nedeljski
Primorski dnevnik

Leto XIV - št. 101 (3946) TRST, nedelja 27. aprila 1958 Cena 30 lir

AFRIKA IN NJENA BORBA

Afrika je danes na dnevnem redu mednarodne politike. Tako je izjavil predstavnik Narodne unije Kameruna, ko je pozdravil kongres ZKJ v Ljubljani.

Narodna unija Kameruna je narodna stranka Kameruna, ki živi v ilegalnosti in ki predstavlja na podlagi francosgih statističnih podatkov 85 odstotkov kamerunskega prebivalstva.

Predsednik te unije Felix Mumi objavlja v «Mednarodni politiki» članek, v katerem govori v začetku, da so pred drugo svetovno vojno v Evropi prikazovali Afriko kot «džunglo strupenih kač in opic». Po drugi svetovni vojni pa je moralo priti do revizije stališča o vseh straneh kolonializma, ker so se Evropejci in Afričani bojevali skupno na bojišču in so se borili za ista načela, za isto stvar, za svobodo.

Nedvomno bi države, kakor so Francija, Belgija, Portugalska in Velika Britanija — da omenimo samo te — bile brez Afrike gospodarsko zadušene. Kavčuk in baker prinašata iz Afrike ali Azije. Afrika ima nad 40 odstotkov hidroenergije v primeri z 12,5 odst., ki jo ima Evropa, in 25 odstotkov, ki jo ima Severna Amerika.

190 milijonov konjskih sil čaka v Afriki, da jih izkoristijo; to predstavlja sto milijonov ročnih delavcev ali 2,5-krat toliko, kakor znaša prebivalstvo zemeljske oble.

Kolonialne sile izkoriščajo afriške surovine, da bi v čim ugodnejših pogojih prišle do potrebnih dolarskih sredstev. Z vsakdanjim odkrivanjem novih ogromnih naravnih bogastev v Afriki se Evropa vedno bolj zaveda, kako ji je potreben ta kontinent. Francija n. pr. ne bi mogla nadaljevati vojne v Alžiru in Kamerunu, če ne bi dobila pomoči severnoatlantskega pakta in ZDA v zameno za zastavljanje afriškega bogastva. Če bi se ustvarila polna zaposlitev v Afriki in če bi moglo področje franka izkoriščati izvoz rudnih bogastev in industrijskih proizvodov, bi Francija po mnenju francoskih ekonomistov ustvarila dohodke 120 milijonov dolarjev, tako da bi se zmanjšal njen dolarski primanjkljaj za 40 odstotkov.

Tistim, ki trdijo, da Afrika nima svoje zgodovinske preteklosti, bomo odgovorili skupno z nigerijskim zgodovinarjem Onwuka Dike, da «stvar ni v tem, ker Afričani nimajo zgodovine, pač pa v tem, ker je pri nekaterih ljudeh veliko nepoznavanje njene zgodovine in patološka zlonamernost, da se ne sprejme niti to, kar je očitno.»

Afričanu ni bilo potrebno učiti se evropsko zgodovino, da bi ustvaril svojo prihodnost. Nacionalizem, ki je danes v Afriki zavzel revolucionarno obliko, nima tuje inspiracije. Veliki voditelj Zulujev iz Južne Afrike Chaka pише s tem v zvezi: «Mi ne dolgujemo našega nacionalizma vsiljivcem. Ustvarjali smo narod mnogo prej, preden smo srečali belega človeka. Zavedali smo se že naše usode. Vsiljevanje je samo okrepilo in pospešilo to gibanje k cilju, ki smo ga kot narod že postavili.»

Povezujoč to z vso Afriko sem hotel pokazati, nadaljuje Mumi, da se mi afriški nacionalisti povsem zavedamo dejstva, da osvoboditev samo enega dela tega kontinenta ne bi mogla biti jamstvo njegove varnosti, ker je kolonializem izvor vojne. Ko se borimo za neodvisnost naše dežele — Kameruna — se borimo za vso Afriko. Toda ta borba se ne vodi samo v korist Afrike — mi nismo šovinisti — pač pa tudi in še posebno v korist miru v svetu. Na žalost mnogi demokrati v svetu zgubljajo z vidika prav ta činitelj prispevanja k miru.

Člankar pravi nato, da tisti, ki spozna Kamerun, lahko spozna tudi Afriko, in navaja, da je bil leta 1884 postavljen pod nemški protektorat. Toda po porazu Nemčije niso ostale države razdelile Nemčije kot vojni plen, pač pa Kamerun. Tako se je Kamerun razdelil na dva dela: Francija je vzela vzhodni del s površino okoli 435 kvadratnih kilometrov, Velika Britanija pa zahodni del s površino 30 tisoč kvadratnih kilometrov.

Na vztrajanje predsednika Wilsona so Kamerun postavili pod mandat Društva narodov; Francija in Velika Britanija sta postali mandatarki.

Na konferenci v San Franciscu pa so bili Kamerun ter Togo, Ruanda Urundi, Tanganika in italijanska Somalija postavljeni pod režim mednarodnega skrbništva. V smislu člena 76 listine OZN je končni cilj tega režima neodvisnost. Toda Francija in Velika Britanija težita prav po nasprotnem.

Kamerun je dežela, ki je glede prosvete najbolj napredovala na afriškem Zahodu: v Kamerunu je 15 odstotkov pismenih v primeri z 10 odstotki v Gani, 7 odstotki v Nigeriji, 6 odstotki v Sieri Leone in ozemljih pod francoskim gospostvom. Na 5600 afriških študentov v Franciji odpade na Kamerun 23,5 odst. Na šolsko mladino odpade 20 odstotkov celotnega prebivalstva Kameruna.

Povprečni letni dohodek na prebivalca Kameruna se ceni na 15.000 francoskih frankov v primeri z 250 tisoč franki v Franciji in 750 tisoč franki v ZDA.

Delavski razred predstavlja 4,6 odst. celotnega prebivalstva v primeri z 2,3 odst. v francoski Zahodni Afriki, 3,3 odst. v francoski ekvatorialni Afriki in 1,6 odst. v Togu.

N. Č.

Pogled na dvorano v Ljubljani, kjer te dni zaseda VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, za katerega vlada veliko zanimanje po vsem svetu in o katerem obširno poroča ves svetovni tisk s poudarjanjem neodvisne in izvenblokovske politike Jugoslavije.

Na spodnji sliki so v ospredju diplomatski predstavniki nekaterih socialističnih držav, ki prisostvujejo kongresu kot opazovalci, ker so partije teh držav umaknile sklep o pošiljatvi uradnih delegacij z izgovorom, da se ne strinjajo z osnutkom programa ZKJ. Na sliki so veleposlaniki: Zamčevski (SZ), Grochulski (Poljska), Guina (Romunija), Dizjim Adilbiša (Mongolija), Lajoš Cseby (Madžarska), Mišo Nikolov (Bolgarija), Vu Šju Čuan (Kitajska), Eleonor Steimer (Vzh. Nemčija), Hoang Van Tien (Severni Vietnam).

Dulles, kakor ga vidi karikaturist lista «Die Welt»

Zadnji dan VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije v Ljubljani

Sleherno upanje, da bi opustili naša načelna stališča glede mednarodnih in notranjih vprašanj - je zguba časa

Tako je poudaril v svojem zaključnem govoru maršal Tito in dodal: V prihodnosti bi hoteli reševati vse nesporazume na drugačen način, ki bi bil prežet z večjim tovarištvom; kajti bilo bi zelo tragično, če bi zašli na pot preteklosti, in usodno za mednarodno delavsko gibanje - Toda dosedanji neobjektivni članki in govori ne nudijo nobene optimistične perspektive glede odnosov v prihodnosti

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 26. — Pod predsedstvom Josipa Broza-Tita se je okrog 18. ure zaključil sedmi kongres ZKJ, ki je zbudil toliko hrupa in zanimanja v svetu zaradi povsem nepotrebnega poskusa — propadlega — izolacije jugoslovanskih komunistov z odpovedjo obiska delegacij iz socialističnih držav in nekaterih komunističnih partij Zahoda.

Kongres je zaključil Tito s krajšim govorom, v katerem je v bistvu povzel vsebino in pomen kongresa.

V svojem zaključnem govoru je Tito poudaril med drugim, da so jugoslovanski komunisti lahko resnično zadovoljni in ponosni zaradi ideološke in politične enotnosti in soglasnosti, ki je prišla do izraza na kongresu.

«Zveza komunistov Jugoslavije je ponovno dokazala, je dejal Tito, da ne morejo nobene težave odvrniti z jasne določene poti socialistične graditve in zlomiti njenih strnjenih vrst. In kakor so strnjene vrste ZKJ ter prekaljene v borbi, tako so strnjene vrste našega ljudstva, kajti enotnost ZKJ je izraz enotnosti in teženj ljudstva, kar je gotovo jamstvo, da smo na dobri poti. Enotnost in trdnost ZKJ in ljudstva pa ne temeljita samo na nacionalnih interesih, temveč sta globoko prežeta s čustvom mednarodne solidarnosti z vsemi delavskimi in naprednimi gibanji, predvsem pa s kolonialnimi narodi, ki se borijo za svojo svobodo in neodvisnost. To dokazujejo številne manifestacije in akcije naše države, ki uživajo zaradi tega pomoč vsega našega ljudstva.»

«Zgodovina komunistične partije tako kot zgodovina jugoslovanskih narodov, predvsem med vojno in po vojni, zgovorno priča o dejstvu, da nismo nikoli varčevali z žrtvami, ko je šlo za naše mednarodne obveze ali pa za koristi naprednega človeštva ali za katero koli pravično in načelno stvar. Prav zaradi tega bi hoteli, da se ne bi napačno razumele nekatere manifestacije nezadovoljstva, ki so se pokazale na tem kongresu in ki izhajajo iz dejstva, da so nekatere bratske partije prijavile navzočnost svojih delegacij na kongresu, a so jo nato preklicale z navedbo kaj malo prepričljivih argumentov. Treba nas je razumeti in ugotoviti, da te reakcije niso rezultat pretirane občutljivosti, temveč ostanki spomina žalostne preteklosti. Potrebno je razumeti, da so delegati, ki tukaj sedijo, komunisti, prekaljeni v oboroženi revolucionarni borbi in v hudem boju, ki so ga vodili po vojni za gradnjo socializma.»

Nato je Tito nadaljeval: «Mi bi hoteli v prihodnosti rešiti naše nesporazume na drugačen način, ki bi bil prežet z večjim tovarištvom. Kajti bi bilo zelo tragično, če bi v naših vzajemnih odnosih šli ponovno na nekdanjo pot, bilo bi usodno za mednarodno delavsko gibanje. Mi tega ne želimo in jaz lahko izjavim pred vsemi navzočimi, da se bomo tudi v prihodnosti trudili, da ne bi nudili razlogov, da bi nam mogli upravičeno očitati, da smo oslabili mednarodno delavsko gibanje. Mnenja pa smo, da negativni in netočni članki, ki so se začeli pojavljati v tisku, kakor tudi v govorih, ki niso objektivni in ki so bili izgovorjeni v zvezi z Jugoslavijo v nekaterih socialističnih deželah, ne bodo mogli nuditi nobene optimistične perspektive glede naših bodočih odnosov. Po mojem mnenju bi bil čas, da bi nas poskušali razumeti, tako kot je treba. Kajti samo z razumevanjem in vzajemnim zaupanjem lahko gradimo trdne medsebojne odnose. Sleherno upanje, ki se goji kjerkoli, da bomo opustili naša načelna stališča glede mednarodnih in notranjih vprašanj, pa niso nič drugega kot izguba časa.»

«Ne pravim tega, ker bi hotel zanikati potrebo konstruktivne vzajemne kritike med tovariši,» je poudaril Tito. «Taka kritika je koristna med partijami, prav tako kot je zelo koristna v okviru vsake partije posebej. Toda mi dobro vemo, kaj je konstruktivna kritika, kaj je negativna kritika, in prav zaradi tega je razumljivo, da nam ni vseeno od trenutka, ko smo se prepričali, da je kritika napačna, nepravična in nekonstruktivna. Ko bo stanje naših vzajemnih odnosov pravilno, bo to po našem globokem prepričanju zelo koristno za celotno delavsko gibanje v svetu.»

Nato je Tito omenil kritiko pomanjkljivosti pri vsakdanjem delu, zaupanje ljudstva v ZKJ ter dejal, da kritika ne pomeni slabosti, temveč moč revolucionarne partije, ki je dovolj močna in sposobna. Kongres je dal s programom ZKJ močno orožje komunistom za njihovo nadaljnjo borbo in bodoče delo pri gradnji socializma v Jugoslaviji.

Končno se je maršal Tito v imenu delegatov in gostov zahvalil Ljubljani in njenemu prebivalstvu, ki so omogočili kongresistom delo v najboljših pogojih.

Pred tem je bil izvoljen najprej Josip Broz-Tito ponovno za generalnega tajnika Zveze komunistov Jugoslavije. Njegovo izvolitev so kongresisti pozdravili z dolgotrajnimi ovacijami in prepevanjem ter vzkliki. Za njim je bilo izvoljenih še 134 članov centralnega komiteja, t. j. 32 članov več od dosedanjega števila; to na predlog Aleksandra Rankovića, ki je dejal, da je večje število potrebno zaradi notranjega razvoja in sedanje stopnje ZKJ, ko so potrebni vedno bolj odgovorni politični kadri ter krepitev CK z mlajšimi sposobnimi tovariši, ki bodo morali prevzeti v prihodnosti odgovornost v vodstvu ZKJ. Hkrati pa bo razdelitev dela bolj enakomerna ter bo onemogočeno kopičenje številnih funkcij na neko število ljudi.

Med ponovno izvoljenimi so vsi dosedanji člani izvršnega komiteja in skoro vsi člani izvršnega centralnega komiteja: Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović, Petar Stambolić, Vladimir Bakarić, Miha Marinko, Pavle Gregorić, Rodoljub Čolaković, Lazar Koliševski, Boris Kraigher, Vida Tomšič, Jakov Blažević, Ivan Gošnjak, Janez Hribar, Albert Jakopič, Osman Karabegović, Stane Kavčič, Slavko Komar, Sergej Kraigher, Otmar Kreačić, Dušan Kveder, Ivan Maček, Božidar Maslarić, Kosta Nadj, Bogdan Osolnik, Vladimir Popović, Koča Popović, Milentije Popović, Jože Potrč, Djuro Pucar, Ivan Regent, Dragi Stamenković, Svetislav Stefanović, Lidija Šentjurc, Dobrivoje Vidić, Janez Vipotnik, Boris Ziherl in drugi.

Kongres je izglasoval soglasno resolucijo, medtem ko bo končna redakcija programa izvršena v prihodnjem mesecu. V resoluciji je med drugim rečeno pred-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Aktualni portreti

MARIJA TEREZIJA BOURBON-PARMA

je tista princesa, ki naj bi imela največjo možnost, da postane žena mladega belgijskega kralja Baldovina. Pravijo celo, da sta že tajno zaročena

EZRA POUND

73-letni ameriški pesnik je po 13 letih zopet na svobodi. Teh 13 let je prebil v umobolnici St. Elizabeth v pričakovanju razprave, ki je ni hotelo biti (med vojno je namreč govoril v Italiji po fašističnem radiu)

MIMI ROSSETTO

kraljico italijanskih ciganov so pokopali včeraj. Novo kraljico si bodo izvolili na bližnjem sestanku plemenskih poglavarjev v Gonzagi

CHARLES PARSONS

z vzdevkom «Scarface», je že dvakrat pobegnil iz zapora Wornwood v Anglliji, ki ga smatrajo za enega najbolj varnih. Prostovoljno se je vrnil v zapor, ker hoče dokazati svojo nedolžnost

LADY DOCKER

ena najbolj muhastih in najbogatejših angleških plemkinj, je bila izgnana iz kneževine Monaco, ker je raztrgala zastavi, co kneževine v nekem hotelu, in to samo zato, ker njenega sina niso povabili h krstu malega princa Alberta

Sedem dni v svetu

Kongres v Ljubljani

Od torka do sobote je bil v Ljubljani sedmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije, za katerega je vladalo veliko zanimanje po vsem svetu, še posebno zaradi novih poskusov pritiska na Jugoslavijo. KP SZ in partije vzhodnoevropskih držav so marca sporočile, da sprejmejo vabilo na kongres in so javile sestav svojih delegacij. Toda KP SZ je 5. aprila preklicala svojo prvotno odločitev in za njo večina drugih komunističnih partij, češ da se ne strinjajo z načrtom programa ZKJ.

Spričo tega se je zanimanje za kongres še povečalo in ves svetovni tisk je o delu kongresa obširno poročal. Zahodni tisk je seveda skušal zadevo prikazovati, kot da poteka delo kongresa izključno v znamenju spora med ZKJ in ostalimi partijami ter je skušal zadevo še bolj napihovati. Res je, da je začelo nekatero sovjetsko časopisje ostro napadati program ZKJ in za njim tudi listi drugih vzhodnoevropskih držav, češ da nekatere njegove postavke ne temeljijo na marksizmu in da gre za revizionizem. Toda poudariti je treba, da je danes povratek k stalinskim metodam iz leta 1948 nemogoč, ker je prav sedanje sovjetsko vodstvo te metode ostro obsodilo in si prizadeva, da jih polagoma do kraja odpravi, kolikor se še od časa do časa spet pojavijo.

Težko je v nekaj vrsticah podati pregled dela tega kongresa, ki je velike važnosti za vse mednarodno delavsko gibanje. Maršal Tito je v dolgem referatu govoril o nalogah ZKJ v zvezi z mednarodnim položajem in notranjim razvojem socialistične graditve Jugoslavije. Govoril je o dogodkih po drugi vojni in o vzrokih, ki so privedli do sedanje napetosti. Med drugim je poudaril, da je nasprotja po vojni zaostril tudi tako imenovani boj proti komunizmu, ki ga vodijo danes reakcionarni krogi vodilnih držav na svetu. Vzdevek »komunistični« ne dobivajo samo vsa napredna gibanja temveč tudi narodi, ki se borijo za neodvisnost. Misel o križarskem pohodu proti komunizmu je danes ideološka osnova za uresničevanje raznih imperialističnih smotrov in zlasti še novih oblik kolonialnega podrejanja. Zatem je Tito poudaril, da je Stalinov pritisk na Jugoslavijo povzročil osamitev Sovjetske zveze, zahodne sile pa, ki so uvidele, da svojih ciljev ne bodo mogle uresničiti po diplomatski poti, so se postavile na stališče, da jih bo mogoče doseči z silo. To je bil glavni razlog ustanovitve atlantskega pakta. Ustanovitev atlantskega vojaškega pakta in pritegnitev Zahodne Nemčije vanj je povzročila ustanovitev varšavskega pakta vzhodnih držav kot utež proti atlantskemu paktu.

V obdobju po drugi svetovni vojni prihaja v ZDA vedno bolj do izraza protikomunistična ideološka smer, ki se podreja strateškim zamislim. To je nujno povzročilo vedno močnejšo polarizacijo dveh ideoloških front. Poleg drugega je na takšno smer Zahoda delovala tudi toga Stalinova politika, tako da so zahodne države ustanovitev atlantskega pakta in strateških oporišč opravičevale prav s Stalinovo politiko sile in togosti. V tem so začasno dobile tudi moralno podporo velikega dela mednarodne javnosti.

Toda na pozitivni razvoj sovjetske politike po Stalinovi smrti so na Zahodu gledali docela napačno in še vedno menijo, da gre samo za manever za pridobitev časa. Zato je na Zahodu še dalje obveljala politika, ki temelji na tako imenovani poziciji sile. Zato še vedno zavračajo razne predloge za mirno reševanje spornih vprašanj.

V zvezi z odnosi s socialističnimi državami je Tito poudaril, da je odpor, ki ga je Jugoslavija nudila proti nesocialističnim koncepcijam v odnosih med socialističnimi državami, velikega pomena tudi za vse delavsko gibanje v svetu. Pokazal je, da je moč najti pot nadaljnje krepitve razvoja delavskega razreda v vseh državah. ZKJ je pri tem primeru dokazala, da je mogoče izkoristiti vse narodne sile v interesu socializma, če vodijo komunisti pravilno politiko za blaginjo svoje države in svojega ljudstva ter za izgradnjo socializma, kar pomeni v skrajni liniji tudi krepitev socialističnih sil v svetu. Zato mobilizacija vseh latentnih sil v boju za izgradnjo socializma v vsaki državi posebej ni nacionalizem, temveč krepitev socialističnih sil in mednarodnih naprednih sil nasploh.

Na koncu svojega referata je Tito z obžalovanjem ugotovil, da v Sovjetski zvezi in v socialističnih državah še vedno z nezaupanjem gledajo na Jugoslavijo in da dvomijo v njen socialistični značaj ter da je treba doseči, da bi stopila v blok. Poudaril je, da ti tovariši mislijo, da je internacionalizem zagotovljen že s samo pripadnostjo bloku, namesto socialističnemu svetu v širšem pomenu. Internacionalizem predvsem obvezuje delavski razred, da v svoji državi vztrajno razvija vse oblike revolucionarnega dela, ko še nima oblasti v rokah, in vse oblike ustvarjalnega dela pri izgrajevanju socializma, ko že ima oblast v rokah. Internacionalizem pomeni spoštovanje enakopravnih odnosov in sprejemanje tovariškega stališča do držav, ki gradijo socializem, ter do vseh komunističnih in naprednih strank zunaj socialističnih držav. Internacionalizem se ne more razdeliti na manjša in širša področja, na blokovska in neblokovska, ker je svetoven v pomenu širjenja znanosti marksizma-leninizma in njenega sprejemanja v praksi. Internacionalizem je torej praksa, ne pa besede in propaganda.

Aleksander Rankovič pa je v svojem referatu govoril o organizacijsko političnih nalogah komunistov in je na koncu odgovoril na razna namigovanja, češ da Jugoslavija sedi na dveh stolicah in da upogiba hrbtenico imperialistom. Pri tem je poudaril, da vsa pretekla borba Jugoslavije in jugoslovanskih komunistov kaže prav nasprotno.

Obžaloval je, da začenjajo nekateri v sosednih državah zopet brusiti zarjavelo orožje Kominforma, namesto da bi povzeli izkušnje iz preteklosti. Pri tem pa je poudaril, da je potrebno prispevati vse napore, da se odstranijo ti ostanki negativne preteklosti.

Nekatere naravne in nujne razlike v praksi in gledališčih partij socialističnih držav ne bi smele biti povod za spore in poslabšanje stikov med državami in komunističnimi partijami, marveč pobuda za še boljše spoznavanje in izmenjavo izkušenj.

Edvard Kardelj pa je govoril o programu Zveze komunistov Jugoslavije, ki so ga v Moskvi in drugih vzhodnoevropskih državah napadali. Kardelj je v začetku opozoril na Marxovo tezo, da je «vsak korak stvarnega gibanja važnejš od ducata programov». Uresničenje končnega cilja ni samo stvar subjektivnih naporov najbolj naprednih ljudi marveč predvsem materialnih po-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Rene Pleven skuša sestaviti novo francosko vlado

Vukmanovič in Koča Popovič v razgovoru s tujimi in domačimi novinarji v klubu poslancev v Ljubljani

Predvolilna kampanja in DC

Predvolilna kampanja poteka pač tako, kot poteka; prevelikega zanimanja občinstva za volilne govore raznih političnih strank in gibanj res ni, če izvzamemo le največje stranke in najvidnejše politične osebnosti, ki pritegnejo poslušalce" že zaradi tega, ker gre za take politične organizacije, ki so že na delu pokazale, kaj zmorejo in kaj verjetno nameravajo, ali pa za take, ki utegnejo jutri predstavljati tako moč, da se nadaljnje politično življenje ne bi moglo razvijati brez njih ali mimo njihove volje.

Značilno je pri tem dejstvo, da je demokrščanska vlada v bistvu povsem zadovoljna z dosedanjim potekom predvolilne kampanje. To njeno zadovoljstvo pa nas mora zaskrbljati že zaradi tega, ker hkrati pomeni, da se ta kampanja razvija do sedaj v glavnem tako, da ne more bistveno ogroziti dosedanjega političnega monopola največje in najmočnejše italijanske stranke. To pa je predvsem pripisati okoliščini, da se sedanja predvolilna kampanja odvija za vse opozicijske sile le v krajevnem merilu, t. j., da je ta kampanja učinkovita le v toliko, v kolikor doseže občinstvo neposredno na kraju, kjer govornik nastopi, in le tiste ljudi, ki se v glavnem z govornikom že strinjajo in so na volilno zborovanje zato tudi prišli. Vsak drugačen način vplivanja na volivce — če izvzamemo volilne lepake (ki pa ne morejo imeti takega učinka kot ga ima neposredno govorjena beseda) — je v dosedanji prevolilni kampanji izključen. Tu imamo v mislih predvsem tisto sredstvo za vplivanje na volivce, ki ima največje možnosti, da jih doseže, namreč radio in televizija.

In vprav tu se je demokrščanska vlada pokazala v vsej svoji strankarski nestrpnosti, ker to sredstvo uporablja izključno zase, hkrati pa je odločno odklonila, da bi ga stavila na razpolago vsem političnim strankam tudi za potrebe prevolilne kampanje, odnosno je bila pripravljena pristati na to zahtevo le pod pogojem, da se to dovoli vsem strankam, vštevši skrajno fašistično desnico, izključivši pa komunistično stranko.

Tako očiten poskus diskriminacije na škodo ene povsem zakonite stranke, ki ji sicer ni uspel, je za demokrščansko vlado dovolj značilen, hrati pa zgovorno priča tudi o tem, kako si demokrščanska stranka ne le zamišlja, ampak tudi v praksi izvaja svojo politično koncepcijo, ki ima z demokracijo in krščanstvom prav toliko skupnega, kakor na primer hudič s katekizmom. Pri tem pa niti ne omenjamo dejstva, da ima demokrščanska stranka v tem trenutku prav tolikšno pravico odločati, kakor vsaka druga stranka, ker po razpustu parlamenta opravlja le tekoče upravne posle in si zaradi tega ne more lastiti pravic, ki jih more uveljavljati le zakonito izvoljena vlada.

A to so finese, ki imajo svojo vrednost in težo le v primeru, da nekdo res veruje v demokracijo in njena načela; pri ljudeh pa, ki jim pogled na svet zastirajo «večne» resnice, so dopustni tudi protidemokratični postopki, če to le služi strankarskim koristim.

ALI VEŠ...

— da bodo na pobudo Učiteljskega pevskega zbora «Emil Adamič», ob pomoči okrajnih ljudskih odborov Nove Gorice in Kopra ter občinskega ljudskega odbora Dobrove 25. maja odkrili v Kojskem v Brdih spomenik slovenskemu umetniku in dirigentu Srečku Kumarju. Dan prej pa bodo odkrili spominsko ploščo tudi na hiši v Portorožu, kjer je Srečko Kumar umrl. Ob tej priložnosti bodo v Brdih večje svečanosti. Brda bodo obiskali že omenjeni pevski zbor, nadalje Učiteljski pevski zbor «Slavko Osterc», pevski zbor primorskih študentov «Vinko Vodopivec», mešani zbor iz Dornberga, zbor «Slava Klavora» iz Maribora in drugi.

* * *

— *da so postali Francozi že ultrarasisti. Neki profesor s pariškega liceja Buffon je 15. t.m. ob 4. zjutraj doživel čudno «presenečenje». V njegovo stanovanje je vdrla policija, ki je vse stanovanje obrnila narobe, profesorja odpeljala, ga zaslišavala in ozmerjala. Vzrok temu njegovo alžirsko ime — Ahmed. Neka ženska pa je pisala uredništvu pariškega dnevnika sledeče pismo: «Pet mesecev sva poročena. Stanovanja nimava. Ko prideva v kak hotel, da bi si najela sobo, naju po navadi odklonijo. Včasih se nama posreči dobiti sobo, ki jo morava plačati po tisoč frankov na dan. Toda čez nekaj dni naju že vržejo iz nje, tako da menjujeva stanovanje po štirikrat, petkrat na mesec. Vse to pa zato, ker se moj mož kliče — Ahmed».*

* * *

— da se Adenauerjeva uprava krepko »nacionalsocializira«. Tega mnenja so že sami Nemci. Kako tudi ne? Herbert Dittman na pr. je bil znan Hitlerjev diplomat in veren pobornik nacionalsocializma tudi izven Nemčije. Na svojega Fuehrerja je bil tako navezan, da mu je po smrti prirejal zadušnice. Kljub temu pa ga je Adenauer pred leti postavil za nemškega poslanika v Hongkongu, pred kratkim pa ga je poklical v Bonn, kjer je Dittman postal državni podtajnik za zunanje zadeve in zavzema sedaj v nemškem zunanjem ministrstvu tretje mesto.

* * *

— *da kaznenjci iz ameriškega zapora Sing-Sing, ki slovi kot eden najhujših zaporov na svetu, ne marajo svobode. Pred kratkim so izpustili na svobodo 40 kaznjencev, ker so kazen že presedeli ali ker so si zaradi dobrega obnašanja zaslužili svobodo. Toda kaznjenci so se vrnili v Sing-Sing, ker se bojijo ameriške brezposelnosti». Ker dolgo let niso bili v delovnem odnosu, nimajo pravice do podpore, za «službo pa ni nobenega upanja».*

* * *

— da so v Sovjetski zvezi z uspehom preizkusili avtobus brez šoferja. Radio Moskva je poročal, da je sovjetskim tehnikom uspelo izdelati elektronski avtobus, ki vozi brez vozača. Namesto njega so na avtobusu vgrajeni elektronski možgani, ki opravljajo vso službo šoferja. Avtobus so preizkusili na leningrajskih ulicah in elektronski možgani, povezani s fotoelementi, so se pred rdečimi, zelenimi in rumenimi lučmi semaforov obnašali bolje kot najbolj disciplinirani šoferji.

* * *

— *da bo človekovo potovanje na Luno presneto draga zadeva. Ameriški general šef Bernard A. Schrieber, šef odseka za rakete pri letalstvu, je predvčerajšnjim rekel, da bo pot med Washingtonom in Parizom možno opraviti v pol ure. To pa šele čez 20 let. Na Luno pa da bodo mogli poslati raketo že leta 1960. 1966 pa bo mogel na Luno tudi človek v raketi. Stiri do pet let pozneje bodo mogli zgraditi na Luni tudi oporišče za rakete. Vendar bo vse to huda draga zadeva, ki bo stala precej milijard dolarjev. Kot gorivo za «naskok na Luno» bodo uporabili novo gorivo, katerega učinek je tako velik, da pogonska sila pol kg tega goriva ustreza energiji 200 ton premoga.*

* * *

—da Angleži radi kradejo premog. V Lynemouthu na Angleškem so z apnom prepleskali kup sto tisoč ton premoga. Ko so se prebivalci mesta spraševali, čemu vse to, so lastniki tega kupa premoga izjavili, da so ga prepleskali zato, da bi ljudje ne kradli premoga.

* * *

— *da so se Američani temeljito pripravili za borbo proti velikim nevihtam. Dr. James A. Van Allen, šef ameriškega odbora za geofizično leto je rekel, da bodo čez mesec dni pognali v vesmir je satelit, ki bo obletel Zemljo v dveh urah in sporočal, kje nastaja kaka nevihta oziroma kje se zbirajo tisti elementi, ki povzročajo tornade.*

RADIOAKTIVEN DEŽ NAD RIMOM IN BENETKAMI

Tudi pri nas se radioaktivnost iz leta v leto neprestano veča

Čeprav nas prepričujejo, da še ni nevarnosti, se bo raven radioaktivnosti že do konca stoletja približala alarmni točki, seveda, če bodo s poizkusi nadaljevali

Pred dobrim poldrugim letom je neki tržaški strokovnjak napisal za enega tržaških dnevnikov članek, v katerem je prikazal nevarnost in škodljivost radioaktivnega dežja, ki je bil padal v Trstu. Ob tej vesti so z druge strani pognali vik in krik češ da gre za neutemeljene in najmanj dokazane domneve, skratka da stvar ni niti omembe vredna. Vse to pa je med meščani vzbudilo upravičeno zaskrbljenost. Čas je šel mimo in ljudje so pozabili. Pred tednom pa je tržaški «Piccolo» kot povsem vsakdanjo stvar zabeležil, da je v Benetkah padal radioaktivni dež. Reakcije na to vest ni bilo nobene. Radioaktivni dež je potemtakem že nekaj nevažnega.

Podobne vesti prihajajo tudi od drugod in v Rimu niso mnenja, da je radioaktivni dež zadeva, ki bi jo lahko le registrirali. Uradnih podatkov in stališča še ni. Toda dokazano je, da je preteklo sredo v Rimu skozi ves dan padal radioaktivni dež in da to ni bilo prvič. Merjenja in analize so pokazale, da je šlo dejansko za precej radioaktiven dež in strokovnjaki državnega sveta za jedrska raziskovanja nadaljujejo s poskusi, da bi ugotovili, koliko se je radioaktivnega prahu z dežjem sesedlo na rastlinstvo in žive organizme ter še to, koliko bi ta radioaktivnost tem živim organizmom mogla škodovati. Direktor centra za jedrsko fiziko prof. Giordano Giacomello in načelnik meteorološkega odseka vojnega letalstva polkovnik Giorgio Fea sta sicer dala optimistične izjave, toda zadnja beseda s tem še ni bila izrečena, posebno ne o posledicah, ki jih bo ta radioaktivnost imela v bodoče.

Ker smo rekli, da ta dež ni bil prvi in ker so strokovnjaki mnenja, da so gornje plasti atmosfere zaradi tolikšnih poskusov že zastrupljene z radioaktivnostjo, je pričakovati, da bo še več radioaktivnega dežja. Znanost pa je glede škodljivosti radioaktivnih žarkov še vedno v temi, ker ve le to, da je radioaktivnost močno škodljiva, ve tudi za približno dozo, ki jo organizem prenese, ne ve pa, kakšne posledice ima blažja okužba z radioaktivnimi žarki. Na Hirošimo in Nagasaki na pr. so atomske bombe padle že pred skoraj 13 leti, žrtve teh dveh eksplozij pa se pojavljajo še danes in podatki z Japonskega so glede tega porazni. Znanstveniki se sprašujejo, koliko radioaktivnosti morejo celice prenesti, kajti kaže, da njihovi prvotni računi ne držijo povsem.

Po dolgoletnih skupnih proučevanjih tega pojava so sicer postavili določeno mero, ki jo organizem več ali manj brez škode prenese. Toda to je bolj domneva, kvečjemu še ne dokazan račun. V ozračju, predvsem v višjih plasteh, je na račun številnih dosedanjih atomskih eksplozij že precej radioaktivnosti, ki se počasi seseda v nižje plasti atmosfere in se nato z dežjem in drugimi padavinami počasi seseda na Zemljo, vendar nekateri zatrjujejo, da ta količina še ni nevarna, toda v Washingtonu in še bolj v New Yorku so v letu 1957 zabeležili kar stoodstotno povečanje radioaktivnosti, predvsem nenavadno povečanje radioaktivnega stroncija 90. Dokazano je že, da se je v človeških kosteh samo v enem letu količina stroncija 90 povečala za 33 odst. Tolažijo nas sicer, da je količina radioaktivnosti kljub vsemu temu še vedno nizka, ker da je doslej dosegla kvoto le ene 150-inke smrtonosne količine. Toda ameriški strokovnjaki so izračunali tudi pospešek naraščanja radioaktivnosti in njihovi računi pravijo, da se bomo že proti koncu tega stoletja krepko približali nevarni ali celo alarmni količini radioaktivnosti, in to če se atomski poskusi nadaljujejo s sedanjo intenzivnostjo, to se pravi, če se atomski poskusi niti ne pospešijo. Če se blaznost atomskih poskusov nadaljuje v sedanjem tempu, bo že o bkoncu tega stoletja raven radioaktivnosti tako visoka, da bo manjkalo le 20 odstotkov radioaktivne intenzivnosti, ki bi mogla umoriti vsakogar. Kot vidimo, nam prihodnost ne obeta nič lepega.

Na kratko bomo opisali pot radioaktivne materije od eksplozije do človeškega organizma. Ob eksploziji se ustvari velikanska količina radioaktivnih snovi. (Bolj «umazane» bombe dajo več radioaktivnih snovi, bolj «čiste» manj. Američani se hvalijo, da imajo bolj «čiste» bombe kot Rusi, razlike pa malone ni, ker pičel odstotek večje ali manjše radioaktivnosti ne odloča). Po eksploziji pade večina radioaktivnega pepela v okolico eksplozije, drugi del radioaktivnega pepela pa se dvigne visoko v stratosfero, kjer ga močni zračni tokovi raznesejo po vsej stratosferi, tako da je že dokazano, da obkroža na določeni višini vso našo Zemljo skoraj povsod enako gosta plast radioaktivnega pepela. Ta se počasi seseda v nižje plasti ozračja, od koder s padavinami pada na Zemljo. Radioaktivni stroncij ali stroncij 90 na pr. pade na tla, gre v zemljo in trava ga s koreninami vsrka, ker je po svoji kemični sestavi podoben apnencu. Krava nato travo poje in stroncij pride v mleko. Človek z mlekom popije tudi stroncij 90, ki se zbira nato v kosteh. Od tod pa odseva svoje uničujoče žarke, ki povzročajo levkemijo in druga rakasta obolenja.

In v sredo je radioaktiven dež padal v Romagni in v Rimu. Bil je to zelo umazan dež, ki je vse avtomobile umazal z nekim rumenkastim blatom. Ljudje so mislili, da gre za saharski dež, ki nosi s sabo puščavski pesek. Ko so to blato čistili z avtomobilskih karoserij, so opazili, da ga je težko sprati in navadno pranje ni zadoščalo, ker so tudi po pranju ostali madeži. Vzorce tega dežja so merili in Geigerjev števec je pokazal, da gre za radioaktiven dež. Podobno torej kot 10. in 11. aprila v Benetkah, kjer je Geigerjev števec prišel do 80 in 102 udarcev v minuti, 12. in 14. t.m. pa celo do 120 udarcev v minuti.

Ponavljamo, da strokovnjaki še vedno pomirjajo javno mnenje, češ da nevarnosti ni in da je gostota radioaktivnosti nizka. Toda zadnje besede nočejo reči.

Od kod pa ta radioaktivni dež? Od kod radioaktivni pepel v dežju? Ko so pred mesecem v Washingtonu objavili, da se je radioaktivnost v Združenih državah in predvsem v New Yorku in Philadephiji v enem letu povečala za sto odstotkov, so rekli, da je temu kriva Sovjetska zveza, ker da prihaja nadnje radioaktivni pepel sovjetskih poskusov. Za radioaktivni dež v Benetkah, Rimu in Romagni pa so prav tako krivi Rusi. Radioaktivni dež je baje prišel nad Romagno in Rim z Balkana, to se pravi z vzhoda — iz Sovjetske zveze. Da bi to celo «dokazali», so vzeli za sveto resnico izjavo nekega ruskega begunca v Kopenhagnu, ki je rekel, da je prišlo konec marca v Srednji Aziji do eksplozije skladišča atomskih bomb.

Nihče ne more preverjati resničnosti te izjave. Zanimivo pa bi bilo odgovoriti na sledeče vprašanje: Dulles je pred kratkim rekel, da njim ne uide nobena eksplozija, ki jo napravijo Rusi kjerkoli v Sibiriji, Aziji ali Arktiki, ker da njihove merilne naprave zabeležijo vsako eksplozijo na Zemlji. Če bi pa eksplodiralo skladišče bomb, bi eksplozijo — verjetno — tem laže registrirali. In Dulles bi prav gotovo o tem ne molčal, posebno ne sedaj, ko bi prišlo do eksplozije po sovjetski ponudbi za prenehanje atomskih poskusov. Ruski begunec si je verjetno z izjavo hotel ustvariti simpatije. Toda vse to ni važno. Ker ni važno, katera stran poskuse dela. Za človeštvo je važno, da se poskusi prenehajo, kajti če se bo ta blazna tekma nadaljevala, si bo človeštvo samo skopalo grob ali pa svojim potomcem prepustilo v dediščino vsaj splošno levkemijo, še bolj pogosta in strahotnejša rakasta obolenja in pa — zaradi mutacij — potomce spremenjene v navadne spake.

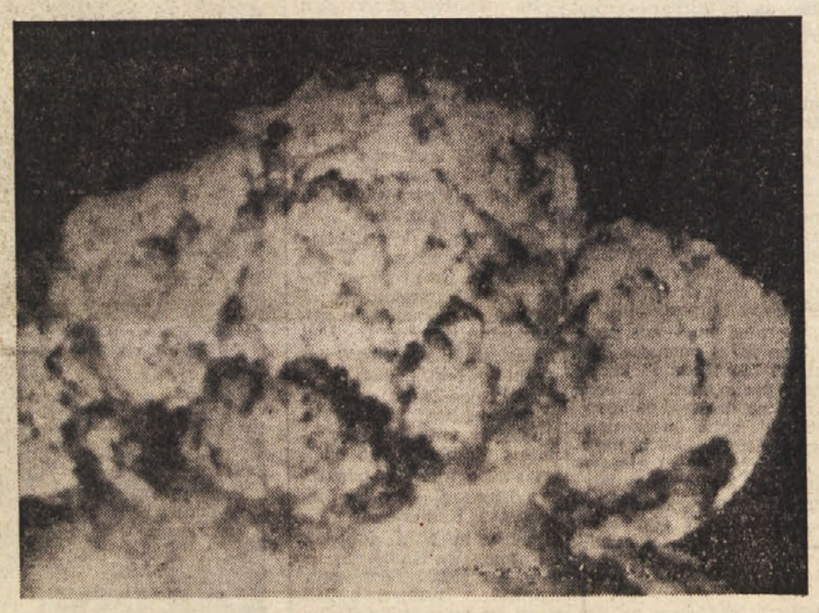

Adlai Stevenson v družbi dveh vnetih zagovornic mode «vrečaste linije», ki jo on zavrača in pravi, da je «največji uspeh sovjetske propagande»

PRVA POMLAD

ŽARKO PETAN

Prišla je čez noč. Še včeraj je bil človek brez zimskega plašča bela vrana na cesti, danes pa sem že srečal dekle z golimi rokami.

Tukaj je pomlad drugačna kot pri nas. Nekam mračna je, čeprav se sonce trudi, da bi jo prepleskalo z živimi barvami. Videti je, da se trudi zaman. Plesnivih zidov in temnih obrazov ni moč razjasniti.

Pomladi, ki se jih spominjam, so bile vse svetle. Če zaprem oči, vidim skozi domače okno vrt v cvetju. Bil je to majhen vrt, ki je delil našo hišo od sosednega stanovanjskega bloka. Zelena znamka na sivi kuverti. Moj oče ga je v šali imenoval «naše posestvo». V prostem času ga je vzorno uredil. Nihče se ni smel brez njegovega dovoljenja pritakniti kot z ravnilom poravnanih gredic. Kadar je bil prav dobre volje, nju je povabil z mamo, da sva mu pomagala. To se je po navadi zgodilo v zgodnji pomladi, ko je moral prekopati zemljo in s peskom posuti stezice. Zadnja leta je težko prenašal celo najmanjši telesni napor.

Nikoli ne bom pozabil prve vojne pomladi. Mama je prihajala s trga s prazno košaro. Dan na dan je tarnala zaradi čedalje hujše draginje in se jezila zaradi pomanjkanja živil. Oče jo je poslušal samo z enim ušesom. Takrat je bil že zelo bolan. Edina stvar, ki ga je še zares zanimala, je bil njegov vrt. Pozimi je venomer razlagal, kakšne rože bo prihodnjo pomlad posejal v njem. Nehal je kaditi, da je lahko kupil najboljša semena.

Tisto leto je prišla pomlad prav tako nepričakovano kot danes. Celo očeta je presenetila. Zjutraj je nad mestom ležala debela megla, proti poldnevu pa jo je pregnalo prvo pomladansko sonce. Oče je prišel iz službe eno uro prej kot sicer. «Po kosilu pojdemo delat na posestvo,» je naročil meni in materi.

Še danes ne vem, kje je mati dobila toliko poguma, da se mu je postavila po robu. «Letos bomo na vrtu posejali zeleniavo,» je rekla. Takoj nato pa je zaskrbljeno pristavila: «Na trgu ne dobiš ničesar več. Če bo šlo tako naprej, res ne vem, kaj bo.»

Njen glas je bil trd, a v očeh je imela solze.

Oče ni odgovoril. Vedel je, da ima mama prav. Po kosilu ni šel z nama na vrt. Zaklenil se je v sobo, od koder ga ni bilo vse do večera.

To je bila njegova zadnja pomlad. V novembru smo ga pokopali.

***

Že ponoči sem začutil duh pomladi. Skozi okno se je prikradla v sobo. Hipoma je bila povsod: v zraku, v kosteh, v srcu. Zbal sem se. Zaprl sem okno, a bilo je že prepozno. Morda bi se mi posrečilo pregnati pomladno sapo iz sobe, morda celo iz kosti, ampak iz srca nikoli.

Čeprav je prišla čez noč, me ni našla nepripravljenega. Vsako jutro sem se hladoma oziral v nebo in širil nosnice, da bi kot divjačina v gozdu zavonjal nevarnost. Vedel sem, da bo kmalu tu, zakaj zadnja jutra so bila sumljivo blaga.

Bila je to moja prva pomlad v tujini, zato me je čakanje nanjo navdajalo z grozo. Neznanega sovražnika se še bolj bojiš.

O prvi pomladi mi je pripovedoval stari Petrajev. Če nisi doživel pomladi v tujini, sploh ne veš, kaj je domotožje, mi je večkrat rekel. On je to vedel. Že več kot trideset let ni videl doma.

Tudi jesen je strašna, ko misliš, da dež ne bo nikoli prenehal. Ampak en sam pomladni dan zaleže deset jesenskih. Pomlad te stisne v goltancu, da ne moreš požirati. Občutek imaš, da ti ležijo težki kamni na životu. Pomladnega domotožja ne moreš utopiti niti v pijači.

Teh Petrajevih besed sem se spomnil, ko sem se prebudil. Nikoli mu nisem povedal, da me je stiskalo v grlu že poleti in da že takrat nisem mogel z žganjem odvreči težkih kamnov.

***

Pred menoj se enakomerno premikajo srebrni likalniki. Vsakemu posebej pritrdim ročko z dvema vijakoma. Navajene roke spretno izvršujejo priučene gibe, kakor da bi bile del stroja. Ena, dve, tri in že je gotovo. Do opoldanskega odmora sem pritrdil 480 vijakov.

Ena, dve, tri in že se pelje nov likalnik. V grlu me ne stiska več in tudi laže diham, samo roke me bolijo. Tekoči trak zahteva celega človeka. Vse je tako preračunano, da ne utegneš misliti na nič drugega kot na vijake.

Celo na pomlad sem pozabil. V delavnici ne čutiš spremembe letnih časov. Srce sem skupaj s suknjičem obesil na kljuko v oblačilnici.

Carmine je moj sosed pri tekočem traku. On pripravlja ročice. Vselej se smeje in polglasno prepeva.

«Carmine, ali hrepeniš po domu?» ga vprašam.

«Zakaj? Saj je tukaj lepo?»

«Ali ni doma še lepše?»

«To že, a tudi tukaj je lepo.«

«Kaj pa pomladi, se kaj bojiš?»

«Zakaj bi se je bal! Sonce mi je všeč.»

Carmine je Italijan. Vselej se smeje in polglasno prepeva.

Po delu sem ostal zadnji v oblačilnici. Bal sem se poti v mesto. Pod suknjičem se je oglasilo srce.

***

Dekle z golimi rokami je bilo podobno Nevenki. Imela je prav take lase, prav take oči, prav tak nasmeh. Tudi njena ponosna hoja je spominjala na Nevenko.

Stari Perajev mi je pripovedoval, da so si spomladi vse ženske podobne. Prvo pomlad je kot obseden letal za neznanimi ženskami in jih ustavljal. Vse so se mu zdele podobne Nataši.

Še sedaj mi odmevajo v ušesih njegove besede: «Čakaj, fant, kadar pride prva pomlad, boš v obrazih vseh žensk iskal enega samega. In v vsakem, še tako tujem ženskem obličju boš zasledil nekaj sorodnih potez. Jaz sem srečal prvo pomlad na tisoče Nataš, pa nobena ni bila prava.»

Nagovoril sem dekle z golimi rokami. Od blizu ni bila podobna Nevenki. Imela je prazne oči.

Na poti v mesto sem srečal še pet Nevenk.

***

«Krasen dan je bil danes, ali ne?» je rekla gospodinja. «Pa smo se le iznebili zime. Brala sem v časnikih, da se nam obeta lepa, dolga pomlad.»

Nisem ji odgovoril. Vedel sem, da bo letošnja pomlad dolga. Stari Petrajev je rekel, da je prva pomlad večna.

Sovjetska filmska delegacija na obisku v ZDA se je pokazala naklonjena predlogu igralca Kirka Douglasa za koprodukcijo filma «Michael Strogov». V Moskvi bodo o predlogu razpravljali proti koncu maja. Če bi bil ta predlog sprejet, potem bo to prvi primer sovjetsko - ameriškega sodelovanja na filmskem področju.

RAZGOVOR S SILVANO MANGANO, DINOM DE LAURENTIISOM, ALBERTOM LATTUADO IN DRUGIMI

Zunanje scene filma «Nevihta» bodo snemali blizu Beograda

V Jugoslaviji so zgradili celo rusko vas, pri snemanju pa bo sodeloval polk konjenice; vojaki si puščajo rasti brado, da bodo kot Kozaki v času Pugačeva

Silvana Mangano

V noči od srede na četrtek je potovala filmska skupina Dina De Laurentiisa na poti iz Rima v Beograd skozi Trst. V Banatu bodo snemali zunanje scene filma «Nevihta» po Puškinovi «Kapitanovi hčeri». Poleg producenta je potovala njegova žena Silvana Mangano, ki bo igrala glavno vlogo Maše, režiser Alberto Lattuada in drugi.

Kakor hitro je s polurno zamudo pripeljal na tržaško postaje brzovlak iz Rima, smo številni novinarji navalili na posebni spalni vagon, katerega je najel De Laurentiis za svojo filmsko ekipo. Zgnetli smo se v ozkem hodniku pred vrati spalne kabine z napisom «De Laurentiis-Silvana Mangano», vrata so se odprla in mlada, prijazna ter nedvomno zelo mikavna (po splošno soglasni sodbi celo bolj kot na filmskem platnu) Silvana se je nasmejano prikazala navajena bleskov fotografskih «blicov» in vprašanj radovednih novinarjev.

— Saj bom pridno odgovarjala na vprašanja, — je dejala, — samo prosim nekoliko tiše, da se otroka ne zbudita.

In že smo bili v živahnem prisrčnem razgovoru.

— Veste, s seboj smo lahko vzeli samo Rafaela in Federico, medtem ko je Veronika še premajhna in je morala ostati doma.

Naš Albin, ki je med tem časom pridno uporabljal svojo kamero, pa je seveda hotel slikati tudi otroka in ko je obljubil, da ne bo uporabil «blica», da ju ne bi zbudil, je Silvana z očitnim prizvokom ponosne matere na svoje potomstvo pristala in odprla vrata kabine. Žal pa se ni dalo napraviti ničesar, ker je bilo pretemno in tako čitateljem ne moremo postreči z ljubko sliko obeh spečih otrok.

Živahni razgovor se je seveda takoj dotaknil filma, katerega bodo snemali v bližini Beograda, in vloge, ki jo bo Mangano igrala v njem.

— Kakšen občutek imate, ko boste kreirali za vas verjetno precej oddaljeno osebo iz ruske literature in zgodovine?

— Oh, to boste videli, ko bom svojo nalogo opravila. Vendar pa mislim, da je vloga Maše zelo lepa in odgovorna. Prebrala sem vse, kar sem lahko dobila v tej zvezi, in mislim ... Sicer pa kaj bi sedaj govorila, saj se bomo videli še ob povratku.

Dino De Laurentiis

De Laurentiis, ki je ves čas pazljivo, producentsko očetovsko in lahko rečemo zaljubljeno — kot bi bil še mladoporočenec — «nadzoroval» pogovor, pa je dodal:

— To je težak film, in upam, da z njim izpolnim svoja pričakovanja, saj se s to zamislijo ukvarjam že več let, pravzaprav sem že posnel podoben film, katerega pa s tem ne bi hotel niti primerjati. — Pa že je z resnim glasom zakričal proti vhodu: «Zaprite vendar vrata, tukaj piha in Silvana je tako občutljiva za prepih.»

Silvani pa je veter očitno všeč, saj je hotela vedeti, če je vetrič, ki je dokaj ponižno bril po kolodvoru, res toliko opevana tržaška burja. Večglasno smo pritrdili in dodali, da se ta burja s pravo ne more niti primerjati.

Gneča v vagonu ni pojenjala in Silvana je na že prižgani cigareti prižgala drugo.

— Pa ne bi hoteli poskusiti raje jugoslovansko cigareto?

— Oh, jaz lahko kadim kar dve hkrati, — je odgovorila, vzela ponujeno cigareto, jo prižgala in dodala: — Te pa so lahke, dobre cigarete. Sicer pa sem strašna kadilka in vedno s cigareto v ustih. Pomislite, že mesec dni je, kar sem pričela kaditi cigare, «toscane». Jaz nisem kot Dino, ki je pravi «snob» in kadi samo to, na čemer pišejo na škatlicah nemogoča imena v vseh jezikih.

Dino De Laurentiis pa se je takoj «maščeval» in nas potegnil za rokav:

— Veste, da je imela Silvana včeraj rojstni dan. Vprašajte jo, koliko je stara. Da, da, kar vprašajte jo!

Nekoliko v zadregi smo se približali in naš novinarski tovariš, drugače pa konkurent, se je res drznil na dan s tem delikatnim vprašanjem. Pa je dobro naletel:

— Oh, tega me pa res ni sram povedati: 28 let — je dodala s ponosom.

Priznati moramo, da to res ni častitljiva starost in da ima Silvana pred seboj še dolgo vrsto rojstnih dni, ko bo lahko prav tako s ponosom povedala število let, zavedajoč se, da zob časa še ni načel njene prikupne zunanjosti. Mi pa lahko na osnovi tega bežnega vtisa dodamo, da sta tako Silvana kot Dino (novinarjem se že odpusti tak osebni ton) prisrčna, vesela človeka, ki ne kažeta, da bi ju slava prevzela in imata veliko zdravega smisla za humor.

Vlak je potegnil s tržaške postaje, vagon se je izpraznil, živ žav potihnil in nastala je priložnost za resnejši pogovor. Dino me je napotil za ta vprašanja do režiserja Lattuade, ki se je do takrat skrival v svoji kabini, sedaj pa mu ni preostalo drugega kot ugoditi novinarski radovednosti.

Lattuada je manjši, miren, ima visoko čelo in govori počasi, preudarno. Takoj je preskočil vse uvode in dejal:

— To bo velik film, vsaj mi bi hoteli, da bi bil velik film o ljudstvu, ki se upira

Alberto Lattuada

tiraniji. Sicer pa pomislite: to je prvi začetek upora ruskega ljudstva. Gre za neorganiziran upor, brez vsake ideologije, vendar iskra se je vzbudila in ni se moglo končati drugače kot z velikim plamenom z oktobrsko revolucijo.

Film bo dolg, tri ure bo trajal. V njem bo nastopala cela vrsta znanih igralcev: Pugačev bo mladi angleški igralec Geoffrey Horne, ki je tako odlično uspel v «Mostu na reki Kwai», Sajevič bo Oscar Homulca, kapetan Robert Keith, Vasilisa Agnes Moorehead, Maša Silvana Mangano, Svabin Helmut Dantine, državni pravnik V. Gassman, Katarina Viveca Lindfors, Paša Tržačanka Fulvia Franco in okrog deset jugoslovanskih igracev, katerih priimkov pa nikakor ne bi hotel navesti, ker bom povedal vse narobe in jih po večini poznam samo po imenih.

Jugoslovanski igralci so odlični in sem vesel, da lahko delam z njimi, saj gre za zelo resne ljudi. Vse notranje posnetke smo že naredili v Rimu, sedaj nas čaka težji del. V bližini Beograda so Jugoslovani zgradili že pravo vas v okolju, ki se bo čim bolj približalo ruski stepi. Pri bitkah bo sodelovalo štiri tisoč konj in veliko število statistov, do sedaj največje v kakem filmu — štirikrat večje kot v «Vojni in miru». Stroški so tudi sorazmerni: nad dve milijardi lir samo italijanski producent.

Naš urednik v razgovoru s Silvano Mangano in Dinom De Laurentiisom v vlaku, s katerim je filmska skupina potovala iz Rima v Beograd

Kot vidite, gre za velik film, ki bo tudi veličasten. Sicer pa, če hočete še kaj več, vprašajte mojega jugoslovanskega pomočnika, asistenta režije Mileta, ta vam lahko še marsikaj pojasni.

Vendar novinarski radovednosti še ni bilo povsem zadoščeno:

— Vemo, da ste že bili v Jugoslaviji, kakšni so vaši osebni vtisi?

— Na splošno zelo dobri, samo do sedaj, čeprav sem imel že štirikrat priložnost obiskati to deželo, se mi ni posrečilo, da bi res videl kaj več. Kaj hočete — Beograd, kamere, naporno snemanje. Ljudje si mislijo, da je naš posel lahek. Toda sedaj smo snemali v Rimu po štirinajst ur na dan, jutri bomo v Beogradu in popoldne sledi že prvi ogled, nato pa tri mesece snemanja dan in noč brez odmora, razen če nam bi vreme nagajalo. Zelo bi si želel videti Makedonijo in obalo, upajmo...

Mile — naj mi oprosti, da sem zmeden zaradi brzine, vtisov in filmsko naglo se vrstečih vprašanj in odgovorov pozabil pogledati na vrata, da bi si zapisal njegov priimek — je vesel fant poln navdušenja za delo, ki ga opravlja.

— Da, ideja filma je res lepa — je takoj pričel razgovor, oblečen v pižamo in zleknjen na postelji spalnega vagona. Film se bo končal z dvema scenama: narod se bori proti najemniškim četam carice Katarine, in s prizorom, ko hoče Katarina v ječi izvedeti, kje tiči moč Pugačeva, tega niti ne more izvedeti niti razumeti.

To je do sedaj največji podvig našega podjetja Bosna film» in kot vam je že gotovo povedal režiser Lattuada, sodelujejo v filmu z vidnimi vlogami tudi jugoslovanski igralci; samo nekaj imen: Bjeloborov-Stefanini, Sovolov-Vahovec, Dimitrij-Gec (znan iz filma «Pop Spira in pop Čira»), Suvorov-Živanović, Aklina-Mikulič in Baškir-Jasnić.

Osnovna zamisel je vzeta iz dveh Puškinovih zgodb, odnosno gre predvsem za «Kapitanovo hčer», katero bo igrala Silvana Mangano, in za Pugačeva, Vojska nam je dala na razpolago cel polk konjenice in vojaki si — proti vsem vojaškim predpisom — puščajo rasti brade, kajti Kozaki so jih takrat tudi imeli. Blizu Beograda smo zgradili celo vas, trdnjavo.. pravo mesto za nekaj tisoč ljudi. Napori so veliki in upamo, da uspeh ne bo izostal.

Zapustili smo prijaznega Jugoslovana in se že iz lokalpatriotizma napotili v skrajni del drugega vagona, kjer se je dolgočasila Tržačanka Fulvia Franco. Tudi ona spada med filmske lepotice, čeprav do sedaj na platnu ni imela prevelike sreče, ali pa je manjkalo kaj drugega. Z živahnim glasom in svetlojskrečim bleskom v očeh je spregovorila:

Imam sicer manjšo vlogo, vendar je to končno le resnična vloga, ki ni brezpomembna, temveč dokaj odgovorna. Sicer pa saj veste, kako je; (nadaljevala je z zaupnim, pritajenim šepetom) film je delan za Silvano, ki bo pobrala vse lovorike.

— Kaj pa igrate v filmu, kakšen lik?

— Tega pa še do sedaj nisem razumela: Paščo ali Paho. Pa kaj to, vedno bom na platnu s Silvano, ker sem njena služkinja.

Vlak se je bližal openski postaji in zopet je postalo živahno, ker so tokrat nastopili svojo pot morda še bolj kot novinarji radovedni cariniki.

To pa ni motilo De Laurentiisa, da ne bi v kupeju razkazoval svoje zavidanja vredne žonglerske sposobnosti in presenečal s presenetljivimi triki s kartami, na katerih so bile narisane stilizirane sablje, bobi in podobno, in vsako toliko prisrčno pogledal svojo ženo, ki se je ves čas prisrčno smejala.

BOGO SAMSA

V skupini, ki je odpotovala v Beograd, je tudi nekdanja Tržačanka Fulvia Franco

---

Pariški Romun Ionesco v Ljubljani

Eksperimentalno gledališče je uprizorilo „Učno uro“, nato pa še „Plešasto pevko“ v zelo uspeli režiji Žarka Petana

Bodoči gledališki zgodovinar bo z nemajhnim zadovoljstvom ugotovil, da so jugoslovanska gledališča v letu 1958 ujela korak s tujimi, kar se je dotistihmal le malokdaj zgodilo. To svojo ugotovitev bo potrdil s primerom Ionesca, čigar dela so bila na sporedu v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ionesca so namreč v omenjenem letu igrali povsod po svetu in celo v njegovem stalnem bivališču — v Parizu je še vedno novost, dasiravno ga igrajo že tri ali štiri sezone zapored.

Kdo je pravzaprav ta Ionesco, ki je v naskoku osvojil gledališke deske? Po primku je Romun in res se je rodil pred 46 leti v Romuniji, a skoraj vse življenje je preživel v Parizu, tako da njegovo romunsko poreklo zasledimo kaj poredkoma v njegovih delih. Tu in tam pa se le izda, ko kar tako mimogrede omeni v dialogu kakšnega romunskega žida, romunščino ali kakšno zemljepisno podrobnost o romunskem ozemlju, ki pa je vselej natančna.

S pisanjem za oder se je začel ukvarjati šele pred nekaj leti. Kot literarni kritik pa je bil že pred drugo svetovno vojno znan v Bukarešti, kjer si je služil kruh kot lektor za francoščino. Že takrat je hodil nenavadna pota in se je boril zoper nedotakljive avtoritete in sploh zoper vse, kar je pod krinko učenosti skrivalo popolno neznanje in nesposobnost. Tako je nekoč v nekem romunskem časniku dobesedno raztrgal na drobne koščke vse vidnejše romunske literarne sodobnike. A že naslednji teden je v istem časniku vse te povzdigoval in ni za njihova dela skoparil s superlativi. Oba sestavka pa je podprl z istimi na videz neovrgljivimi argumenti in obakrat je uporabil celo iste prispodobe in besede. Hotel je pač nazorno dokazati, da se da z rekviziti preživete akademske kritike isto delo oceniti na povsem različne načine.

Podobno polemično ost ima tudi Ionescovo prvo odrsko delo «Plešasta pevka», le da je tokrat le-ta naperjena proti konvencionalnemu gledališču, kot ga je ustvarila meščanska Francija. Vse bradate gledališke aksiome je Ionesco v tem delu, ki ga je značilno podnaslovil kot anti-dramo, postavil na glavo. Zgodbe skoraj ni, osebe niso običajni gledališki liki, bolj ali manj psihološko verjetni, marveč so to le karikature, ki govorijo drug mimo drugega in vrhu tega še na videz same nesmisle. Zatorej ni nič čudnega, če so gledališki kritiki in občinstvo sprva odločno odklonili Ionescov eksperiment. A Ionesco je menda sam nekoč rekel, da njegova dela doživljajo največji uspeh ravno takrat, kadar jih gledalci izžvižgajo, kritiki pa jim kopljejo prezgodnji grob.

Naslednje Ionescovo delo je komična drama «Učna ura», ki je videti bolj organizirana in odrsko bolj učinkovita kot «Plešasta pevka», dasiravno se v njej prav tako malo zgodi. Profesor uči mlado učenko in ji ubija v glavo obilico matematičnih in lingvističnih nesmislov. Na koncu jo z nevidnim nožem celo zabode; to je že štirideseta žrtev ta dan, ki jo bo pokopala profesorjeva odurna služkinja. Pod to skromno zgodbo pa se skriva globlja vsebina. Ionescova dramaturgija je podobna nebotičniku. Tudi tisti najbolj povprečni gledalci, ki se dokopljejo samo do pritličja, se pravi, da dojamejo samo zunanjo zgodbo, so zadovoljni, ker je že ta sama po sebi dovolj mikavna. Zahtevnejši gledalci pa se vzpenjajo v prvo, drugo, dvajseto nadstropje. In v vsakem nadstropju odkrijejo nekaj novega. Nekje že precej visoko se jim posveti, da je «Učna ura» napisana kot protest zoper mehanizacijo, zoper diktatorsko nivelizacijo samodejne misli. Neki slovenski kritik je še dodal, da je to samo abstrakten protest in nič več. No, če je samo to, je že dovolj.

Lansko leto ustanovljeno gledališče mladih Oder 57 je uprizoril obe obravnavani Ionescovi enodejanki pod skupnim naslovom Večer Eugena Ionesca. Žal pa je bil ta večer zaradi sklepa Eksperimentalnega gledališča močno okrnjen. «Učno uro» so prikazovali v ljubljanskem eksperimentalnem gledališču, v Križankah, odklonjeno «Plešasto pevko» pa v izrednem Eksperimentalnem gledališču na Zabjeku.

Kritika je skoraj dosledno Ionesca odklonila, dočim je obe izvedbi pohvalila. Tako piše Vasja Predan v Ljudski pravici o režijskih in igralskih stvaritvah takole: «Uprizoritev Učne ure v režiji Žarka Petana je izredno sugestivna. Režiser je komično dramo oblikoval kot visoko, frigidno stilizacijo. V takšnem konceptu je Drago Makuc ostvaril imenitno podobo profesorja. Njegova inteligentna, mrzla govorna parada je v določenem smislu kreativno presenetljiva in igralsko zelo spodbudna. Tudi Duša Počkajeva je vlogo učenke ostvarila s prepričljivo stilizirano fantazijo, četudi je to fantazijo ponekod predrla «duša», ki jo Ionesco očitno ne mara. Mila Kačičeva je bila kot služkinja predvsem zgrozljiva. Ta poteza je od vsega začetka dala uprizoritvi dominantni ton.»

Prav tako ugodno ocenjuje Bogdan Pogačnik uprizoritev «Plešaste pevke» v Slovenskem poročevalcu: «In vendar je prav, da smo se z Ionescom srečali,» pravi. «Vse, česar se ne vidi, je vselej najbolj privlačno jasno. In prav, da so ga pripeljali na kozlu mladi, kajti kdaj bi bili avantgardistični, če ne zdaj. Prav tudi, da smo tako ugotovili, kako dobri so naši igralci in da celo v tako težaškem delu zaigrajo tako, da se jih ne bi sramovalo nobeno še tako majhno gledališče še tako velikega mesta. Plešasti pevki pa je bil med vsemi pač najbližji gospod Martin Janka Hočevarja. Janez Čuk je bil sicer bolj poveljnik ižanskih kot angleških gasilcev, kot režiser pa je nasprotno strašno dobro zadel tipično angleško atmosfero.»

Ljubljansko občinstvo je naklonilo Ionescu nenavadno pozornost in se z večjim ali manjšim uspehom vzpenja po zapletenih stopniščih njegovih nebotičnikov.

Tržaški slikar Giorgio Titz je napravil nekaj osnutkov za dela Ionesca, ki so tudi razstavljeni v občinski galeriji na razstavi sceneskih osnutkov. Na sliki je osnutek za «Plešasto pevko»

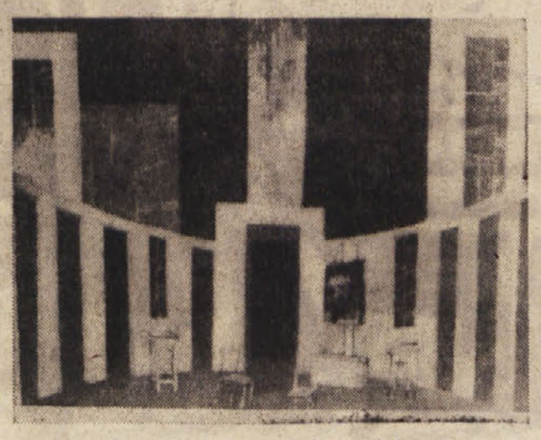

Giorgio Titz: Scenski osnutek za Ionescovo delo «Stoli»

Festival v Cannesu se prične ta teden

Film «Mladi možje» režiserja Maura Bologninija je ravnateljstvo Festivala v Cannesu povabilo poleg filma «Slamnati mož» režiserja Pietra Germija, ki je bil že uradno določen, da bo na Festivalu predstavljal Italijo.

Francozi so izbrali film v barvah «Moj stric», ki ga je režiral in tudi v njem igra Jacques Tati. ZDA bodo poslale na Festival «Brate Karamazove» Richarda Brooksa z Mario Schell, Claire Bloom in Yulom Brinnerjem v glavnih vlogah, Anglija pa film Anthonyja Ashquita «Naročilo za uboj». Španci bodo pokazali film Juana Bardema «Maščevanje». Grčijo bo predstavljal film Michaela Kakoyanisa «Konček zaupanja». Poljaki bodo pokazali koprodukcijski film Aleksandra Korde «Osmi dan v tednu», Čehi «Predmestne ljubimce», Madžari pa «Železni cvet». Romuni so za Cannes izbrali filmsko priredbo romana Panaita Istratija «Baraganski osat» režiserja Dequina, sovjetsko kinematografijo bo zastopal film «Štorklje preletavajo».

Žirijo festivala pa bodo letos sestavljali: Madleine Robinson, Marcel Achard, Jean de Baroncelli, Bernard Buffet (Francija), Sergej Jutkevič (SZ), Cesare Zavattini (Italija), Ladislav Vajda (Španija), Toniko Asabuki (Japonska), Helmut Kaeutner (Nemčija) in verjetno tudi Billy Wilder ter Robert Aldrich (ZDA).

Kako je Vanek steber ruval

Vesela zgodba o naših zdravih in trdnih prednikih

Radi smo otroci poslušali našega starega očeta, ko nam je pripovedoval zgodbe, resnične, včasih pa morda tudi izmišljene. Posebno pozimi je bilo prijetno, ko je burja piskala okoli hiše in so snežinke plesale pred okni, a mi smo sedeli ali čepeli na širokem ognjišču in poslušali «nonota». Ni imel navade pripovedovati kakih pravljic o vilah in škratih, o duhovih in kraljičnah. Ne. O doživljajih naših ljudi, takih, kot smo bili mi, kot je bil on sam, stričevi in drugi.

Trdo je bilo življenje našega človeka takrat. Skoro vsi so se ubadali z obdelovanjem tiste krpe zemlje, ki so jo dobili po svojem očetu, ki pa je ni bilo toliko, da bi se mogla družina preživiti skozi leto, čeprav je bila še tako maloštevilna. Zato si je vsak poiskal še kako drugo delo, da je zaslužil toliko, da mu otroci niso stradali. A najbližje so bile jave, ki so dajale zaslužek. In skoro vsi so delali tam. Pozimi in poleti so obdelovali kamen, plezali po navpični kamniti steni v javi, ter sredi tiste stene, privezani z vrvjo dolbli v živo skalo luknje, v katere so opoldne in zvečer nasuli smodnika, da je prižgan razklal skalo, ki so jo potem klesali na dnu. Delali so kose, ki so jih rabili za zidanje, potem večje kose, iz katerih so klesali jerte, manjše, ki so jih uporabili za stopnice in škrli, s katerimi so tlakovali mestne ulice.

Hudo je delo v javah. Ne bi ga zmogel vsakdo. Le naš človek se je lotil tega in vzdržal, ker ga veže ljubezen na to zemljo, na dom, na družino.

Niso delali vsi samo v javah, temveč so spremljali kamen iz svojega domačega kraja v mesto. Tam so ga nekateri tudi stavili na mesto, za katero je bil namenjen. Največ jih je bilo, ki so delali «šaliž». Škrli so vstavljali v mestni tlak, ko so prej pripravili primerno podlago. Še dandanes je nekaj ulic in trgov, ki so tlakovane s takimi «laštrami».

«Ej, to je že dolgo tega, ko se je tisto zgodilo,» je začel. Pobrskal je po ognju in obrnil hrastov čok, ki je tlel sredi ognjišča, ter dajal več dima kot toplote od sebe. Dim je prav zoprno silil v oči, ki so nas pekle tako, da smo se dostikrat solzili. A vseeno smo vzdržali. Če je kdo le narahlo potožil, da ga peče v oči, je kaj naglo dobil nasvet: «Pa ven pojdi! Tam na snegu in burji se nič ne kadi!» Zato smo bili previdni in smo raje nekoliko potrpeli. «Menda je bilo prav na pustni torek. Delali smo prav tam, pri Kovačičnem mostu. To je blizu ‚placa od drvi'. Sedaj pravijo tistemu trgu Goldonijev trg, a ime Ponte della fabra pa je še dandanes ostalo.»

Takrat, to je bilo okoli leta 1830, je bila današnja Carduccijeva ulica potok, imenovala se je tudi «via del Torrente», a čez to Potoško ulico so vodili štirje mostovi. In eden teh je bil prav ta, ki so mu pravili «Kovačični most». To ime je dobil zato, ker je bila poleg mostu kovačija, ki jo je po smrti kovača vodila več let njegova vdova. Ime ji je bilo Ivanka in je bila precej odločna ženska. Imela je v svoji kovačiji po nekaj pomočnikov-kovačev in po navadi tri vajence. Ker je bila spretna in podjetna, ji je posel kar dobro šel. Čeprav je bil takrat potok suh, se je včasih le zgodilo, posebno ob hudih nalivih, da je nepričakovano prihrumela voda po Ulici Settefontane. Šele potem, ko so strugo pokrili, kar se je zgodilo med leti 1837 in 1845, ni bilo več nevarnosti.

Zraven kovačije je bila tudi gostilna, morda bolj vinotoč, kjer so zlasti žganja precej prodali.

«No,» je nadaljeval ‚nono', «tisti dan pa prav nobenemu ni bilo dosti do dela. Kaj se hoče, pustni torek je bil. Zbrali smo se v točilnici in prav kmalu smo bili precej zgovorni, vsi od kraja. Le Vanek; ki je bil po navadi tudi kadar je bil trezen vesel in nakazan, za vsako šalo takoj pripravljen, je bil danes nekam molčeč. Jože, ki je videl, da z Vankom nekaj ni prav, ga je skušal razvedriti. Nekoliko zaskrbljen je stopil k njemu in ga vprašal, kaj mu je. Šele po dolgem prigovarjanju se je Vanek odtajal in povedal, da je doma nekaj pojedel in da mu v želodcu ni nič kaj dobro.

‚Kot bi mignil bo vse minilo, če boš popil nekaj kozarčkov žganja, boš videl!' mu je svetoval Jože.

‚Sem že vse poskušal, pa ni nič bolje. Gotovo mi je to žena priželela...' je rekel Vanek.

Vtem pa je stopil v točilnico naš delovodja in na ves glas zaklical:

‚Čujte, tisti kamniti steber, ki stoji tamle ob ulici, bi morali še danes spraviti proč. Gospodar je obljubil tistemu, ki ga bo izruval, tri goldinarje. No, kdo bo šel?'

Nobeden se ni premaknil, nobeden se ni oglasil. Čeprav je bila nagrada za tiste čase kar velika, se je nobeden od nas ni polakomnil, ko pa je bil steber videti tako globoko v zemlji. Kdo bi ga zmogel! Vendar nam je bilo kar všeč, ko smo videli, kako je delovodja danes prijazno govoril z nami. Skoro prosil nas je, on, ki je drugače bil z nami vedno tako ohol, tako osoren, ki je znal samo ukazovati. A sedaj taka prijaznost, taka ljubeznivost, tako priliznjeno govorjenje, sedaj, ko nas potrebuje.

A kljub temu se nobeden med nami ni mogel odločiti, da bi prevzel tisto delo. Molče smo se spogledovali, a delovodja je še kar naprej prigovarjal. Vtem pa je vstopil sam gospodar. Takoj nas je začel še on nagovarjati in se je celo silil govoriti po slovensko, pa je bilo več laških besed kot naših. A tudi njemu se ni posrečilo nas pregovoriti. Še kar naprej smo vsi molčali in nemo zrli zdaj v tla, zdaj ven v tisti kamniti steber, ki je tako sam stal tam v napoto, a je bil videti tako globoko v zemlji.

«Jutri je pepelnica in prav gotovo tudi vas ne bo na delo, tam pa je cesta vsa razrita. Promet pa je tam tako velik. Torej samo da ga izrijete in s poti umaknete,' je še proseče dodal delovodja.

‚Bom pa jaz šel, če noče nobeden. Tiste kronce bom vzel jaz, družbi pa morate plačati še tri dopje...'

‚Bravo, Vanek! Živio!' smo vzkliknili vsi hkrati, tako smo bili navdušeni vsi. Le gospodar ni hotel sprva nič čuti o tistih ‚dopjih'.

‚Prav! Pa naj ostane steber tam!' je trmasto rekel Vanek. ‚Samo za toliko, kot sem rekel, grem!'

Vanek je bil najmočnejši med vsemi, ki smo tam delali. Njemu je bilo težek kamen ali pa celo prazen voz prenesti s ceste ali kam drugam, igrača. Zato smo vsi vedeli, da bo edini Vanek kos tistemu stebru.

No, nazadnje se pa je gospodar vdal. Kaj pa je hotel? Moral je popustiti.

Jožeta je skrbelo, kako bo Vanek zmogel tisto delo, ko je bil videti še kar slab. Ponudil se mu je, da mu bo pomagal, pa je odločno odklonil: ‚Bom kar sam opravil. Boš videl, da bo v nekaj minutah zunaj. Še dobro mi bo delo, če se bom moral nekoliko prisiliti.'

Tudi delovodja je hotel nekoliko koristiti: «Bom koj prinesel orodje...»

«Ni treba, bom kar tako, z golimi rokami...»

Šel je ven in naravnost k stebru. In vsi ostali za njim. Počasi je stopil okoli kamna, dobro je vedel, kako ga mora zgrabiti in zmajati, da ga bo spravil ven. Slekel si je suknjič, si zavihal rokave. ‚Zdaj pa kar vsi proč. Če ne, ne boste pili!'

Vsi smo takoj ubogali, le Jože je ostal pri njem, ker sta bila res velika prijatelja. Prav tako sta ostala tam blizu tudi gospodar in delovodja.

Vanek krepko pljune v dlani, objame steber in ga začne majati.

«Boš šel ven, a? Bomo videli, če te bom spravil ven ali ne! O-ruk!»

Vsi, ki so šli tam mimo, so se ustavili pri Vanku, da bi videli, kako bo tisti kamen izpulil. In tako se je nabrala kar precejšnja gruča radovednežev. Morda si je tudi kdo med njimi mislil, da se mu je zmešalo.

A Vanek kar naprej maje steber in zdelo se je, da bo zdaj zdaj iz zemlje. Vedno bolj in laže se je majal. Vanek je že bil ves poten. Lasje so se mu prilepili na čelo, srajca je bila po hrbtu čisto mokra.

«Boš šel ven? O-ruk! O-ruk!»

Tedaj pa je vse hkrati zagrmelo. Steber, ki se je zvrnil na tla, in tisti vetrovi, ki so Vanka celo jutro tako vrtinčili.

«Ste videli, da je res šel ven? Pa še kako na glas!»

«Bravo, bravo, Vanek!» smo ga pozdravili veselo.

In pozno v noč se je razlegala slovenska pesem na Kovačičnem mostu tisti večer.»

MAKS PEČAR

Linda in grof Pignatari v Atenah

Volga, Volga, mat rodnaja

Ob 20-letnici smrti velikega ruskega basista Šaljapina

Tisti, ki veruje v nadnaravne sile, v zvezde in prerokovanja, bo skoro gotovo našel neko zvezo in kdove čigav «prst», ko bo izvedel, da sta bila rojena dva najslavnejša pevca vseh časov, Enrico Caruso in Fedor Šaljapin skoro na isti dan. Caruso se je namreč rodil 25. februarja 1873, a Šaljapin dva dni pozneje, 27. februarja.

In obema ni bilo v mladosti «z rožčami postlano». V revščini sta rasla in bila obadva večkrat lačna ko sita.

A obadva sta dosegla velike uspehe v življenju. Postala sta slavna pevca.

Starši Fedorja Šaljapina so bili revni kmetje v Kazanu. Niso imeli nič svojega. Ubadali so se s kmečkim delom po grofovskih poljih in komaj da so zaslužili za vsakdanjo hrano sebi in otrokom. Še čisto majhen je bil Fedor, ko ga je oče dal drugemu kmetu za pastirja. Takile pastirčki imajo kaj trdo življenje. Pri tujih ljudeh morajo služiti, zgodaj vstajati in skrbeti, da živina, ki jim jo gospodar da v varstvo, ne uhaja v škodo. Še čisto majčkeni, nebogljeni, sami potrebni nege in varuha, so prepuščeni izkoriščanju. Največkrat nimajo niti lastne postelje, v hlevu, poleg živine, imajo svoje ležišče. Nimajo ne delovnega urnika ne delovne zaščite. Le od vesti gospodarjeve oz. gospodinjine, je odvisno, ali ravnajo z njimi človeško ali ne.

Mali Fedor v tej svoji prvi službi ni dolgo zdržal. Še otrok je prišel k nekemu čevljarju za vajenca.

A tistega enoličnega življenja, večnega sedenja na čevljarskem trinožniku, se je tudi naveličal. In zato jo je nekega dne kar popihal od mojstra-čevljarja. Mahnil jo je po svetu. Mikali so ga drugi kraji, drugi ljudje.

Mimogrede je bil še nekaj časa pri nekem mizarju, a potem se je dokončno odločil za življenje popotnika, človeka, ki ga nič ne veže na neki kraj.

In tak večni popotnik je ostal pravzaprav Fedor Šaljapin vse življenje.

Najdemo ga med delavci v pristanišču ob Volgi. Mladenič, poln življenja, željan doživetij, zdrav in krepak, je obredel večino pristanišč ob Volgi, z delavci je prepeval in ob jasnih večerih se je po širni ruski planjavi razlegala pesem, v kateri je bila vsa velika duša ruskega človeka.

Trd je bil kruh, ki si ga je služil s tistim delom. A duša mu je bila bolj pomirjena. Našel je zadoščenje pri tem, ko je potoval iz kraja v kraj, spoznaval neznane kraje, neznane ljudi. Z drugimi čolnarji je prepeval, ko je čoln, naložen z raznovrstnim blagom, drsel po reki.

«Ej, uhnjem...»

Tako je bilo življenje mladega Fedorja vse dokler se ni pridružil neki igralski skupini. Med igralci je bilo življenje še pestrejše, še bolj raznoliko. Uveljavil se je kot igralec, a posebej je zaslovel še kot pevec. Nastopal je v raznih igrah, a najraje in najuspešneje v operetah. Tako je s temi igralci prepotoval velik del širne ruske dežele.

Ko so nekoč nastopili v Tiflisu, ga je slišal tudi profesor Usatov. Postal je pozoren nanj, ker mu je ugajala njegova igra in njegovo petje. Pregovoril ga je, da je ostal pri njem v Tiflisu, kjer je imel priložnost izšolati svoj glas. Z veliko vnemo se je mladi Šaljapin lotil učenja. In ko je nastopil, komaj 19-leten, v tifliškem gledališču, je na mah navdušil poslušalce. Doživel je velik uspeh.

In od takrat je šla njegova pot samo navzgor. Od uspeha do uspeha.

Leto pozneje je že postal član petrograjske Opere, a leta 1899 je pel v Moskvi kot gost.

In potem v svet.

Pariz, Milan, New York, Berlin, Dunaj...

Šaljapinovo petje se je močno razlikovalo od petja, ki so ga bili vajeni od takrat. Ni bil njegov namen postavljati se pred poslušalci z «bel cantom». Šaljapin je vlogo, ki jo je prikazoval na odru, doživljal. Njegovo petje je bilo mestoma recitativ, a bilo je tako, da je navdušilo vse poslušalce. Lik, ki ga je predstavljal on, je pred gledalci zaživel na odru. In nehote je pritegnil tudi ostale pevce, da so se prilagodili njegovi igri. Zlasti je bil neprekosljiv v izvajanju ruskih oper. Njegov Boris Godunov je nepozaben. Odlično je pel tudi Mozartove opere. Nastopil je tudi v filmu.

Marca 1938 je šel v Pariz. A 12. aprila 1938. leta je tam tudi umrl.

Za vedno je utihnil njegov glas. Za vedno se je umirilo njegovo nemirno srce. A duša tega velikega popotnika je končno le našla svoj počitek

ZVIŠIN

ZADNJA PUSTOLOVŠČINA LINDE CHRISTIAN

„GO HOME, LINDA!"

(POJDI DOMOV, LINDA!)

Bivši zaročenec je pogodil kaj svojevrstno maščevanje: najel je sto brezposelnih, ki so nesli v sprevodu po ulicah velike table - Kako se bo končalo življenje te «igralke», polno razvrata, moških in lova za denarjem?

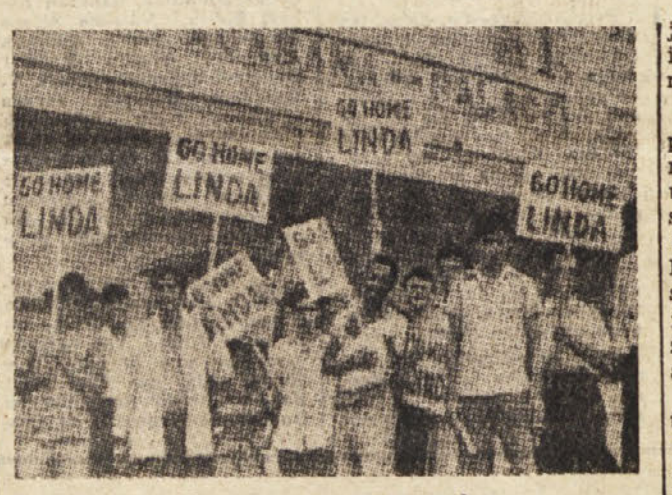

Najeta protestna povorka

Znana ameriška filmska igralka Linda Christian, je videti, da prenaša menjavanje moških iz filmov tudi v svoje vsakdanje življenje.

Z Lindo je bil svoj čas poročen Tyrone Power, s katerim ima tudi dva otroka. Ko se je ločila od njega, se je zbližala s španskim avtomobilskim dirkačem markizom Alfonsom de Portagom, ki se je pri lanskih avtomobilskih dirkah «Mille Miglia» smrtno ponesrečil. Dolgo je za njim žalovala in je bilo skoro videti, da se ne bo mogla nikdar več potolažiti. No, pa le ni bilo tako strašno hudo.

Kmalu zatem so jo mogli vsi videti v družbi z brazilskim milijarderjem Franciscom Pignatarijem. Pignatari je deloma italijanskega porekla in poleg tega da je lastnik velikih železarn in torej zelo bogat, tudi grof.

Nedavno sta oba, Linda in grof Pignatari, šla na potovanje okrog sveta. To potovanje naj bi bila preizkušnja za njuno ljubezen. «Ako bova spoznala, da najina čustva niso tako globoka in trdna, da bi nama jamčila srečen zakon, bova šla narazen.»

Potovanje po Evropi sta začela na Grškem. Ogledala sta si vse znamenitosti, ki jih je tam na pretek. Občudovala sta naravne lepote, ki so v tej deželi prav posebno mikavne. Potem pa sta krenila še drugam po južnih evropskih deželah in na sever. Nazadnje pa sta se vrnila na ameriški kontinent.

Sedaj pa prihajajo iz Ria de Janeira kaj čudne novice o teh dveh zaljubljencih. Linda Christian se je namreč kar naenkrat pojavila — z novim «zaročencem». Ta je prav tako Brazilec, prav tako milijarder kot Pignatari, le grof ni in se ukvarja s tekstilno industrijo. Ta srečnež je Derceu Fontura.

Toda sedaj so se začele težave. V Riu de Janeiru pa je namreč tudi grof Francisco Pignatari. Sicer se nič ne ve, kako je moglo do take spremembe pri Lindi priti. Ali se je svojega bogatega grofa naveličala, ali pa je hotela le na ta način preizkusiti trdnost svoje ljubezni do grofa, Nihče tega ne ve.

Ve se pa to, da sta obadva nastopala povsod, kjerkoli sta se pojavila, kot prava zaljubljenca. Bila sta drug do drugega neizmerno nežna in ljubezniva.

Tako Lindino obnašanje pa ni bilo prav nič všeč njenemu bivšemu zaročencu grofu Franciscu. In v sebi je koval maščevanje. Delal je načrte in nazadnje si je izmislil nekaj prav posebnega.

Najel si je nekaj sto brezposelnih in jim dal, da so nesli v sprevodu po mestnih ulicah velike table z napisom: «Go home, Linda!» («Domov pojdi, Linda!») Mimoidoči so se radovedno spraševali, kaj to pomeni, in mnogi so se kar pridružili sprevodu, tako da je nastala že kar prava povorka.

Nič kaj plemenito ni bilo tako ravnanje, še manj viteško, pač pa svojevrstno. Za grofa in plemiča, namreč.

Povorka se je ustavila pred hotelom, v katerem je stanovala «grešna» Linda Christian. Nabralo se je tam toliko ljudi in tudi v sosednih ulicah je bila tako velika gneča, da se je ustavil ves promet. Komaj se je policiji posrečilo napraviti red.

Razumljivo je, da so bili tam tudi novinarji in fotografi. Ker se Linda ni pojavila, ni bilo nič posebnega videti. Zato so šli novinarji v hotel, da bi pri filmski zvezdnici sami poizvedeli, kaj ona pravi na to. Marsikdo je pričakoval, da bo zagledal preplašeno in objokano žensko, ki vsa obupana vije roke in si morda celo ruva lase. Pa ni bilo tako.

Kar nekako odleglo je vsem, ko so zagledali Lindo, ki je prišla med novinarje vsa nasmejana, v lepi prikupni obleki. Nobene užaljenosti ni kazala, nobene potrtosti. A povedala ni dosti.

«Škoda, da sem zamudila tako priložnost, da nisem mogla videti tako originalne manifestacije. Sem namreč prav takrat spala. Vidi se, da so v Riu ljudje, ki jim moja navzočnost tukaj ne da spati in ne morejo mirno prenašati tega. Zelo mi je žal, da ne morem uslišati želje manifestantov in organizatorja ter zapustiti to simpatično mesto. Vsaj za sedaj še ne. Derceu mi je namreč skril potni list, ker se boji, da bi mi utegnilo potovanje z letalom škoditi. In mi ga sedaj noče vrniti. Tako bom najbrž ostala v Riu še kak teden, nakar bom odpotovala skupno s prijateljem Fonturo.»

Take vrste demonstracij so pri nas le v politične namene in se nam zato zdijo nekoliko čudne. A Brazilci sežejo, kot je videti, tudi po tem, če si od tega obetajo uspeh.

Lindina ljubezen pa le ni bila zadosti trdna, in ni prestala preizkušnje.

Ali je to le lov za slavo, pohlep po denarju, sla po uživanju ali pa so to le ženske muhe? Kdo bi vedel?

Linda Christian in njen najnovejši izvoljenec

GRAFOLOG ODGOVARJA

OB POTOCKU. V svoje delo vlagate polno praktičnega, neumornega in intenzivnega udejstvovanja. Živite skromno, ker vam kakršno koli nepotrebno razmetavanje denarja ni

V željnem pričakovanji Vaše

pogodu. Včasih ste zelo kritični, kar pa je nekaka oddolžitev okolici, katera je nasproti vam premalo ljubezniva; zaradi tega vas naj ne zajame pesimistično razpoloženje. Zavedajte se, da je notranjost bogata in da je plitvina nekaterih kriva, da niste bolje upoštevani, kakor drugi. Nova znanstva vam za sedaj niso ugodna, ker bi se ne mogla pokazati v pravi luči.

SEDEMNAJSTLETNA. Znate vskladiti koristno s prijetnim. Bujna domišljija pogosto prepreči, da bi se v celoti posvetili svojim dolžnostim. Dobro pretehtajte razna poraja-

Geslo Ob potočku

joča se občutja; ne boste razočarani. Nervoznim motnjam morate takoj v začetku poiskati vzrok. Uspehe morate pričakovati samo na podlagi dela, s katerim boste pokazali okolici svojo zrelost. Ne odklanjajte novih poznanstev. Trenutne antipatije so prehodnega značaja.

KARMEN. Cestokrat bi hoteli napraviti kaj lahkomiselnega, pa se v zadnjem času premagate. Kritično presojate delo drugih, sami pa včasih opuščate natančnost. Pričnite z delom, katero zahteva za svoje uresničenje daljšo dobo. Ostanite taktni v vsakem položaju. Duševno ustvarjanje se bo okrepilo. Premalo zahajate v družbo in navajate za opravičilo razne zapreke in delo; v sebi pa ste nezadovoljni s sedanjo situacijo. Ste inteligentni in dokaj uravnovešeni. Ne zapadajte malenkostnim vplivom.

Ficko piše

Dragi pri Morski!

Sem po Šlušal anka včerej ko sose menli stric Tone Šapa in Pepe Cegu in Japa Žul in anka Francel Štrpača.

«Alora, kaj bo zdej, ko seje nazaj nekaj sprimo Tito ses rusami?» «Kaj čenčaš, kadu seje sprimo, kašno sprimo? Kaj je tisto sprjamanje, če aden če v sojmi domi, u soji hiši, rihiat sam, po soje, kokar je nemu drago in ušeč? Kašen petler, in postapauc in zajedauc, kateri bi nečko od druzih žulov živel, tašen ja, ko je kontent, anka če mu druzi rihtajo u njegovi hiši. Ma tisti, kateri je ses sojmi žulami sezidal soj dom, tisti pej tega ne pesti!» «Ben, ben, saj se bo vele vidlo, kako bojo ta drugi zastopli tisto. Jast mislem, da bojo tako, kokar si povedo ti!» «Ja, čuden je svet. Mije anka pravo tisti Miha, kateri jema soj grent tam, vele naprej nad Žaulami, kako da so njive nečko vzeli in zdaj mu ponujajo enga belga in enga č renga. Jen zdaj znan anka, zakaj so tako nardili, je blo napisano u pikole: zastran tega, da nebi kupli tisto titouci, kateri nečko pousot trahtajo, ki je kašna zemla al betega za prodat u trste.» «Ma miha ni jemo miga manigo za prodajat tisto zemlo. Negova Rodovina je bla tam vre pet sto let in anka več. In od ta druzih glih tako.» «Naši bupci pej forte hvaljo tiste methe u na Bržini, kateri da neč ne matrajo šularjov in jim ne dajajo ne ponture in nanka ne medežije. Bupci nič ne zastopjo, kaj je prou in mislejo, da so tisti methi ta pravi, ma ne znajo, da udobavajo na to vižo soude zaostojn, in da je kašen bot anka tako, da ne pride ne aden in ne ta drugi pogledat nanka mrliča. Videste, tisto vse glih ni prou!» «Ja, kaj se če, če aden ni ses lebezni pr enmu delu, je grave in mu zmeram smrdi.» «Sem se mogo smejat za stran tistga barbirja, kateri je stavo, da trještina bo udobila po grbi, ma joje pej on, tisti barbir udobil, ko je trještina fino zmagala. In pole so ga zastran stave lepo ostrigli na čisto in anka ob Rit seje mogo pestit. Prou mu stoji, kaj pej gre se za ganjat proti trještini!» «In od strine Pine, ste čuli, a? Za stran te zime bo reuca ratala še matasta. Kaj ni, boga, vre tri bote nesla kapot na mont in šla pole nazaj punj, kadar ki je anka mres pršo nazaj. In zdaj je bla segurna, da bo od nje kapot ostal za definitivno na Monte, ma ga je mogla jet nazaj punj. Ma prou smili se mi, reva!» «Ja to vreme je prou matasto; sej je drijoman mres in burja in nečko zebe. Jast vseglih mislem, da so za vse to uržah tiste atomske bombe in mašma kašen sputnik.»

Te pozdravlja Ficko.

HOROSKOP

VELJAVEN OD 28. APRILA DO 4. MAJA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Dnevi bodo brez posebnih razburjenj, mirni in zadovoljni. Nič posebno novega, razen nekega sporočila, ki vas bo razveselilo.

Bik (od 21. 4. do 20. 5.) Zapreke, katere lahko odstranite. Za nove pobude ugodno ozračje v sredini tedna. Zvezde so zelo ugodne za zaročence. Novi načrti.

Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.) Nekatere zapreke in morda prepiri sentimentalnega značaja. Ne prehudi spori v družini, katerim pa se lahko z dobro voljo izognete.

Rak (od 21. 6. do 22. 7.) Teden bo zelo prijeten in zadovoljni boste s seboj, svojim delom in okolico. Vendar pa opreznost, lahko se skriva nekje nepričakovana nevarnost.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.) Krepka simpatija, verjetno obojestranska. Izberite pravilni trenutek za srčna priznanja. Izkoristite nove priložnosti na delovnem področju.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Okolje je ugodno: vzbudili boste zanimanje in simpatije. Nekatere manjše nesporazume boste takoj odstranili z odkrito besedo.

Tehtnica (od 23. 9. do 22. 10.) Sprejeli boste pomembne sklepe, katerih važnost bo jasna šele čez nekaj časa. Nekoliko dolgočasno delo v začetku tedna.

Škorpijon (od 23. 10. do 21. 11.) Razpoloženje bo spremenljivo. Ni izključen prepir z ljubljeno osebo. Trdo delo bo prineslo rezultate, katerih niste niti pričakovali.

Strelec (od 22. 11. do 21. 12.) Spoznali se boste z zanimivimi osebami. Verjetno boste rešili neki star spor. Izpolniti boste morali neko obljubo. Darila.

Kozorog (od 22. 12. do 20. 1.) Teden bo poln nepredvidenih dogodkov: veselih in nekaj tudi žalostnih. Bodite oprezni, s pogumom in dobro voljo lahko neugodno spremenite v ugodno.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Skrbi, da bi rešili neko kočljivo vprašanje. Vendar pa boste znali uveljaviti svojo voljo in teden v celoti ne bo brezuspešen. Vesela nedelja.

Ribe (od 20. 2. do 20. 3.) Veter. prava burja, piha vam v korist. Ne odlašajte, odločno izvršite svoje namere tako na sentimentalnem kot na poslovnem področju.

RAZGOVOR Z REPENTABORSKIM ŽUPANOM TOV. JOŽETOM BIZJAKOM

Turizmu v repentaborski občini posvečajo upravitelji vso pozornost

Dobre ceste, slikovita okolica in ugodno podnebje privabljajo predvsem v poletnih mesecih številne izletnike v vasi repentaborske občine

Turizem predstavlja važno, če ne najvažnejšo postavko v celotnem gospodarstvu repentaborske občine. Največ dohodkov izvira namreč iz trošarine in zato je razumljivo, da posvečajo občinski upravitelji temu vprašanju kar največjo pozornost. Zavedajo se namreč, da je od večjega ali manjšega dotoka turistov in izletnikov v marsičem odvisen letni občinski obračun. O turizmu v repentaborski občini nam je marsikdaj povedal repentaborski župan tov. Jože Bizjak, ki smo ga prejšnji teden obiskali na njegovem domu na Colu. Čeprav močno zaposlen, saj je treba zaradi zakasnele pomladi izkoristiti vsako minuto, se je rad pomudil z našim urednikom in odgovoril na zastavljena vprašanja.

«Kaj sodite o turizmu v repentaborski občini?» je bilo naše prvo vprašanje.

«Turizem igra važno vlogo v gospodarstvu naše občine. Takoj po končani vojni smo storili prve korake, da bi naše področje čimbolj valorizirali, saj ima vse pogoje, da privabi turiste, predvsem pa tržaške izletnike. Občinski upravitelji so se zavedali, da brez dobrih cest, ki so osnova za razvoj turizma, ne bo moč naprej, saj se je že v prvih povojnih letih motorizacija izredno razvila. Po vojni so bile vse občinske ceste v slabem stanju, neasfaltirane in torej prašne. Zato smo posvetili vprašanju cest največjo skrb in trud, ki je danes poplačan. Skoraj vse ceste so asfaltirane, tako da v tem pogledu prekasamo vse ostale občine.»

«To pomeni, če smo prav razumeli, da nimate s cestami nobenih težav in skrbite le za njihovo vzdrževanje?»

«Ne, to ne! Na tem področju bo treba še marsikaj napraviti. Tako bomo na primer v kratkem dokončali asfaltiranje poti v Velikem Repnu in na Colu, potem bo treba temeljito popraviti pot iz Velikega Repna v Zagradec, ono na Volnik in le kaj. Treba bo tudi posaditi čim več drevja ob cestah, tako da bodo v prihodnosti preprezali našo občino lepi drevoredi, urediti nekatere ovinke in drugo. Prav sedaj bomo zaprosili pristojne oblasti, da nam dodelijo v okviru SELAD nekaj delavcev, ki bodo začeli popravljati stranske poti, med njimi tudi onemu na Volnik in Zagradec.»

«Kaj je bilo napravljenega v zadnjem času?»

«Marsikaj! Da omenim le dve najvažnejši deli: asfaltiranje in razširitev ceste do meje z zgoniško občino ter ceste, ki vodi do repentaborske cerkve. Sedaj bo treba le še popraviti pot ozroma urediti kanale ob poti, ki vodi s Cola k cerkvi.»

«Zakaj prihaja v vašo občino toliko izletnikov?»

«Zaradi slikovite okolice, ugodne klime v poletnih mesecih in pa seveda zaradi dobrih cest, ki vabijo izletnike v našo občino. Izletniki imajo na razpolago lepe izletniške točke: zgodovinsko repentaborsko cerkev, najvišji vrh na Tržaškem ozemlju, do pod katerega vodi avtomobilska pot, krasne borove gozdove pod Golcem in travnato področje na njem, prekrasne razglede in zrak. Morda se bo komu čudno zdelo, ko pravim zrak, toda dejstvo je, da so klimatski pogoji v naši občini idealni in vsega upoštevanja vredni. Potem pa seveda ne smemo pozabiti, da je naša občina znana zaradi svojega terana in pa odličnih gostiln, ki prav tako vabijo izletnike.»

«Ker ste že omenili gostilne, ali nam lahko poveste svoje mnenje o gostinstvu v repentaborski občini na splošno?»

«Gostinstvo je v zadnjih letih lepo napredovalo in se prilagodilo zahtevam ter potrebam današnjega časa. Tako je zrastel nov hotel na Repentabru, Furlanovi so že marsikaj napravili in še delajo, v Velikem Repnu je zrasla nova dvorana, na Fernetičih so odprli nov bar, medtem ko so ostale gostilne olepšale svoje prostore, ki se lahko kosajo predvsem po čistoči z najboljšimi tovrstnimi lokali v mestu. Občina je s svoje strani in kolikor je bilo v njeni moči, šla zasebnikom na roke, da so imeli čim manj opravka birokratskim poslovanjem.»

«Zdi se nam, da v občini primanjkuje tujskih sob?»

«Res je. Sobe imata samo hotel «Kras» in pa Furlanovi. Toda sobe bi lahko oddajali v naiem tudi zasebniki, vaščani, kajti prepričan sem, da bi predvsem v poletnih mesecih prišlo v naše vasi precej Tržačanov. Mislim, da bi se vaščanom to vsekakor izplačalo, kajti Tržačani, kot sem že enkrat omenil, cenijo predvsem naše podnebje.

Ker sem že pri tem, naj omenim še tole: lepo bi bilo, ko bi vaščani posvetili več skrbi gojenju cvetja. S tem ne mislim, da bi začeli gojiti cvetje za prodajo, temveč cvetje na oknih, obcestnih gredah, stopniščih itd. Cvetje nekako opleme niti hišo, lahko tudi celo vas. Tega se v raznih turističnih središčih dobro zavedajo in zato ne najdemo turističnega kraja, v katerem ne bi bilo cvetja na pretek.»

«Ali ima občina kakšne načrte za razvoj turizma v prihodnosti?»

«Naša skrb, kot sem že omenil, so predvsem ceste. Treba bo dobro popraviti pot, ki vodi na Volnik. Sedaj je zaradi dežja že precej razrita in nujno terja popravila. To pot bi bilo treba valorizirati in ko bo dobro popravljena, se bo morda našel kdo, ki bi vsaj v poletnih mesecih postavil pod Volnikom ali na samem vrhu majhno barako, v kateri bi izletniki dobili razna okrepčila in osvežujoče pijače.

Ob cestah bo treba še posaditi drevje, urediti kanale in napraviti podporne zidove. Mimogrede naj omenimo, da bodo v kratkem pričeli urejevati nevarna ovinka pri «Dveh hrastih» in pa pred hotelom «Kras», ki sta bila zaradi nepreglednosti ceste zelo nevarna.

Potem bo treba pomisliti na to, da bi ob glavnih cestah, ki vodijo v občino, a tudi po vaseh, postavili velike barvne zemljevide, ki bi označevali vse izletniške točke. Take zemljevide imajo domala že po vseh najmanjših turističnih krajih, le pri nas jih še ni. Ti zemljevidi bi omogočali izletnikom boljšo orientacijo, istočasno pa bi jih opozarjali na naše naravne lepote.

Končno naj še omenim, da bo treba izboljšati javno razsvetljavo na Fernetičih, kjer primanjkuje tudi telefon. Na ta račun je bilo slišati že mnogo pritožb. Letos smo za telefonsko napeljavo potrebno vsoto vključili v občinski proračun in upamo, da bo odobrena.»

Na Volnik se pride v dobri uri hoda. Potem se nekaj suhljadi, zakuri ogenj in skuha «kosilo». Ajgeti teknejo bolj kot najboljša pečenka na pogrnjeni mizi.

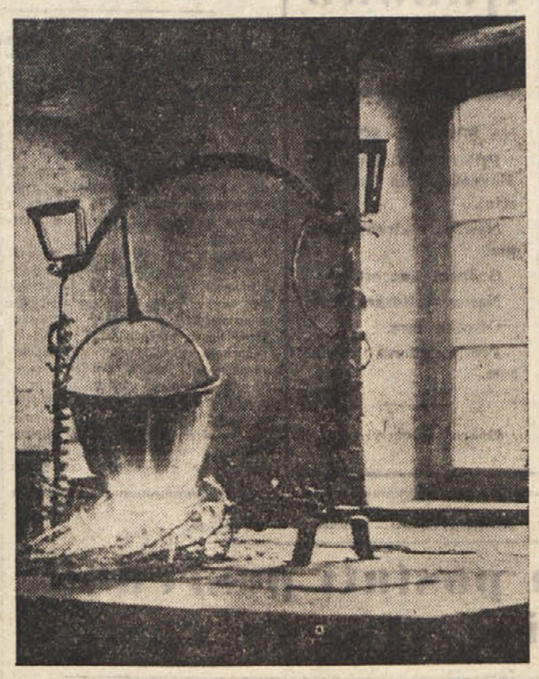

Ognjišče na Repentabru ((Foto Magajna)

BOLJUNEC

Prekratek rok za očiščenje pogorelega gozda na Malem Krasu

Čiščenje gozda na Malem Krasu nam povzroča nemalo preglavic. Zadnjega aprila poteče rok, ki ga je postavila gozdna policija za očiščenje gozda, toda to je nemogoče. Jusarji imajo prav sedaj mnogo, preveč dela na polju, saj je zaradi slabega vremena oziroma zakasnele pomladi vse delo zaostalo. Zato je razumljivo, da ljudje nimajo časa hoditi na vrh Griže, ko pa zemlja kliče! Lani ob tem času so že presajali paradižnike, letos pa jih komaj sejemo; lani so zadnje dni aprila dozorele prve češnje, letos pa so komaj v polnem cvetju; tudi krompir je še doma in ga bo treba posaditi. Dela je torej več kot preveč, kmečkih delavcev pa ni moč dobiti.

Vse to bi morala gozdna policija upoštevati, kot bi morala tudi upoštevati, kako veliko škodo smo utrpeli zaradi lanskega mraza in slane. Namesto tega pa nam grozijo z globo (vsak jusar bi moral plačati nad 50.000 lir), če gozda, ki je pogorel, ne očistimo. Menimo, da bi rok za očiščenje gozda lahko premaknili na jesen, ko je dela manj!

Se enkrat naj omenimo, da bi bilo treba napajališče za Boljuncem premestiti bolj proti Čelu. Okoli njega so sedaj nove hiše in kaže, da bodo že v bližnji bodočnosti zrasle še druge. Zato napajališče v tem kraju ni več primerno, posebno še ker voda zastaja, ker se zbirajo muhe, poleti pa okoli njega smrdi. Marsikdo bi si tudi napeljal vodo v hišo, če bi bili speljani odtočni kanali, kot so v središču vasi. Tudi to vprašanje bi bilo treba urediti.

Končno naj še omenimo željo vaščank, da bi tudi za Boljuncem zgradili majhno pralnico, pa čeprav le za dve perici. S tem bi jim bilo delo zelo olajšano!

PREBENEG

V vas prihaja vedno več izletnikov, pot na Socerb pa je še vedno taka, kot je bila doslej: nikomur ne pade na misel, da bi jo popravil, čeprav je turističnega pomena. Ponovno pozivamo italijanske in jugoslovanske oblasti, da pot popravijo.

Tudi zid nasproti karabinjerske vojašnice bi bilo treba popraviti, saj nudi sliko, ki dela sramoto vasi. Začel se je rušiti takrat, ko so zidali vojašnico, vendar ga ni nihče popravil, tako da je sedaj popolnoma porušen. Tudi v Mačkoljah je bilo nekaj podobnega, vendar so tam zid popravili. Res ne razumemo, zakaj dvojna mera!

DEVIN

Vedno je bilo iz naše vasi malo vesti, v zadnjem času pa so še te zamrle. Vendar se tudi pri nas pretaka življenje in se zgodi marsikaj, o čemer je prav, da izve javnost. Predvsem se pri nas suče pogovor o zemljiških parcelah, ki se ocenjujejo le s stavbnega stališča. Kdor ima zemljišče ob naselju, ga lahko vsak čas ugodno proda, ker je število interesentov v zadnjem času zelo naraslo, a zemljišča med glavno cesto in portičem so že razprodana. Cena za kv. meter se suče od 2 do 3 tisoč lir. Ob šolskem poslopju gradijo štiristanovanjsko hišo (Aldisio). Baje so že sedaj oddana vsa stanovanja. Gre glas, da se neko tržaško industrijsko podjetje zanima za večji kos zemljišča med Devinom in Štivanom. Če je to res, bi pomenilo gradnjo industrijskega objekta, kar bi moglo blažiti našo brezposelnost.

Vprašanje kanalizacije, ki se je o njem toliko govorilo in tudi pisalo, bo kmalu urejeno, ker so ta dela v teku. To pomeni, korak naprej v pospešitvi tujskega prometa. Moramo priznati, da si sedanja občinska uprava to važno vprašanje pravilno razlaga in razume njegov pomen za občinsko gospodarstvo. Seveda si moramo tudi mi prizadevati, da damo vasi čimbolj prikupno lice. Sem spada olepšanje in okraševanje domov s primernim cvetjem, lepotičnim grmičevjem, sadnim drevjem i. e. Cimveč bo zelenja in živih barv, tem boljši vtis bo kraj naredil tujcem, zlasti inozemcem, ki naš kraj zelo cenijo. Za letošnjo sezono so mnogi Nemci že najeli sobe.

Gostilničarji pa morajo v lastnem in občem interesu skrbeti, da goste čimbolj zadovoljijo in se prilagodijo njihovim zahtevam, kar so nekateri tudi že storili.

Kaj vpliva na število povrženih pujskov?

Pogosto skoti svinja komaj tri ali štiri mladiče, zgodi pa se tudi, da jih povrže nad 15. Dobro je torej, da rejec pozna vzroke, ki na število pujskov vplivajo.

Na prvo mesto vselej postavljamo dednost, čeprav ne bi mogli trditi, da lahko posamezen rejec kaj vpliva na to lastnost.

Že davno pa so rejci opazili, da je važen činitelj tudi starost svinje. Nekdaj so trdili, da skoti svinja več mladičev, čim starejša je. Zelo številna proučevanja so dokazala, da to drži samo do neke meje. Če so svinje pravilno krmljene, lahko pričakujemo, da bo število mladičev raslo od prvega do petega gnezda. Običajno so najbolj številna gnezda: četrto peto, šesto in sedmo. Po sedmem gnezdu število pujskov naglo pada. Od teh pravil, ki veljajo kot povprečje, je seveda tudi veliko izjem.

Pri nas je zakoreninjena navada, da svinjo po prvem gnezdu spitamo in pripustimo zopet mladico. To ima nekaj gospodarskih korenin, ki jih včasih le preveč površno sodimo in brez poglobitve odsvetujemo. Večje število pujskov pri starejših svinjah še ni zadosten činitelj, da bi lahko zaradi njega v vsakem primeru svetovali, naj bi rejci izkoriščali dobre svinje za pleme več let zaporedoma; kaj takega bi lahko vselej priporočili samo tam, kjer je že zastavljeno rejsko delo. Povsod drugod pa bo treba to stvar posebej proučiti in nanjo pogledati ne samo z rejskega, temveč tudi z gospodarskega stališča.

Krmljenje svinje pred bukanjem je tretji važnejši vpliv. Če so svinje popolnoma zdrave, ima izdatno krmljenje teden ali dva pred bukanjem precejšen vpliv na izločanje jajčec v času bukanja, kar so mnogi strokovnjaki s poskusi potrdili. Posebno ugodno vplivata sonce in sveža krma, torej paša pred pripustitvijo. Rejci naj bi nekaj tednov pred bukanjem krmili zelo raznoliko krmo, poleg tega pa puščali svinje tudi na pašo.

Zanimivi so poskusi, ki so jih napravili s križanjem različnih pasem. Križanci so dali večje število pujskov kakor čistopasemske živali. Iz tega so pravilno sklepali, da daje križanje dveh pasem v prvem rodu večje število potomcev, kot pa parjenje v isti pasmi. To ugotovitev so potrdili tudi praktični rejci.

Nasprotno temu povzroča parjenje v sorodstvu manjše število potomstva. Zato je treba skrbeti za redno osveževanje krvi z nabavo merjascev iz priznanih rej.

Ker smo že pri merjascih in da ne bi valili vse krivde na svinje, moramo povedati, da včasih tudi merjasci s slabim semenom povzročajo slabo plodnost svinj. Take merjasce je razmeroma lahko odkriti. Ko zaskočijo 10 svinj in pri vseh desetih opazimo manjše število pujskov v gnezdu kot se pojavljajo običajno v tistem kraju, lahko takoj merjasca izločimo iz reje. Priporočljivo je, da tudi vse njegove potomce spitamo in ne obdržimo za pleme.

Med rejci je že znano pravilo, da je treba svinjo pripuščati šele drugi dan po pričetku bukanja. Nekateri pripuščajo šele pod konec drugega dne, nekateri pa že nekoliko prej. Na splošno velja prepričanje, da je najbolje pripustiti 30 do 36 ur po začetku bukanja, s čimer pa se nekateri strokovnjaki ne strinjajo. Romunski strokovnjak profesor Dinu je s svojimi sodelavci prišel do zaključka, da je treba pripustit! stare svinje 15 do 20 ur po začetku, prvesnice pa 25 do 30 ur po začetku bukanja. V teh primerih je dosegel največje število pujskov v gnezdih. Naj bo tako ali tako, razlike niso preveč velike, če zamudimo samo nekaj ur; važneje je, da svinjo, ko je enkrat breja, pravilno krmimo.

Končno naj omenimo še zadnje vprašanje: Ali po zunanjosti svinje lahko sklepamo na njeno rodnost? To vprašanje je močno povezano s sledečim: Ali so pasme zelo izenačene po rodnosti? Lahko bi vprašali tudi takole: Kaj je važnejše, pasma ali posamezna žival?

Čeprav so mesnate pasme prašičev bolj rodne kot mastne, je med posameznimi živalmi taka razlika, da gornja ugotovitev lahko velja samo za pasmo kot celoto. Tako lahko dobimo v pasmi, ki velja za slabo plodno, živali z velikim številom prascev v gnezdu in obratno — v rodnih pasmah živali z majhnim številom pujskov. Izbrati po zunanjosti rodno žival je zelo težko, vendar dosegljivo z dolgotrajnim opazovanjem živali. To so dokazali nekateri ameriški rejci, ki rede velike trope prašičev. Čisto kratka ugotovitev bi bila, da so bolj zaželene tiste svinje, ki imajo razsežnejši vamp, večje mere, ki so rastnejše, toda ne zamaščene in ki so bolj čvrste, toda ne grobe. Razlike, ki nastajajo med živalmi v pasmah, so dobrodošle rejcem, ki se ukvarjajo s selekcijo; kajti na teh razlikah, na reji boljših živali ravno temelji napredek selekcije, in to si velja zapomniti.

MAČKOVLJE

Ob koncu leta 1955 so začeli čistiti Strugo. Kmetje, ki imajo svoje njive ob Strugi, so morali posekati češnje, trte in jablane, vendar je tehnični urad takrat obljubil, da bodo dobili odškodnino. Na mesto je kasneje prišlo že več komisij in cenilcev, toda doslej denarja še nismo videli.

Škoda, ki smo jo takrat utrpeli, je bila precejšnja, saj so prav ob Strugi rasle češnje, ki so najprej dozorele. Od njih smo dobili prvi dohodek v letu, ki nam je mnogo pomenil. Zato bi želeli, da se stvar čimprej razčisti.

Kljub prošnjam in intervencijam, da bi tudi na jugoslovanski strani očistili Strugo, je še vedno vse po starem. Naše najboljše njive so skoraj vedno pod vodo, tako da jih ni moč obdelovati. Prav bi bilo, da bi Strugo tudi onstran meje očistili.

KRIŽANKA

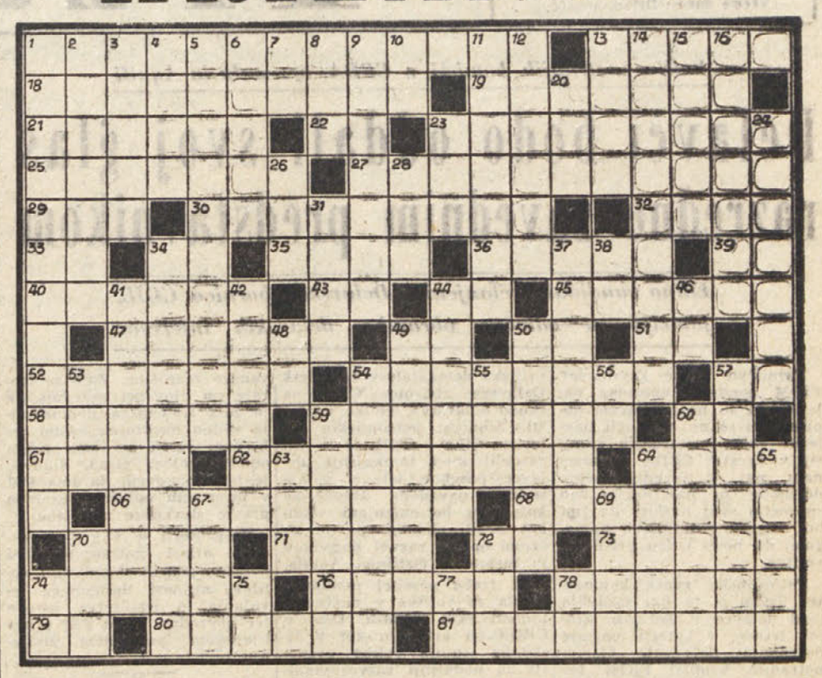

VODORAVNO: 1. tovarna igrač in kovinskih izdelkov v Izoli; 13. odsoten; 18. dejavnosten, delovalen; 19. silovito kričati; 21. gnane; 22. ploskovna merska enota; 23. podrezano, načeto; 25. sleči, odstraniti perje; 27. kdor ima enake pravice; 29. množica enakih živih bitij; 30. zasačenje; 32. ljub. oblika ženskega imena; 33. veznik; 34. predlog; 35. velik, znaten; 36. ozke; 37. okrajšan podredni veznik; 40. deli stavb; 43. angleška kratica za pritrdilnico, ki pomeni: prav; 44. oblika pomožnega glagola; 45. geslo; 47. del prizorišča, slike; 49. začetnici slovenskega dnevnika; 50. znak za molibden; 51. predlog; 52. zdravljenje rane; 54. splošno znan; 57. oziralni zaimek; 58. kemična prvina; 59 vlačni stroj; 60. reka v Italiji; 61. indonezijski otok; 62. mlačen, brezbrižen; 64. glodalec, ki se skriva po drevesnih duplinah; 66. prevozno sredstvo; 68. v noben kraj; 70. prileten; 71. ustanovitelj verske ločine v starem veku; 72. egipčanski sončni bog; 73. propeler; 74. manjša reka, ki se zlije v večjo; 76. presledek, odmor, počitek; 78. namenjen za vinsko ali domačo shrambo; 79. reka v Sibiriji; 80. za katerimi je veliko povpraševanje; 81. odprava, razveljavitev, ukinitev.

NAVPIČNO: 1. skupen naziv za vsa prevozna sredstva, ki se poslužujejo za pogon motorjev; 2. potomci, posnemovalci; 3. junak; 4. jezero v Sibiriji; 5. nabirati v vrste, na niti; 6. rešena; 7. znak za titan; 8. žensko ime; 9. krivoverec; 10. kratica za naslov neznanca; 11. angleške družabne športne igre; 12. iz ajde; 13. divja, krvoločna žival; 14. slavna zbirka 100 novel pisatelja Boccaccia, ki slovi kot mojstrovina proze; 15. seno druge košnje; 16. rudnina; 20. vas na Koprskem; 23. nekdaj po vsem svetu znan filmski komik; 24. nagovarjati v tretji osebi; 26. glina; 28. reka v Afriki; 31. glasbeni instrumenti; 34. dograjevati; 37. oznojeni; 38. znak za natrij; 41. dodajati tekočino; 42. miselno; 44. rodil, ustvaril; 46. predlog; 48. začetnici imena in priimka znanega slovenskega matematika-generala; 49. nekdaj zelo znan praški nogometni klub; 50. žensko ime; 53. doba; 54. postajati bolj šibek; 55. moško ime; 56. druga in prva črka besede pod 52 vod.; 57. rimski amfiteater; 59. zgleden; 60. posnažiti, oprati; 63. žensko ime; 64. prst; 65. potrebščina, brez katere za človeka ni življenja; 67. klicno zrnce; 69. ometica (dvoj.); 70. pripadnik slovanskega naroda; 72. otok na Jadranu; 74. predlog; 75. enaka soglasnika; 77. veznik; 78. dve v abecedi zaporedni črki.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Skandinavec, 11. Kosovel, 18. Tetovo, 19. beden, 21. napoti, 22. opore, 23. fatalen, 25. paket, 26. pila, 27. padem, 28. mož, 30. žare, 31. Aci, 32. lazar, 33. pirat, 34. tir, 35. la, 36. koran, 37. nared, 38. piča, 39. Papin, 40. korec, 41. devet, 42. dokaz, 43. daven, 44. šolen, 45. Golar, 46. razen, 47. Simon, 49. Olio, 50. Danec, 51. nered, 52. ko, 53. lov, 54. pijan, 55. kalen, 56. raz, 57. očit, 59. maj, 60. namen, 61. Tomo, 62. rinem, 64. merilec, 66. Gomel, 67. elizij, 69. cesar, 70. trpane, 71. polaren, 72. dominikanec.

NAVPIČNO: 1. stopala, 2. kepica, 3. atoli, 4. Nora, 5. dve, 6. Io, 7. Abadan, 8. veter, 9 Edam, 10. cel, 12. on, 13. Sap, 14. opaž, 15. vokativen, 16. eteričen, 17. literat, 20. nemiren, 23. fazan, 24. norec, 27. Pariz, 29. žad, 32. lopar, 33. paren, 36. kakao, 37. novec, 38. pelod, 39. polivinil, 40. kazen, 41. Domen, 42. določilo, 43. Danajec, 44. širen, 45. golorep, 46. rajam, 47. selec, 48. kozolec, 50. dim, 51. nameri, 52. kamene, 55. kalam, 56. roman, 58. teza, 60. niso, 61. topa, 63. mir, 65. red, 66. Grk, 68. je, 70. ti.

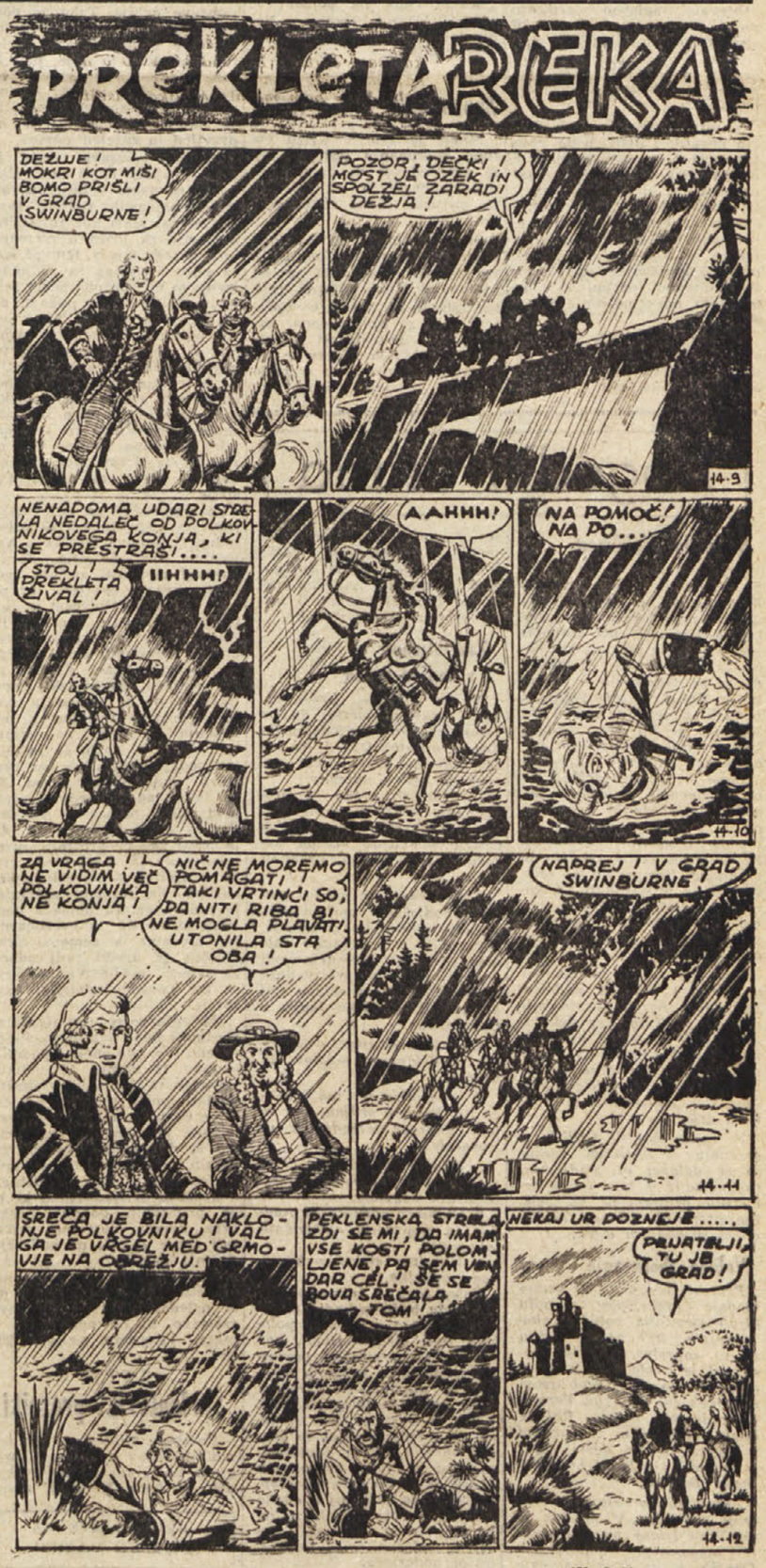

(Nadaljevanje sledi)

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 16.1, najnižja 9.1, zračni tlak 1017.8 stalen, veter 6 km severozahodnik, vlaga 58 odst., nebo 7 desetin pooblačeno, morje skoraj mirno, temp. morja 11.6.
Vreme danes: Delno oblačno.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 27. aprila Peregrin, Bistra
Sonce vzide ob 5.00 in zatone ob 19.06. Dolžina dneva 14.06. Luna vzide ob 11.56 in zatone ob 1.16.
Jutri, PONEDELJEK, 28. aprila Vital, Živan

Volitve notranjih komisij v CRDA, arzenalu in Aquili

Delavci bodo oddali svoj glas razredno zavednim predstavnikom

Edino kandidati, včlanjeni v Delavsko zbornico CGIL, jamčijo za odločno obrambo delavskih interesov

Tajništvo Zveze kovinarjev FIOM ponovno opozarja delavce, ki so na bolniškem dopustu, in se ne bi mogli udeležiti volitev notranjih komisij v obratih CRDA in arzenalu, naj se zavedajo svoje dolžnosti in naj pravočasno sporočijo svoj naslov, da jim bo omenjeno tajništvo pomagalo, da bodo lahko prišli na volitve.

Pokrajinska zveza kovinarjev FIOM je te dni razdelila med delavce v Tovarni strojev letake, v katerih opisuje dosedanje delovanje članov notranjih komisij FIOM ter pokrajinskega tajništva v korist delavcem in njihove pobude za izboljšanje delovnih pogojev v obratu.

Nato pa navaja program za bodoče delovanje, ki so ga sestavili na podlagi predlogov med referendumom, ki ga je Zveza kovinarjev FIOM organizirala tudi v Tovarni strojev. Omenjeni program vsebuje med drugim naslednje točke: zahtevo po celotnem izvajanju določb sporazuma glede akordnega dela in doklade za zdravju škodljiva dela, zvišanje produkcijske nagrade, spoštovanje delovnega urnika in praznikov, odprava pritiska na delavce za izredno delo, modernizacija naprav in izboljšanje higienskih naprav ter racionalna ureditev delavnic, izboljšanje hrane v delavski menzi, izboljšanje odnosov med delovodji in delavci, sprejem vajencev na delo, delavske obleke za nekatere kategorije ter zahteva, da ne bi podjetje odtrgavalo od plače 15.000 lir, ki so jih dobili na račun po podpisu rimskega sporazuma.

Poleg tega pa se kandidati na listi FIOM obvezujejo, da se bodo še vnaprej vztrajno borili za dosego enotnosti notranjih komisij in za razširitev ter obnovitev naprav v podjetjih, ki spadajo v okvir IRI.

Tajništvo FIOM bo borbo notranjih komisij vsestransko podprlo in bo ob pogajanjih za obnovitev delovne pogodbe, ki zapade 31. decembra, zahtevalo splošno zvišanje mezd, izenačenje z industrijskim trikotom Milan - Turin - Genova, znižanje delovnega urnika, podaljšanje letnih dopustov ter izenačenje plač delavkam.

V torek, kakor v vseh drugih obratih CRDA, bodo volitve notranjih komisij tudi v ladjedelnici Sv. Marka. Tudi na delavce, ki so zaposleni v tej ladjedelnici, je pokrajinska zveza FIOM naslovila volilni proglas in jim razdelila letake, v katerih sta kratek pregled dosedanjega delovanja te sindikalne organizacije in program nove notranje komisije.

Od jutri do srede pa bodo volitve notranjih komisij tudi v čistilnici Aquila, ki so zaradi tamkajšnjih razmer, pritiska delodajalcev in spletk Delavske zbornice CISL na škodo delavstva, velike važnosti. Sindikat petrolejskih delavcev SILP - CGIL je te dni razdelil med tamkajšnje delavce posebne letake, v katerih so navedene zahteve, za katere se bo omenjeni sindikat boril, obenem pa je izčrpno opisan razvoj dogodkov in razmer v čistilnici Aquila.

Ni treba posebej poudarjati, da so volitve v največjih industrijskih obratih, tako v CRDA in arzenalu kot v čistilnici Aquila velike važnosti za nadaljnji razvoj sindikalne borbe in uresničitev upravičenih delavskih zahtev. Notranje komisije imajo lahko veliko vlogo pri obrambi delavskih interesov in razvoju samih podjetij, če so enotne in se znajo vztrajno in dosledno boriti za izboljšanje delovnih pogojev ter spoštovanje delavskih pravic. Spričo sedanjih razmer v teh obratih je nujno potrebno, da delavci volijo kandidate, ki jih je predložila Delavska zbornica CGIL, ker jim le ta sindikalna organizacija jamči, da bo dosledno zagovarjala njihove interese in se borila za napredek teh največjih industrijskih obratov na našem področju.

Omeniti moramo še, da je tudi vodstvo arzenala prepovedalo zborovanja v raznih oddelkih, ki jih je organizirala Zveza kovinarjev FIOM z enako pretvezo kot vodstvo obratov CRDA. Clan notranje komisije je seveda takoj protestiral proti krivičnemu ukrepu.

—«»—

○ Delavci podjetja SALDA so včeraj nadaljevali svojo borbo in so zapustili delo ob 12. uri; vrnili pa se bodo jutri ob 8. uri. Svojo borbo bodo nadaljevali, dokler delodajalec ne bo pristal na njihove zahteve.

—«»—

32 milijonov lir za javna dela

Direkcija za javna dela vladnega generalnega komisariata je razpisala za 6. maja privatno licitacijo za javna dela v skupni vrednosti 32 milijonov lir. 10 milijonov lir se nanaša na ureditev gledališča Verdi in manjše vsote na izgradnjo ceste na pomol IV, ureditev javnih uradov v Nabrežini in popravilo nekaterih cest v Miljah.

—«»—

Zborovanje PSI v Križu

Sinoči je bilo v Križu volilno zborovanje PSI, ki mu je predsedoval in ga otvoril dr. Pincherle in na katerem sta govorila Stane Bidovec in prof. Berti.

Stane Bidovec je opozoril Križane na važnost političnih volitev ter rekel, da je od njihovega izida odvisna rešitev številnih tržaških vprašanj, kot so prosta cona, avtonomija, gospodarski napredek itd. Od teh volitev je tudi mnogo odvisno, ali se bodo v celoti izvajale pravice slovenske manjšine. Zato se morajo vsi Slovenci zavedati, da je bila Krščanska demokracija vedno nasprotna našim zahtevam in ji ne sme nihče oddati svojega glasu. Bidovec je tudi poudaril, da ima PSI v programu odločno obrambo pravic slovenske manjšine.

Prof. Berti je v svojem govoru orisal notranjepolitični položaj, pomen dosedanjih volitev, nujnost doslednega izvajanja in izpolnitve ustave ter napredno vlogo PSI v italijanskem političnem življenju.

NEODVISNA SOCIALISTIČNA ZVEZA

PRIREDI 1. MAJA POPOLDNE NA STADIONU «PRVI MAJ»

ljudsko veselico

NA SPOREDU SO:

Priložnostna govora v slovenščini in italijanščini.

Nastop folklornih skupin.

Godbeni koncert.

Nastop Dolinskega tria.

Otroške igre.

Prosta zabava s plesom.

Dobro založen bife.

Čudovita predstava «Scapinovih zvijač»

Zagrebačko dramsko kazalište daleč prekosilo vsa pričakovanja

S tem delom bodo danes zagrebški gostje nastopili v Križu in na Kontovelu, medtem ko bodo v Avditoriju igrali Anouilhovo «Antigono», ki so jo včeraj pokazali na Opčinah

Z velikim zanimanjem smo včeraj šli na predstavo Molièrovih «Scapinovih zvijač» v Avditoriju. Čeprav smo že slišali o odličnih kvalitetah igralskega ansambla Zagrebačkega dramskega kazališta, je bilo vendar v nas še polno radovednosti in veselilo nas je, da se bomo o igralskih sposobnostih gostov iz Zagreba lahko prepričali tudi na lastne oči.

Drugo, kar je v nič manjši meri pritegovalo našo radovednost, pa je bilo dejstvo, da je režiser Mladen Škiljan z ansamblom ZDK postavil Molièra v sedanjost.

Lahko priznamo, da si nismo mogli upati toliko pričakovati, kot so nam gostje s svojo predstavo nudili. Mogoče med predstavo nismo toliko mislili na Molièra, navajeni, da vidimo njegove osebe v vse drugačnih kostumih in z lasuljami. Toda prav gotovo je delo postalo v taki obliki, kot smo ga včeraj gledali, občinstvu mnogo bližje, bolj verjetno in sprejemljivo, poleg vsega pa še mnogo bolj zabavno. Režiserjeva zasluga je, če se nam je včasih zdelo, da prisostvujemo odličnemu filmu, s tako živahnostjo in tempom se je razvijalo dejanje na odru.

Seveda je tudi res, da je imel režiser za to predstavo skupino igralskih virtuozov, med katerimi pa je kraljeval Pero Kvrgić kot Scapin. V njem je vse igralo: glas v neštevilnih registrih, oči in ves izraz obraza in končno vsaka mišica telesa. Težko si je zamisliti, da bi lahko kjerkoli našli boljšega in popolnejšega Scapina. Z velikim uspehom so se mu pridružili tudi vsi ostali: Ivan Subič in Ivo Fici kot oba starca, Zorka Rajčič in Emil Glad kot oba sinova, potem Marija Aleksič ter Ljiljana Gener kot ljubki Zerbinette in Hyacinte, Duka Tadič kot sluga ter Nada Subotič in Velimir Chytil v manjših vlogah dojilje in varavca.

Gostom je občinstvo večkrat ploskalo tudi na odprti sceni. Tisti, ki so to predstavo videli, je gotovo ne bodo nikoli pozabili.

Po predstavi so goste pozdravili upravnik SNG dr. Andrej Budal ter predstavniki SPZ, SHLP in mladine. Vsem se je v kratkih besedah zahvalil dr. Branko Gavella.

Danes popoldne bo v Avditoriju predstava «Antigone», s «Scapinovimi zvijačami» pa bodo Zagrebčani gostovali v Križu in na Kontovelu. Kdor si hoče privoščiti velik umetniški užitek, ne bo zamudil edinstvene prilike, da si ne bi ogledal ene ali druge predstave.

Tudi na Opčinah je uprizoritev «Antigone» doživela velik uspeh. Občinstvo je z zanimanjem sledilo izvajanju zagrebških dramskih umetnikov in jih nagradilo s ploskanjem. Po končani predstavi so Openci podarili Zagrebčanom šopek rdečih nageljnov, pozdravil pa jih je Miro Kapelj.

Prosvetno društvo «Andrej Čok» je nato priredilo zakusko, katere so se udeležili člani ansambla in nekaj domačinov.

—«»—

Volilna zborovanja

PSI

Ob 10.15 uri v Miljah na Trgu Marconi (Mauri in Teiner) ob 18.30 v Bazovici (Bidovec in Pincherle).

KPI

Ob 11. uri Sv. Alojzij za mladince (Pescatori). Sv. Jakob (Vidali in Bernetič). Trg Bonomea (Pogassi). 11.30 Gabrovec (Zvonko). 10.30 Largo Roiano (Calabria). 11.30 pomol Audace (Sema). 12. Piščanci (Gombač). 12.30 Barkovlje (Ziacchi, Perini), ob 10. Rocol (Corte Schilani) (Gerlanc).

PSDI

Ob 11.30 na Trgu Goldoni (Gianni Giuricin).

FRONTA ZA NEODVISNOST

Ob 11.30 Trg tra i Rivi v Rojanu (Eugenio Laurenti senior in dr. Giampiccoli).

—«»—

V KOPRU

Počastitev spomina vzgojitelja Cobollija

Bivši učenci tržaškega občinskega zavetišča «Padovan» so včeraj v Kopru položili venec na grob vzgojitelja Nicola Cobollija. Pri svečanosti je bil prisoten italijanski konzul v Kopru Zecchini, ki je imel krajši priložnostni govor, v katerem je orisal pokojnikovo delo.

Otvoritev mednarodne razstave cvetlic

Trst mora postati posrednik v trgovini cvetja in rastlin

Slavnostne otvoritve so se udeležili predstavniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti - Govor predsednika trgovinske zbornice

Mednarodna razstava cvetlic je od včeraj odprta. Slavnostne otvoritve, ki je bila ob 11.30, se je udeležila množica povabljencev, med katerimi so bili vladni generalni komisar dr. Palamara, prefekturni komisar dr. Mattucci, predstavnik pokrajine dr. Pittoni, general Ferrari, videmski podžupan inž. Carlo Gaggia in številni drugi predstavniki civilnih ter vojaških oblasti.

Ko so se povabljenci zgrnili v prvo prostorno dvorano, kjer je med drugim razstavljenih nad 1.000 holandskih tulipanov, je vse pozdravil predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, ki je nato v kratkem nagovoru prikazal pomen razstave cvetja. Tako je poudaril, da so uspehi, ki so jih razstave cvetja dosegle v letih 1954, 1955 in 1956, pripravili trgovinsko zbornico do tega, da je dala tržaški razstavi širši mednarodni pomen, ki je naletel v inozemstvu na pravilen in zaželen odmev.

Tržaška razstava cvetja, je med drugim dejal inž. Caidassi, ni samo veličastna razstava najlepših rož in rastlin, ki naj služi kot turistična atrakcija in priča o plemenitosti našega mesta, temveč mora postati osnova za večjo izmenjavo na gospodarskem sektorju, ki ima vse pogoje, da se razširi in okrepi. Trst, mesto prometa, namerava vključiti v svojo tradicionalno trgovino tudi postavko «rastline in cvetje», tako da bo postalo naše mesto stična točka in tržišče cvetja med italijanskimi proizvajalci in proizvajalci Zahodne Evrope ter uvozniki iz držav Donavskega bazena, predvsem pa iz Avstrije.

Za predsednikom trgovinske zbornice je povzel besedo predsednik Ustanove tržaškega velesejma inž. Sospisio, ki je nakazal možnosti za vse večjo trgovino s cvetjem ter se zahvalil razstavljavcem iz Holandske, Francije, Anglije in Avstrije, da so se odzvali vabilu in razstavili svoje cvetje na tržaški razstavi. Končno je še poudaril, da ni izključena možnost, da bo prihodnja razstava cvetja prirejena v paviljonih tržaškega velesejma.

Predaleč bi zašli, če bi hoteli sedaj opisati, kaj vse razstava nudi obiskovalcem, ki so takoj po otvoritvi začeli prihajati v pomorsko postajo. Naj za sedaj le omenimo, da je 3.600 kv. m prostora spremenjenega v prekrasen vrt, ki se preliva v najrazličnejših barvah. Na razstavi sodelujejo tudi nekatera domača podjetja, vrtnarije in cvetličarne ter trgovine s semeni. Svoj kotiček je uredil tudi odbor za zaščito rastlinstva na Krasu ter Tržaški kmetijski konzorcij.

Najlepše rože in najlepši aranžmaji bodo nagrajeni. Predvideno je, da bodo podelili skupno 15 zlatih, 19 velikih srebrnih in 15 malih srebrnih medalj, poleg tega pa še številne bronaste medalje in spominske pergamente. Omenimo naj še da razen nekaterih tržaških cvetličarn na razstavi ne sodelujejo naši cvetličarji s Proseka in Kontovela, ki bi ob primernih pogojih lahko brez dvoma dostojno prikazali svoje uspehe na področju gojenja cvetlic.

Ne glede na to pa lahko našim čitateljem priporočamo, da si ogledajo nadvse zanimivo razstavo, ki bo odprta do 4. maja. Vstopnice veljajo 200 lir.

Letos izjemoma ne bo alegoričnih vozov po mestu zaradi volitev in se bo vsa svečanost razvijala v zaprtih prostorih. 3. maja zvečer bo ples in zabava v mali Rossettijevi dvorani, kjer bo teklo vino zastonj. Naslednji dan pa bo «velika pozitija» pri Dreherju.

—«»—

Obvestilo generalnega konzulata FLRJ

Obveščamo vse zainteresirane stranke, da zaradi jugoslovanskega državnega praznika 1. maja generalni konzulat FLR Jugoslavije v Trstu ne bo posloval od dne 1. do vključno 4. maja.

V sredo, 30. aprila bodo uradi generalnega konzulata FLR Jugoslavije v Trstu poslovali z normalnim urnikom in se bodo sprejemale stranke.

—«»—

Prihod korvet

Ob 15. uri je priplulo v Trst osem korvet vojne mornarice. Te lažje vojne enote so se vsidrale nasproti Trga Unità in bo njihov poveljnik v ponedeljek uradno obiskal razne predstavnike oblasti.

Seznam procesov porotnega sodišča

Včeraj so dokončno določili seznam procesov letošnjega zasedanja porotnega sodišča. V času zasedanja bo 11 procesov: prvi se prične 9. junija, zadnji pa 14. julija. Izmed teh je šest procesov za sramotenje naroda, vojske in zastave, trije za umore, eden za vohunstvo in eden za rop. Za umore se bodo zagovarjali Consolato Marciano, Di Pinto in Alda Vižintin vd. Blažič.

—«»—

Zastrupitev s plinom

Olga Coscianijeva iz Ulice Galleria je hotela včeraj popoldne na obisk k svoji 84-letni znanki Giustini Tomat stanujoči v sosednji hiši. Ženski sta se večkrat obiskovali in si s kramljanjem krajšali čas, a včeraj Tomatova ni mogla več govoriti: Coscianijeva jo je namreč našla nezavestno na kuhinjskih tleh, medtem ko je plin uhajal iz pokvarjene gumijaste cevi.

Tomatovo so morali nujno sprejeti na zdravniškem oddelku, kjer so si zdravniki pridržali prognozo.

—«»—

Študentovski prazniki

Poseben odbor univerzitetnih študentov je pripravil program običajnih študentovskih dni, ki bodo 3. in 4. maja.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Dogodki tedna

Sindikalna dejavnost

Prve dni tega tedna je bil na uradu za delo sestanek, katerega so se udeležili sindikalni predstavniki, člani notranje komisije, predstavniki urada za delo ter vodstva občinskega podjetja ACEGAT, da bi se pogovorili o sporu, ki je nastal v tem podjetju in našli primerno rešitev. Toda sestanek je bil brez uspeha, ker vodstvo omenjenega občinskega podjetja trmasto vztraja pri svojem sklepu, da bi odpovedalo dosedanjo pogodbo in razdelilo uslužbence v dve kategoriji, kar bi seveda škodovalo delavcem. Predstavnik urada za delo je predlagal kompromisno rešitev, ki pa je sindikati ne morejo sprejeti. Vsekakor bomo videli, kako se bo zadeva razvila po sestanku, ki bo spet te dni.

Tudi ta teden so delavci v podjetju SALDA nadaljevali svojo borbo in stavkali v znak protesta, ker delodajalec noče sprejeti njihovih upravičenih zahtev po zvišanju mezd, izboljšanju delovnih pogojev in ureditvi vprašanja doklade za zdravju škodljiva dela.

V vseh obratih CRDA, v arzenalu in čistilnici Aquila so se delavci in sindikalne organizacije v tem tednu temeljito pripravljali na volitve notranjih komisij, ki bodo v prihodnjih dneh.

Volilna zborovanja

Pretekli teden je še vedno vladalo precejšnje mrtvilo kljub številnim volilnim zborovanjem, ker se občinstvo še ni «ogrelo». Največ zborovanj je imela KPI, ki je v petek proslavila z množičnim zborovanjem na Trgu Perugino tudi dan vstaje. PSI je imela vsak dan zborovanja v mestu in na deželi, kjer je govoril slovenski kandidat Stane Bidovec.

Začeli so prihajati tudi že težji «kalibri». V četrtek je na Trgu Unità govoril voditelj nacionalnih monarhistov *Covelli, ki je dvoril Krščanski demokraciji. V petek pa je bil v gosteh pri tržaški PSDI Saragat, ki je spregovoril precejšnji množici tudi na Trgu Unità ter ji orisal program svoje stranke.*

Zaskrbljenost v ladjedelnicah

Iz več virov so prišle vesti o obstoju načrta, da se zmanjša pomen ladjedelnic in drugih obratov CRDA. Ta načrt naj bi predvideval naslednjih sedem sklepov:

1. Ukinitev urada za proučevanje gradnje vojnih ladij, ker ne bodo več dodelili CRDA nobenega takega naročila, češ da so preblizu meje.

2. Prenehajo se graditi potniške ladje, kar opravičujejo z industrijsko koncentracijo, ker naj bi z razdelitvijo dela med raznimi ladjedelnicami dosegli znižanje proizvodnih stroškov. Po tem sklepu naj bi gradili potniške ladje v Genovi.

3. Delna ukinitev dejavnosti v delavnici mostov in dvigal.

4. Demoliranje ladjedelnice Sv. Roka v Miljah, ker so tam naprave nezadostne in zastarele.

5. Ukinitev oddelka za gradnjo vagonov in popravilo železniških vagonov.

6. Ukinitev oddelka za gradnjo in popravilo električnih lokomotiv.

7. Ukinitev elektromehaničnega oddelka.

Poleg tega se čuje o nevarnosti, da bodo ladjedelnice v krajšem času v resnem položaju tudi glede naročil, kar je v zvezi s splošno pomorsko krizo in so brodarji menda že odpovedali naročilo dveh večjih petrolejskih ladij.

Vse te vesti so zelo resne, saj je v ladjedelnicah in drugih obratih CRDA zaposleno v Trstu in Tržiču neposredno 14.800 delavcev in uradnikov, posredno pa najmanj še enako število, in bi torej kriza tega podjetja v veliki meri zaostrila splošno krizo tržaškega gospodarstva.

OD VČERAJ DO DANES

RAZNA OBVESTILA

TRŽAŠKI FILATELISTIČNI KLUB «L. KOSIR» - TRST

Danes 27. t. m. bo v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II. redni sestanek od 10. do 12. ure.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. dr. Teodorja Sliegu darujejo svakinje: družina pok. Mimi Fornazarič - Stana Gulič - Nada Mrkušič - Vera Grgič - 8.000.— lir za Dijaško Matico.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. in 26. aprila se je rodilo 12 otrok, umrlo je 16 oseb, porok je bilo 11.

POROČILI SO SE: geometer Pietro Veos in uradnica Bruna Ferluga, gostilničar Pietro Craighero in šivilja Silvana Miniutti, železničar Vladimir Družina in delavka Sabina Soave, uradnik Giovanni Miani in uradnica Leda D'Agosto, električni varilec Giuseppe Moratto in šivilja Anna Maria Ruzzier, mesar Aldo Donat in gospodinja Liljana Cok, tapetnik Elio Zhok in šivilja Silvana Mulich, mehanik Renato Sbrizzi in gospodinja Gianna Novelli, uradnik Ferruccio Miniussi in uradnica Maria Grazia Guarneri, pomorski natakar Florindo Antonicelli in prodajalka Marcella Carletti, mehanik Mariano Stoch in kuharica Anna Rosina Lozar.

UMRLI SO: 78-letna Maria Calcina vd. Villanovich, 79-letna Maria Bosich vd. Falzari, 75-letni Giovanni Battista Pinca, 80-letna Maria Dragancuk por. Calligaris, 31-letna Lolita Ferian por. Monteduro, 6-letna Gabriella Vici, 17-letni Ettore Pignatelli, 71-letni Antonio Pischianz, 24-letna Lidia De Nicolo, 60-letni Vincenzo Barzelatto, 53-letni Josip Fabjančič, 84-letni Bortolo Chersovani, 62-letna Antonia Scopazzi por. Bastiani, 73-letna Amelia Debegnach por. Muller, 76-letna Caterina Jachilich, 83-letni Enrico Randolph.

OKLICI: uradnik Aldo Migliorini in gospodinja Dorina Delise, agent civilne policije Giovanni Pellaschiar in gospodinja Lidia Pellizzon, pomorščak Alfio Benvenuti in gospodinja Maria Marchesan, tesar Marcello Vascotto in uradnica Maria Demitri, uradnik Cirillo Sibeni in gospodinja Emma Clarich vd. Cumar, sluga Angelo Fomularo in gospodinja Lidia Brana, težak Ettore Gardossi in gospodinja Iolanda Brajuha, pomorščak Ermanno Zucca in kuharica Agnese Marchesich vd. Kmet, drogerist Marcello Zivec in šivilja Maria Trovo, tehnični strokovnjak Edmondo Sormani in uradnica Maria Luisa Fabbro, prodajalec rib Rinaldo Zorzenon in frizerka Mirella Sponza, geometer Vincenzo Claroi in gospodinja Egle Maffezzoni, prodajalec Sergio Pisetta in gospodinja Maria Varesano, uradnik Pellegrino Pellegrini in uradnica Rossana Missori, livar Giordano Coslovich in gospodinja Evelina Bertok, zastopnik Mario Fuoco in gospodinja Nevia Bonamico, prodajalec Giorgio Giugovaz in delavka Cesarina Percali, livar Emilio Brumat in šivilja Lidia Vuga, elektromehanik Sergio Fasano in blagajničarka Alina Primosich, mehanik Danilo Gustin in gospodinja Marta Gustin, uradnik Livio Bullani in gospodinja Licia Durigo, Giuseppe Princi in Maria Pennestri, ameriški vojak J. Morris Lufkin in gospodinja Giuseppina Laudana, slikar Claudio Ursich in delavka Ingeborg Anna Kumpan, železniški agent Fulvio Sossini in frizerka Lina Schiano di Zenise, industrijski izvedenec Rialdo Di Chiara in gospodinja Lucilla Barbo, agent javne varnosti Orazio Candito in gospodinja Liliana Nicoletti, sluga Tullio Basso in strežnica Maria Candot, pomorščak Carlo Mione in baristka Maria Balice, uradnik Ottone Auter in delavka Natalia Tremul, učitelj telovadbe Giuseppe Valentini in učiteljica telovadbe Giana Giovannini, paznik Vincenzo Tenerelli in gospodinja Maria Menegatti, težak Biagio Persico in gospodinja Giuliana Rucaj, šofer Umberto Tremuli in baristka Maria Famularo.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA:
V tem tednu se ni rodil noben otrok in ni umrl nikdo.
POROČILI SO SE: mizar Julijan Cossuta in gospodinja Maria Bertotti, trgovski pomočnik Silvij Rebula in gospodinja Zofija Žužek.
Oklici: policijski agent Orazio Candito in gospodinja Liliana Nicoletti.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v aprilu

INAM - Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9; Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg.

—«»—

NEDELJSKA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2; Millo, Ul. Buonarroti 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

—«»—

LOTERIJA

BENETKE	74	84	19	63	44
BARI	50	21	81	38	48
CAGLIARI	38	17	84	46	1
FLORENCA	79	30	33	27	3
GENOVA	54	78	51	45	44
MILAN	90	4	10	2	16
NEAPELJ	64	12	68	73	9
PALERMO	60	56	28	66	9
RIM	4	78	57	67	87
TURIN	24	70	85	75	35

TRST - UL. ROMA 3

DAMIANI

IZREDNA LIKVIDACIJA
TKANIN ZNANIH ZNAMK
ZARADI PRENEHANJA DEJAVNOSTI

POPUSTI 30-40-50 %

IZKORISTITE PRILIKO ZA SVOJE NAKUPE

SNG v TRSTU

GOSTOVANJE ZAGREBAČKEGA DRAMSKEGA KAZALIŠTA

Danes 27. t. m. ob 15.30 v prosvetni dvorani «A. Sirk» v Križu, ob 20. uri v Zadružni dvorani na Kontovelu

Molière

„Scapinove zvijače“

komedija v treh dejanjih

Danes 27. t. m. ob 17. uri v Avditoriju

Jean Anouilh

„Antigona“

tragedija

Za vse predstave veljajo gledališki kuponi

Prodaja vstopnic od 15. ure dalje v Ul. Roma 15-II.; za okolico eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvoran.

DOLINSKI FANTJE IN DEKLETA

vabijo na

ples

pod «mlajem», ki bo v nedeljo 4. maja od 16. do 19. in od 20. do 24. ure ter v ponedeljek 5. maja od 20. do 24. ure.

Igral bo kvintet bratov AVSENIK iz Ljubljane

IZLETI

IZLET NA SVETI PRIMOŽ

Danes 27. t. m. priredi Slovensko planinsko društvo društven izlet na Sveti Primož. Zbiranje ob 13.45 uri nasproti openskemu tramvaju. Odhod ob 14. uri z avtobusom na Prosek.

RADIO

NEDELJA, 27. aprila 1958

TRST POSTAJA A

8.00 Jutranja glasba; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Glasbena matineja; 11.15 Priljubljene lahke melodije; 11.45 Haydn: Trio št. 1 v G-duru op. 73; 12.15 Za vsakogar nekaj; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika sedmih dni v Trstu; 13.30 Glasba po željah; 15.00 Popoldanski koncert; 15.40 Orkester Roger Roger; 16.00 Slovenski zbori; 16.20 Glasba Johanna Straussa; 16.50 Pianist Alec Siniavine z ritmično spremljavo; 17.00 Fran Saleški Finžgar: «Razvalina življenja», drama v treh dej.; igrajo člani ljubljanske Drame; 18.20 Glasbena fantazija; 18.50 Ansambel Charlie Kunz; 19.00 Beethovnova Sonata št. 4 v a-molu, op. 23; 19.20 Valčki Irvinga Berlina; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Zvočni mozaik; 21.00 Lahka glasba; 21.15 Slavni violinisti; 21.30 Raztreseno cvetje lirike: «Jesenske pesmi»; 21.45 Godalni orkester Melachrino; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 V svetu jazza; 22.35 Orkester Len Mercer; 23.00 Dvorakovi Slovanski plesi.

TRST I.

9.15 «Stari motivi»; 9.35 Debussy: Nokturni št. 1, 2, 3; 12.20 Orkester Stellari; 14.30 «El Campanon»; 16.30 Prenos nogometne tekme; 18.00 Simfonični koncert; 21.00 Koncert jazza; 22.45 Koncert pianista Armanda Renzija.

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.
6.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Kmetijska oddaja: «Pomen trsnice v Vrhpolju za razvoj vinogradništva in sadjarstva na Primorskem — Dokončni rezultati lanskega kmetijskega nagradnega tekmovanja na Koprskem»; 8.30 Veseli planšarji; 8.45-10.30 Prenos RL; 10.30 Nedeljski dopoldanski glasbeni spored; 11.00 Mali operni koncert; 12.10 Glasba po željah; 13.30-14.15 Prenos RL; 14.15 Sosedni kraji in ljudje; 14.45 Češka godba; 15.10 Pogovor s poslušalci; 15.15 Glasba po željah; 16.15-19.00 Prenos RL; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10,00 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.

6.00 Domač nedeljski jutranji pozdrav; 8.00 Športna reportaža; Usodna bomba; 8.15 Plošča v ploščo; 8.45 Mladinska radijska igra — Valentin Katajev: Blešči se jadro mi samotno; 9.45 Zabavni intermezzo; 10.00 Še pomnite, tovariši; 10.30 Dopoldanski koncert; 11.30 Slovenske narodne pesmi in napevi; 12.00 Revija zabavnih melodij; 13.30 Za našo vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.15 Matija Maležič: Na življenjsko nevarnih delovnih mestih (reportaža); 16.45 Glasbeni mozaik; 17.30 Radijska igra — Vasja Ocvirk: Mrtvi in živi; 18.00 Koncert malega zbora radia Ljubljana; 18.30 Iz operetnega sveta; 20.00 Revija jugoslovanskih zabavnih orkestrov in pevcev; 21.00 Večerni koncert; 21.40 Melodije iz domačih filmov.

TELEVIZIJA

10.15 Kmetijska oddaja; 16.00 Športni popoldan; 17.30 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Telematch; 20.00 Izbor iz dokumentarnih filmov; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Ugo Tognazzi in Raimondo Vianello vam predstavljata glasbeni variete: «Eden, dva, tri»; 22.15 Telefilm «Čuden človek»; 22.45 Športna nedelja.

GLEDALIŠČA

VERDI

Prihodnjo sredo ob 21. uri bo koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom Georgesa Sebastiana in s sodelovanjem pianista Fabia Peressonija. Na sporedu so skladbe Berlioza, Saint - Saensa in Čajkovskega. Nadaljuje se pri gledališki blagajni prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes ob 17. uri: «Slehernik».

KINO

Excelsior. 15.00: «Les Girls», Gene Kelly, Mitzi Gaynor, Kay Kendall.
Fenice. 14.30: «Nathalie», Martine Carol, Misha Auer.
Nazionale. 16.00: «Robot in sputnik», Richard Ever, Dione Brewster.
Supercinema. 14.00: «V kraljestvu Walt Disneya», Techn.
Filodrammatico. 14.30: «I Dritti», komičen film, revija: «Nočem škandalov».
Grattacielo. 13.30, 17.30, 21.30: «Deset božjih zapovedi», Cene: odrasli 500 lir, otroci in vojaki 300 lir.
Arcobaleno. 14.00: «Tat on, tatica ona», A. Sordi, S. Koscina.
Astra Rojan. 14.30: «Princ in plesalka», M. Monroe, L. Olivier.
Capitol. 14.30: «Bele noči», Maria Schell in Marcello Mastroianni.
Cristallo. 14.30: «Pariške skrivnosti», L. De Luca, F. Villard.
Alabarda. 14.00: «Rojena v marcu», J. Sassard, G. Ferzetti in M. Valdemarin.
Aldebaran. 14.00: «Orožje slave», S. Granger in Rhonda Fleming.
Ariston. 14.00: «Deček na delfinu», S. Loren, A. Ladd, C. Webb. Cinemasc. Tech.
Aurora. 13.30: «Grešniki iz Peytona», L. Turner.
Garibaldi. 14.30: «Spet bo sonce vzhajalo», A. Gardner, T. Power, M. Ferrer, E. Flynn, J. Greco. Cinemasc. Tech.
Impero. 14.30: «Možje v mestu», R. Salvatori, G. Moll.
Ideale. 14.30: «Sissi, mlada cesarica», Romy Schneider.
Italia. 14.00: «Rojena v marcu», J. Sassard, G. Ferzetti in M. Valdemarin.
Moderno. 15.00: «Nežni spol», J. Allyson, J. Collins, A. Sheridan. Cinemasc. Tech.
S. Marco. 14.00: «Arrivederci Roma», Cinemasc. Tech.
Savona. 14.00: «La ragazza del Palio», D. Dors in Gassman.
Viale. 14.30: «Gianni in Pinotto na Severnem tečaju».
Vitt. Veneto. 14.30: «Bele noči», M. Schell in Mastroianni.
Belvedere. 14.30: «Generalni inšpektor», D. Kaye.
Marconi. 14.30: «Pilot-raketa in lepa Sibirka», J. Wayne, J. Leigh.
Massimo. 14.30: «Morski panteri», R. Reagan, N. Davis.
Novo cine. 14.00: «Čajarna meseca v avgustu», M. Brando, G. Ford.
Odeon. 14.00: «Maruzzella», M. Allasio in M. Serato, Barvni film.
Radio. 14.30: «Mučenje s puščico», R. Steiger, S. Montiel.

MALI OGLASI

POUČUJEM matematiko, latinščino, grščino Franc Šušteršič. Telefonirati 24-361 (šola) od 8. do 12. ure.

VSAKO DELO sprejme mladenič z višjo srednješolsko izobrazbo. Naslov na upravi lista.

14-LETNEGA VAJENCA išče trgovina jestvin s priporočilom (referenze). Pisati na upravo lista «PD» pod «Iščem».

«UNION»
Svetovno znana zavarovalnica od leta 1828 je v TRSTU. UL. GHEGA 8 - I. tel. 27512 - 35939
Prokurator RAVNIK

V TRGOVINI ČEVLJEV **„Pandora“**
TRST, Ul. Battisti 10 (nebotičnik)
dobite veliko izbiro lahne letne obutve za občutljive noge ter zadnje modne vzorce po absolutno konkurenčnih cenah. Velika izbira raznih barv vzorcev «rock an roll», «paperine» in «cenerentole».

TURISTI,
ki prihajate v Trst
Priporočamo vam, da se pri nabavi blaga in hišnih potrebščin obračate na tvrdke in trgovine, ki oglašajo v «PRIMORSKEM DNEVNIKU».
Postreženi boste z dobrim kvalitetnim in zajamčenim blagom.

Ribarič Ivan
IMPORT • EXPORT
VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV
TRST — ULICA F. CRISPI 14 — TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 — TEL. 96-510

Goriško-beneški dnevnik

Dogodki tedna

Kriza v SAFOG

Če izvzamemo volilno kampanjo, ki je v ospredju zanimanja goriške javnosti, čeprav moramo resnici na ljubo priznati, da kampanja niti od daleč še ni dosegla viška, potem je po važnosti — ki ni tako razvpite prirode kot vprašanje parlamentarnih volitev — na drugem mestu prav gotovo kriza, ki že nekaj mesecev pretresa goriško livarno SAFOG. Pred dnevi so člani notranje komisije pismeno pozvali vse tri sindikalne organizacije, naj s konkretnimi predlogi pomorejo premostiti težave v katero je zašlo podjetje zaradi pomanjkanja naročil. Od vseh oddelkov samo jeklarna deluje normalno, v vseh ostalih oddelkih pa delajo delavci po skrajšanem delovnem času od 24 do 40 ur tedensko. Ni treba posebej poudarjati, da tako stanje povzroča v prvi vrsti hude neprilike gospodarstvu družin, katerih člani neposredno občutijo posledice krize, obenem pa škoduje vsej mestni trgovini, saj je SAFOG največji industrijski objekt, ki zaposluje v pretežni meri delavce iz Gorice.

Občni zbor nabavno-prodajne zadruge

Ob veliki udeležbi članov je bil v nedeljo občni zbor Goriške nabavno-prodajne zadruge, na kateri so pregledali lansko letno delovanje. Ugotovili so, da zadruga kljub objektivnim neprilikam dobro napreduje in da se tudi modernizira. V Standrežu je namreč obnovila svoj lokal in ga opremila z modernim prodajalnim pultom. Po izvolitvi novega odbora so posvetili veliko pozornost novim članom. S tem v zvezi je bilo naglašeno, da bi se morala v zadrugo vključevati v večji meri predvsem mladina.

Doberdobski občinski svet

Sestal se je doberdobski občinski svet, ki je na svoji seji odločil, da bodo v kratkem razpisali dražbo, na kateri bodo oddali najboljšemu ponudniku gradnjo pokopališča v Dolu. Prebivalci Dola so odločitev sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Goriška živinoreja

Morda se bo zdelo marsikateremu živinorejcu čudno, toda perutninarstvo zavzema v kmetijstvu naše pokrajine zelo spoštljivo mesto. Podatki namreč kažejo, da se proda v goriški pokrajini za okoli 850 milijonov lir perutnine in jajc, medtem ko znaša kosmata vrednost vseh prodanih žitaric samo 900 milijonov lir. Naši kmetje imajo perutninarstvo za neke vrste postransko panogo, če pa bi sproti zračunali, koliko dohodkov daje, potem bi ji posvetili še večjo pažnjo, kot to delajo številni kmetovalci v Furlaniji, ki so se z vso resnostjo lotili industrijskega gojenja perutnine, predvsem kokoši v baterijah.

—«»—

Volilna zborovanja

Danes ob 11. uri bo govoril na Trgu Cesare Battisti senator KPI Giacomo Pellegrini, kandidat na listi KPI.

V torek ob 20. uri pa bosta govorila v prosvetni dvorani v Doberdobu kandidata PSI Viljem Nanut in Vittorio Marangone.

—«»—

Danes občni zbor kmetijskega konzorcija

Po delnih volitvah, na katerih so bili izvoljeni delegati za današnji občni zbor kmetijskega konzorcija, bodo danes ob 9. uri na sedežu konzorcija izvolili izvršilni svet. Na podlagi volitev delegatov za današnji občni zbor pa lahko predvidevamo, da bo organizacija Unione agricoltori giuliani, ki je v rokah velikih posestnikov, dobila absolutno število mest v izvršilnem svetu. V torkovi številki bodo podrobneje pisali o poteku občnega zbora.

Volitve pokrajinskega sveta kmečkih blagajn

Izid volitev je pokazal nujnost spremembe dosedanje politike

Proti enobarvni listi bonomijancev je bilo oddanih šest belih glasovnic

Prejšnji ponedeljek so bile v Gorici volitve pokrajinskega sveta kmečkih vzajemnih bolniških blagajn, katerih se je udeležilo vseh 21 predsednikov občinskih bolniških blagajn goriške pokrajine. Volitve pokrajinskega sveta so pokazale, da se z dosedanjo politiko Bonomijeve organizacije Coltivatori diretti v bolniških blagajnah ne strinjajo ne le tisti predstavniki, ki so v enotni demokratični kmečki organizaciji Alleanza dei contadini, ampak tudi predsedniki bonomijanskih bolniških blagajn, ki so bili prisotni na ponedeljskem sestanku in ki so volili pokrajinski svet, sestavljen iz enajstih članov.

Volitve so namreč pokazale, da je bilo oddanih šest belih glasovnic, sedma glasovnica pa je bila oddana s preferencami, ki se niso strinjale z uradnimi imeni, ki jih je predlagala bonomijanska organizacija.

Predsednik občinske blagajne iz Gradiške Marizza je pred volitvami podal glasovalno izjavo, v kateri je poudaril, da bo on in vsi tisti predsedniki, ki pripadajo organizaciji Alleanza dei contadini, volili proti predloženi listi bonomijancev, ker ni pa njej nobenega njihovega predstavnika. Kakor se je pozneje izkazalo, so volili proti enobarvni listi tudi nekateri bonomijanci.

Težnja bonomijancev, da bi monopolizirali delovanje pokrajinske bolniške blagajne, se je pokazala tudi v tem, da letos niso vključili na listo predstavnikov Agricoltori giuliani, kot pred tremi leti, ko je imela ta kmečka organizacija, ki je v rokah velikih posestnikov, v pokrajinskem svetu tri predstavnike.

Kdor se spominja, kako so se gorišči bonomijanci po volitvah bolniških blagajn hvalili po tisku, da imajo v svojih rokah vse občinske bolniške blagajne, se lahko sedaj še enkrat prepriča, kako neresnična in iz trte izvita je bila njihova trditev in kako zlagano je njihovo zagotavljanje, da so goriški kmetovalci izbrali v vprašanju kmečkih blagajn njihovo politiko.

Da to ni res, so pokazale volitve, ko je dobila Alleanza dei contadini mnogo glasov, in v bodoče jih bo dobila še več, to pa so potrdile tudi ponedeljske volitve, na katerih se je pokazalo, da te politike ne podpirajo niti «njihovi».

Kmetje namreč zahtevajo, da se zboljša dosedanje izvajanje zakona, da se jim omogoči svobodna izbira zdravnika, da se jim nudijo zdravila brezplačno in da se jim omogoči brezplačen prevoz v bolnišnico ali iz nje.

Čeprav je bilo oddanih samo šest belih glasovnic, je to vendarle dokaz, da je treba spremeniti dosedanjo politiko v delovanju kmečkih bolniških blagajn in ji dati večjo prožnost, da bi zavarovancem prinašala take koristi, kot jim pripadajo v skladu z visokimi denarnimi dajatvami.

Pokrajinski svet enajstih članov bo na prihodnji seji izvolil predsednika, podpredsednika in blagajnika.

—«»—

Sovodenjski nogometaši dvakrat uspešni

V četrtek je bila na sovodenjskem nogometnem igrišču povratna nogometna tekma med pionirji iz Sovodenj in Standreža. Kakor pri velikonočni tekmi so tudi tokrat zmagali Sovodenjci z rezultatom 4:3. Poteku tekme bi bolj ustrezal neodločen rezultat.

Enajstorica Sovodnje pa je v napeti in bojeviti tekmi premagala Torriano iz Gradiške z 1:2 (0:1). Čeprav so navijalci iz Gradiške močno navijali za svojo enajstorico, ki je igrala doma, so vendarle Sovodenjci vodili tekmo. Morda so nekoliko bolje zaigrali v prvem polčasu. Torriane se je držala smola, ker je zastreljala enajstmetrovko. Sovodnje imajo sedaj 24 točk. Ta tekma je bila 14. zapovrstjo, ki jo niso zgubili. Prihodnjo nedeljo igrajo doma proti Ločniku.

Sindikalne vesti

Nova delovna pogodba za delavce v opekarnah

Odložena stavka kemičnih delavcev

V četrtek 24. aprila t. l. so podpisali v Benetkah sindikalni predstavniki in predstavniki delodajalcev novo deželno sindikalno pogodbo za delavce v opekarnah, na podlagi katere so bile zvišane sedanje mezde za 6 odstotkov in za manjše odstotke nekatere doklade. Znižali so tudi razliko med plačami žena in moških.

* * *

Tri vsedržavne sindikalne organizacije so napovedale za ponedeljek 48-urno stavko kemičnih delavcev zaradi težav, ki so nastale v sklepanju nove sindikalne pogodbe. V goriški pokrajini pa je bila stavka odložena na nedoločen čas.

—«»—

Izlet SPD v Štjak

Slovensko planinsko društvo organizira v nedeljo 4. maja popoldanski izlet v Štjak na Vipavskem. Izletniki naj se zberejo na postaji v Novi Gorici ob 12.45, od koder odpelje vlak ob 13.05. Povratek iz Štanjela ob 18.36 ali ob 22.40.

—«»—

Josipa Šfiligoja povozil avto

Z zasebnim avtomobilom so včeraj ob 13. uri pripeljali v bolnišnico Brigata Pavia 76-letnega upokojenca iz Ločnika Josipa Šfiligoja, ki ga je povozil neki avtomobilist, ko je hotel s kolesom zapeljati čez cesto. Pri padcu si je hudo pretresel možgane in se potolkel tudi po glavi. Pridržali so ga na opazovalnem oddelku.

—«»—

Pol milijona lir škode zaradi požara v Gabrijah

V petek pozno popoldne je prišlo v Gabrijah do velikega požara, ki se je v kratkem času razširil na 4000 kvadratnih metrov površine. Ker je bilo na tem kraju zelo veliko suhega grmičevja in trave, se je požar zelo naglo širil. Pomagal mu je tudi veter. Financarji iz Rupe in orožniki ter domačini so brž odhiteli na kraj, da bi preprečili nastajanje nove škode. Po hudem boju z vročim elementom, boju, ki je trajal precej časa in v katerega so pozneje posegli tudi gasilci iz Gorice, jim je uspelo požar pogasiti. Kljub temu pa je škoda zelo velika, ker je zgorelo tudi okoli sto srednje velikih borovcev, ki so last Milana Pavletiča. Cenijo jo na pol milijona lir.

—«»—

DANES «PREPOVEDANE IGRE» V KINU CENTRALE

Danes zjutraj bodo za člane CUC vrteli zadnji film iz ciklusa posvečenega francoskemu filmu, in sicer film «Prepovedane igre».

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 14.30: «Epirski tolovaj», Van Johnson in M. Carol, cinemascope v barvah.
VERDI. 14.30: «Igra s pižamo». Doris Day, film v barvah.
VITTORIA. 15.00: «Ljubezen in klepetanje», G. Cervi in V. De Sica.
CENTRALE. 15.00: «Preklet iz Varšave» (Kanal).
MODERNO. 15.00: «Alamo».

—«»—

Kino v Tržiču

EXCELSIOR. 14.00: «Nekaj vrednega», R. Hudson, D. Winters.
AZZURRO. 14.00: «Mož», A. Sordi.
PRINCIPE. 14.00: «Rojena v marcu», G. Ferzetti, J. Sassard.
S. MICHELE. 14.00: «Spustite rešilne čolne», A. Chandler Technicolor.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 20 stopinj ob 13.30 najnižjo 3,8 stopinje ob 2.30.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Villa San Giusto, Korzo Italia 108, tel. 3151; dopoldne je odprta lekarna Pontoni e Bassi, Raštel 26, tel. 3349.

Sovodenjska igralska ekipa nastopi DANES, 27. aprila ob 16.30 v Prosvetni dvorani v Gorici z veseloigro v treh dejanjih

POSLEDNJI MOŽ

češkega pisatelja F. Svobode.

Sedeži so po 200 in 150 lir, stojišča 100 lir. — Priporočamo goriškemu občinstvu, da si v čimvečjem številu ogleda to igro, ker bo to najboljša nagrada za trud, ki so ga Sovodenjci pozimi vložili v vaje, da bi se lahko spomladi pokazali na odrskih deskah.

Kot vsako leto bomo goriški Slovenci in napredni delovni ljudje tudi letos primerno proslavljali

mednarodni praznik dela 1. maj

Proslava bo v Doberdobu z naslednjim programom:

ob 9.30 prihod godbe na pihala iz Ronk v Doberdob; igrala bo koračnice po vseh glavnih ulicah;

ob 10. uri: zborovanje na letnem plesišču «pri Roži», kjer bo govor o pomenu 1. maja;

po govoru prvi nastop domačega pevskega zbora, ki ga vodi pevovodja Verginella; v odmoru bo igral harmonikar Renato iz Jamelj;

od 20.30 do 24. ure ljudsko rajanje na letnem plesišču.

Vsa demokratična javnost se vabi k udeležbi.

Zaradi neprevidnosti turistov

POŽAR V JAMLJAH povzročil veliko škodo

Pred dnevi je velik požar pri Jamljah povzročil veliko škodo kmetovalcem. Zdi se, da so bili oškodovani za okoli 300.000 lir. Zgorelo je veliko mladih drevesc, ki so jih pred časom zasadili s pomočjo pogozdovalnega središča, ter velikih dreves.

Gašenje je trajalo več kot eno uro. Pri tem delu so pomagali poleg domačinov tudi orožniki. Delo je zelo otežkočal veter, ki je požar naglo širil. Ugotovljeno je bilo, da so požar zanetili turisti.

Da bi se taki primeri več ne ponavljali, ker hudo oškodujejo gospodarstvo kraških kmetij, poziva doberdobsko županstvo izletnike, ki v prostem času prihajajo na izlete v okolico Doberdobskega jezera in v druge predele Krasa, naj previdno ravnajo z ognjem, predvsem pa s cigaretnimi ogorki, ki hitro zanetijo požar, če jih kadilci vržejo v suho travo.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Spomladansko plavalno prvenstvo

Kopica novih rekordov italijanskih plavalcev

Tržačan Umek tretji na 200 m prosto med mladinci, Steffe pa peti med juniorji

RIM, 26. — V okviru spomladanskega plavalnega prvenstva, ki je bilo danes dopoldne in popoldne v bazenu na Foro Italico, je bilo doseženih več novih državnih rekordov in nekaj drugih zelo dobrih časov. Dopoldne je juniorka Saini postavila nov rekord na 50 m v delfinovem slogu s časom 36"9. Popoldne je najprej postavila nov rekord mladinka Serpilli na 50 m hrbtno s časom 38"8. Za njo je dosegel rekordni čas Galleti na 1500 m prosto z 18'58"8 (stari rekord je imel Romani z 19'02"8), vmes pa je postavil tudi nov rekord na 800 m s časom 9'52"3 (stari rekord je imel Romani z 9'56"8). Nov rekord je nato dosegla juniorska mešana štafeta 4x100 m Rome s časom 4'57"5. V tej štafeti je Avellone (Lazio) dosegel nov rekord na 100 m hrbtno s časom 1'09"6. Zadnji rekord dneva je dosegla ženska juniorska štafeta Lazia 4x100 prosto s časom 5'01".

800 m prosto juniorji: 1. Zaottini 11'02"0, 2. Passariello 11'08"9, 3. Panzeri 11'55"5, 4. D'Agostini 11'57", 5. Greco 12'01"9, 6. Saleri 12'11"5.

200 m prosto mladinci: 1. Valle 2'38"3, 2. Boracci 2'40"4, 3. **Umek 2'40"5 (Trst)**, 4. Marzo 2'40"9, 5. Miceli 2'44"9, 6. Nanni 2'45"4

200 m prsno juniorji: 1. Gross 2'51"4, 2. Lenti 3'01"8, 3. Luongo 3'03", 4. D'Agostini 3'03"2, 5. **Steffe 3'05" (Trst)**, 6. Balestrino 3'06"5.

400 m juniorke: 1. Veschi 5'43"3, 2. Galeone 5'58"4, 3. Contardo 6'07"8.

400 m prosto ženske: 1. Valle 5'40"1, 2. Bonfiglio 5'48", 3. Magnani 5'48"5.

200 m prsno moški: 1. Lazzari 2'44"3, 2. Masperi 2'48"5 3. Sacchi 2'52"6, 4. Alessio 2'53"4.

200 m prsno juniorji. 1. Zennaro 3'07"7, 2. Caramanti 3'14"6, 3. Rebecchini 3'22"2.

100 m prsno mladinci: 1. Rossi 1'30"9, 2. Usuelli 1'31"1, 3. Villosio 1'31"4.

50 m delfinov slog: 1. Saini 36"9, 2. Bedoni 40"8, 3. Malvano 41"4.

100 m metuljček ženske: 1. Hruska 1'28"6, 2. Bormioli 1'31"7, 3. Burul 1'32"9.

50 m prosto mladinci: 1. Valle 29"9, 2. Guerrini 30"2, 3. Miceli 31".

50 m hrbtno mladinke: 1. Serpilli 38"5, 2. Marchei 38"9, 3. Croce 41"9.

100 m prosto juniorji: 1. Gallinari 1'01"5, 2. Conversi 1'01"5. 3. Bianchi 1'01"6, 4. Cella 1'01"6.

200 m prsno ženske: 1. Tucci 3'12"7, 2. Ghersinich 3'12"9, 3. Canegallo 3'14".

100 m prosto moški: 1. Pucci 57"5, 2. Perondini 58"8, 3. Marra 1'00"2.

100 m hrbtno juniorke: 1. Stella 1'21"2, 2. Micheli 1'28"1. 3. Tudini 1'29".

NOGOMET

Paragvaj - Roma 25. maja v Rimu

ASUNCION, 26. — 25. maja bo nogometna reprezentanca Paragvaja odigrala v Rimu prijateljsko trening-tekmo z Romo. Pred odhodom v Evropo bo paragvajska reprezentanca odigrala še dve tekmi v Rio de Janeiru (4. in 6. maja) ter eno v Valenciji (18. maja).

KOLESARSTVO

Van Steenbergen zmagovalec dirke «Valonska puščica»

LIEGE, 26. — V tradicionalni kolesarski dirki, imenovani «Valonska puščica», na progi med Charleroiem in Liegeom, je zmagal Rik Van Steenbergen, ki je 235 km dolgo progo prevozil v času 6.31'.

Vrstni red: 1. Rik Van Steenbergen (Bel.) 6.31', 2. Plankaert (Bel.) 6.31'03", 3. P. Everaert (Fr.) 6.31'11", 4. De Bruyne (Bel.), 5. Vaniozzi (Bel.), 6. Impanis (Bel.), 7. Baldini (It.) 6.32'12", 8. Meuleman (Bel.) 6.32'15", 9. Molenaers (Bel.) 6.33'40", 10. Gaul (Luks.) 6.33'49", 11. Fore (Bel.) 6.33'58".

KOSARKA

Italija - ČSR 67:62 (40:30)

PRAGA, 26. — Italijanska košarkarska reprezentanca je danes v Pragi premagala reprezentanco ČSR s 67:62 (40:30). Srečanju, ki je bilo v zimski palači, je prisostvovalo 7000 gledalcev. Strelci:

Italija: Alessini 15, Canna 11, Pieri 17, Calebotta 6, Bertini 6, Lucev 5, Volpato 5, Zorzi 2.

ČSR: Merkl 14, Tetiva 9, E. Lukašik 9, Konvička 9, Borovsky 5, Sip 5, D. Lukašik 3, Konecny 4, Baumruck 2, Krivy 2.

Tenis za Davisov pokal

ČSR zmagala tudi v dvojicah in se kvalificirala v 2. kolo

Jugoslovana sta izgubila v štirih setih

ZAGREB, 26. — V nadaljevanju teniškega dvoboja za Davisov pokal med Jugoslavijo in ČSR, je danes popoldne češkoslovaška dvojica Javorski-Nečas premagala jugoslovansko dvojico Plečevič-Panajotovič v štirih setih z rezultatom 4:6, 6:4, 6:3, 6:1.

S to zmago vodi ČSR s 3:0 in se je tako že kvalificirala v drugo kolo. Preostali dve igri posameznikov, ki sta na programu jutri, ne moreta več bistveno spremeniti izida.

Češkoslovaška dvojica je zmago popolnoma zasluzila, čeprav ni prikazala igre, ki bi navdušila. Najboljši na igrišču je bil Javorski, od Jugoslovanov pa je bil Plečevič boljši od Panajotoviča.

—«»—

Pietrangeli in Rose finalista v Palermu

PALERMO, 26. — V nadaljevanju teniškega turnirja v Palermu so bili doseženi naslednji rezultati:

Posamezniki — polfinale: Pietrangeli - Davidson (Sved.) 4:6, 6:3, 6:3, Merwin Rose (Avstral.) - Woodcock (Avstralija) 7:5, 9:7.

Moške dvojice — finale: Sirola-Pietrangeli - Rose-Woodcock (Avstral.) 7:5, 3:6, 7:5. 7:5. Igra je trajala uro in 45 minut.

Mešane dvojice — polfinale: Martin-Woodcock (Avstral.) - Bueno - Rose (Braz. - Avstral.) 6:1, 6:1, Vollmer-Fachini (Nem.-It.) - Segal-Egal (J. Afr.) 6:4, 6:2.

* * *

BOURNEMOUTH, 26. — V finalu britanskega teniškega prvenstva na igriščih s steptano zemljo je 22-letni Anglež Billy Knight premagal Italijana Merla z rezultatom 5:7, 6:0, 6:2, 3:3. V finalu posameznic je Angležinja Bloomer premagala rojakinjo Haydon s 6:4, 6:4.

BOKS

Cavicchi - Klerk 12. maja v Bologni

BOLOGNA, 26. — Na boksarski prireditvi v Bologni se bo Cavicchi boril z južnoafriškim prvakom težke kat. Gawie de Klerkom, ki je nedavno premagal Batesa. V okviru iste prireditve bodo nastopili tudi Vecchiatto, Mazzola, Nenci in Garbelli, ki se bo verjetno pomeril s Francozom Auzelom.

KOLESARSTVO

Coppi - Batiz vodita v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 26. — Na začetku drugega dneva 6-dnevne kolesarske dirke v Buenos Airesu je prešla v vodstvo dvojica Coppi-Batiz. Ob tretji uri po lokalnem času je bil vrstni red dvojic naslednji:

1. Coppi-Batiz (It.-Arg.) 3581 krogov, 108 točk, 2. Saura Esmatges (Šp.) 3580 krogov, 130 točk, 3. Elvio in Oscar Giacche (Arg.) 3580 — 44, 4. Alexandre-Vasque (Arg.) 3579 — 90, sledijo z istim številom krogov: Gonzales - Martinez (Arg.) 78 tock, Kornche-Wildemann (Nem.) 41, Lemoine-Andrieux (Fr.) 31, Casola-Milano (It.) 14, Serra - Valasquez (Urugv.) 5, Sevillano-Garcia (Arg.) 3.

ZVEZNI SVET FIGC

Stalnost italijanskih nogometnih reprezentanc

RIM, 26. — Zvezni svet FIGC je danes dopoldne zaključil s svojim zasedanjem. Med drugim je sklenil ustanoviti stalno A reprezentanco, reprezentanco, imenovano «Pomlad» (za igralce izpod 23 let), diletantsko reprezentanco in juniorsko reprezentanco, medtem ko bo imela B reprezentanca le priložnostni značaj. Stalne reprezentance se bodo sestajale periodično. Glede olimpijske reprezentance je bil vsak sklep odložen v pričakovanju odločitev CIO, ki bo moral v Tokiu razpravljati o predlogu o črtanju nogometa iz olimpijskega programa, po olimpiadi l. 1960. Če bo tak sklep sprejet, ni izključeno, da bo mednarodna nogometna zveza sklenila, da se že iz programa olimpiade v Rimu črta nogomet.

Končno je bilo sklenjeno, da bo v ponedeljek sklicana mlada reprezentanca, ki bo 15. maja nastopila proti izbrani enajstorici Malte. Menijo, da bo sklicanih kakih 30 igralcev, ki bodo v sredo odigrali trening tekmo v dveh formacijah, od katerih bodo eno sestavljali verjetni reprezentanti. Prevladuje prepričanje, da bodo med sklicanimi tudi Bertucco, Greco, Di Giacomo, Mattrel, Petris, Stacchini Robotti in Bicicli.

Danes v Trstu

NOGOMET.

Triestina - Venezia, prvenstvo B lige, občinski stadion ob 15.30;

Triestina - Venezia, juniorji, občinski stadion ob 13. uri;

CRDA-Muggesana, diletanti, igrišče S. Giovanni ob 11. uri;

Istria - Pro Romans, diletanti, igrišče Ponziane, ob 15.30;

Sant'Anna - San Canciano, diletanti, igrišče v Ul. Flavia, ob 15.30;

Fortitudo Edera, diletanti, igrišče v Miljah, ob 15.30.

ATLETIKA

Moško ekipno pokrajinsko prvenstvo v organizaciji Fidal. Na občinskem stadionu ob 9. uri;

HOKEJ NA KOTALKAH

Ferroviario Trieste - Amatori Modena prvenstvo A serije, igrišče v Ul. Miramare, ob 18. uri.

HOKEJ NA TRAVI

Polisportiva Trieste - CUS Bologna, četrtfinale državnega prvenstva, igrišče v Ul. Flavia ob 11. uri;

Hockey Club Trieste - Unione sportiva Triestina, juniorji, igrišče v Ul. Flavia ob 8. uri;

CUS da Vinci - Polisportiva Monfalcone (Tržič), juniorji, igrišce v Ul. Flavia ob 9.30

ODBOJKA

Villaggio Sereno - Vigili del Fuoco, prvenstvo moške B serije, v Ul. Besenghi 14 ob 10.30 uri.

KONJSKE DIRKE

Dir (trotto) na Montebellu. Začetek ob 15. uri. Osrednja dirka za «Premio delle Vette», lir 360.000, proga 2020 m in dirka Totip.

ATLETIKA

PALERMO, 26. — Na pokrajinskem prvenstvu v Palermu je atlet Scavo postavil nov rekord sezone v teku na 400 m s časom 48"9.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

Danes 27. t. m. ob 16. uri Lux barvni film:

ČRNI ZAKLAD

(Tesoro nero)

Igrajo: Francoise Christophe in Pierre Cressoy

Kino v Križu

predvaja danes 27. t. m. ob 16.30 uri film:

08/15

Kino na Opčinah

predvaja danes 27. t. m. z začetkom ob 15. uri Columbia barvni film cinemascope

TYRONE POWER
KIM NOVAK
VICTORIA SHAW
REX THOMPSON
JAMES WHITMORE
GEORGE SIDNEY

«ČAR»

V ponedeljek 28. t. m. ob 18. uri ponovitev istega filma.

VLADIMIR BARTOL — 61.

ALAMUT

Potem je naštel žrtve boja in popisal plen.

«Pojdimo v zborovalnico,» je dejal Hasan. «Sam hočem čestitati svojim ljudem k srečni zmagi.»

* * *

Al Hakim je dodal svojim pomočnikom nekaj fedaijev, da bi na živih primerih videli, kako se strežejo in zdravijo ranjenci. Pomagali so mu pri naravnavanju polomljenih udov in pri previjanju. Nekaterim je moral izžigati velike rane, da je po vsej bolniški sobi zadišalo po zažganem mesu. Ranjenci so tulili in kričali in njihovo vpitje se je slišalo po vsej trdnjavi. Tistim, ki jim je moral odžagati kakšen ud, so padali iz nezavesti v nezavest in najobupneje rjoveli.

«To je grozno,» je sam zase šepetal Ibn Tahir.

«Kakšna sreča, da smo fedaiji vsi odnesli zdravo kožo,» je menil Jusuf.

«Vojska je nekaj strašnega,» je dejal Naim.

«Vsekakor ni za golobčke tvoje vrste,» se je posmejal Sulejman.

«Pusti Naima,» ga je zavrnil Jusuf. «Ves čas je bil ob moji strani in jaz nisem bil med zadnjimi.

«Tako si rjovel, da so si Turki mašili ušesa, namesto da bi se borili,» se je šalil Sulejman. «Kaj čuda, če se je naš svrček zatekel pod tvoje okrilje.»

«Do turške zastave le nisi prišel, čeprav si se tako zelo napenjal,» ga je zafrknil Obeida.

Sulejman je prebledel. Ni rekel besede, samo sledil je Hakimu, ki je stopil k novemu ranjencu.

Grk je bil vešč zdravnik. Jok in stok ranjencev ga nista prav nič ganila. Sem ter tja je trpečega potolažil z izpodbudno besedo, sicer pa je opravljal svoj posel spretno in stvarno, kot opravlja svojega kak obrtnik. Zraven je razlagal fedaijem osnove ranocelništva in svoje besede zabeljeval s svojo osebno modrostjo.

Desetniku Abuni je bil Turek nalomil roko. Al Hakim je prišel do njega, mu snel zasilno obvezo, vzel fedaiju deščico iz rok in ob njej naravnal in pričvrstil nalomljeni ud.

Medtem ko je desetnik škripal z zobmi od bolečine, je Grk dejal fedaijem:

«Težnja po soskladju je v človeškem telesu tako močna, da se posamezni deli polomljenega uda s hrepenenjem spet združijo in zarastejo. Moč te strasti po vzpostavitvi celote je tolikšna, da se celo napačno zloženi deli spojijo med seboj. Veščina dobrega zdravnika je prav v tem, da se, poznavajoč pravi ustroj telesa, izogne taki nepravilnosti in posamezne dele pokvarjenega uda prirodi primerno sestavi.»

Ko je končal z izmailskimi ranjenci, je bil do smrti utrujen. Videl je, koliko ranjenih Turkov je še čakalo nanj in je poslal Ibn Tahirja vprašat k Abu Aliju, kaj naj stori z njimi. Na tihem je upal, da jih bo lahko bolj na kratko opravil, teže ranjene morda celo «pozdravil» s kakšnim zanesljivim strupom.

Ibn Tahir je naletel na Abu Sorako in ta je šel povprašat velikega daija.

Ukaz je bil:

«Turke je treba skrbno negovati, kot da so prijatelji. Potrebni so nam za talce.»

Zdravnik je zaklel in se vnovič vrgel na posel. Zdaj ni več bodril stokajočih z izpodbudnimi besedami, pa tudi fedaijem ni več razlagal. Manjša dela je prepustil pomočnikom; od fedaijev se je za najspretnejšega izkazal Obeida.

Šele pozno popoldne je bil z obvezovanjem in naravnavanjem udov gotov. Dal je svojim pomočnikom potrebne ukaze, sam pa je odšel, da poišče poglavarja.

Medtem so se poglavarji v zborovalnici pri pojedini in vinu pogovarjali o dejanjih današnjega dne. Ugibali so, kaj bo ukrenil vrhovni poglavar in kakšne koristi jim utegne prinesti današnja zmaga. Vse je hvalilo Abdul Malika, ki je tako odlično izvršil dodeljeno mu nalogo.

Razpoloženje je doseglo višek, ko se je v dvorani prikazal Hasan z velikima daijema. Njegov obraz je sijal od zadovoljstva in ko se je pozdravljal s posameznimi poglavarji, so mu lica podrgetavala od veselega nasmeška.

«Odlične pomočnike imam v vas,» je dejal, ko so posedli okrog krožnikov in vrčev. Posebej je pohvalil Abu Alija, ki je vodil celo podjetje. Potem se je obrnil k Abdul Maliku in ga povprašal, kako je opravil pri Mucuferju s haremi. Priznal je njegov uspešni posežek v boj in se mu zanj zahvalil. Pohvalil je tudi Abu Sorako, ki je poveljeval fedaijem in tako točno izvršil njegov ukaz. Potem je pogledal stotnika Minučeherja. Obraz mu je spreletel hudomušen nasmešek.

Minučeher se ni udeleževal pogovorov. Ozlovoljen je bil, da je moral držati roke križem, ko so si drugi pridobivali bojnih lovorik. Mrko je gledal predse, jedel malo in mnogo pil. Njegovo orjaško telo je vzdrgetalo, ko ga je zadel Hasanov nasmejani pogled.

«Dva sta med nami,» je dejal Hasan in glas se mu je rahlo stresal od pritajene hudomušnosti, «ki sta danes zaslužila za svojo žrtev najvišje priznanje. Za pravega vojaka je najvišja čast, če se more pomeriti s sovražnikom. Pa ne samo najvišja čast, marveč tudi največje veselje. Kdor je iz višjih razlogov prisiljen, da se tej časti in temu veselju odreče, je s tem dokazal, da je cel mož. On zasluži odločno spoštovanje.»

Pogledal je po začudenih obrazih okrog sebe. Potem je resnobno nadaljeval:

«Dva sta med nami, sem dejal, ki sta se morala danes odreči tej časti in temu veselju, čeprav sta po svojem srcu vojščaka. To sva jaz in Minučeher. Razlogi, zakaj sva to morala storiti, so jasni. Jaz imam zadoščenje, da ste se vi, ki ste se udeležili boja, odlično izkazali. Minučeherja je doletela čast, da sem ga imenoval za emirja in poveljnika nad vsemi posadkami izmailskih gradov.»

Dvignil se je in stopil k Minučeherju, ki je ves rdeč od presenečenja in zadrege vstal.

«Izvoliš se šaliti, Seiduna,» je zajecljal.

«Nikakor ne, moj dragi,» je odvrnil Hasan in ga objel. «Ukaz je podpisan in Abu Ali ti ga bo izročil.»

Odobravajoče mrmranje je završalo med poglavarji.

«Poleg tega ti bo pripadel enak delež plena, kakor ostalim poglavarjem,» je dodal. «Da, o razdelitvi plena bomo zdaj rešetali.»

Abu Ali je pojasnil, koliko živali in orožja, koliko denarja in drugih vrednot jim je bilo zjutraj padlo v roke.

«Minučeher in vsak izmed poglavarjev, ki so se udeležili boja, prejme po enega konja in po eno bojno opremo,» je odločeval Hasan. «Poleg tega mu pripade še deset zlatnikov. Prav tako dobe Mucuferjevi ljudje vsak po deset zlatnikov, častniki in desetniki pa še opremo povrhu. Mucuferju pošljemo deset konj in deset velblodov ter dve sto zlatnikov v zahvalo, da nam je poslal pomoč. Rodbine padlih prejmejo po petdeset zlatnikov. Ostali plen bomo razdelili med naše moštvo. Fedaiji ne prejmejo ničesar, zakaj zanje pomeni milost, da so se smeli danes boriti.»

Ko so tako razdelili plen, je dejal Hasan:

«Kujmo železo, dokler je vroče. Vest o porazu turških predstraž bo šla kakor veter skozi Iran. Dvignila bo pogum naših sovernikov in prijateljev in utrdila omahljivce. Mnogi, ki so na tihem odobravali naše početje, bodo zdaj ohrabreni, da se odkrito odločijo za nas. Naši v obleganih utrdbah bodo spodbodeni k vztrajnosti. Naši sovražniki pa bodo prisiljeni resno računati z nami, in nekaterim bo zatrepetalo srce v izdajalskih prsih.»

Mislil je pri tem na velikega vezirja in poglavarji so prikimali v znak, da so razumeli.

(Nadaljevanje sledi)

TRST, nedelja
27. aprila 1958
Leto XIV. - Št. 101 (3946)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROCNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-2-375

Po podpisu sovjetsko-nemških sporazumov

Dolg Mikojanov razgovor z Adenauerjem in z drugimi zahodnonemškimi voditelji

Na tiskovni konferenci je Mikojan izjavil, da se SZ ne čuti vezana na direktive ženevske konference in da je treba začeti vse od začetka - Kritika evropskega skupnega tržišča

BONN, 26. — Sovjetski ministrski podpredsednik Mikojan, ki je včeraj podpisal v Bonnu sovjetsko-nemške sporazume o trgovini, o repatriaciji nemških državljanov iz SZ in konzularni sporazum, se je danes razgovarjal z zahodnonemškim ministrom za gospodarstvo Erhardom, pozneje pa s kanclerjem Adenauerjem. Gre za prvi kancierjev razgovor z nekim članom sovjetske vlade, odkar je obiskal Moskvo septembra 1955. Pri razgovoru sta bila navzoča tudi zunanji minister von Brentano in sovjetski poslanik v Bonnu Smirnov.

Prvi del razgovora je trajal dve uri in so ga nato prekinili za kosilo, ki ga je priredil Adenauer na čast Mikojanu. Kosila se je udeležilo 42 oseb. Navzoči so bili vsi ministri in voditelji nemških parlamentarnih skupin, med katerimi tudi voditelj opozicije Ollenhauer.

Po kosilu so se razgovori nadaljevali, ob 16. uri pa je Mikojan imel tiskovno konferenco. Med najvažnejšimi izjavami, ki jih je Mikojan podal, so:

1. Če ne bo zvezna republika opremila Bundeswehra z atomskim orožjem in bo sprejela neatomsko področje v Srednji Evropi, kakor predlaga načrt Rapackega, se Sovjetska zveza obvezuje, da v primeru vojne ne bo napadla niti z atomskim orožjem niti z običajnim orožjem ozemlja zvezne republike.

2. Sovjetska zveza se ne čuti vezana na direktive, ki jih je ženevska konferenca dala zunanjim ministrom, ker jih ti niso izvedli. Sedaj so se časi spremenili. Sovjetska zveza je prepričana in je mnenja, da je potrebno začeti od začetka, t. j. od nič.

3. Sovjetska zveza meni, da je edina pot, ki lahko pripelje do nemške združitve, že navedena, in sicer v federaciji med obema nemškima državama. Če se Nemci ne sporazumejo, ne bo nobena velesila napravila nekaj, kar bi prispevalo k rešitvi vprašanja združitve in Sovjetska zveza ne misli intervenirati, dokler se Nemci ne bodo mirno sporazumeli.

«Sovjetska zveza, je dejal Mikojan, ne razume, čemu je zvezna republika pripravljena pogajati se s SZ in ne z Ulbrichtom». Dodal je: «To je edina pot. Tudi ZDA so prišle do federacije od konfederacije. Rešitev, ki jo mi predlagamo, je najboljša, kar jih lahko svetujemo zvezni republiki».

4. Na konferenci na najvišji ravni je Sovjetska zveza pripravljena proučiti vprašanje mirovne pogodbe za Nemčijo, toda ne vprašanja združitve.

Kar se tiče varnosti, je Mikojan poudaril, da je nevarnost o sovjetskem napadu «pravljica za otroke» in da atomska oborožitev Zahodne Nemčije vodi v atomsko oboroževalno tekmo. Dodal je, da Sovjetska zveza ne odklanja nadzorstva nad atomsko proizvodnjo, toda hoče tudi, naj se nadzorstvo razširi na uporabljanje atomskega orožja.

Med drugim je Mikojan tudi izjavil, da se mora notranji režim v Vzhodni Nemčiji še dalje razvijati v smeri socializma.

Zatem je ostro kritiziral evropsko skupno tržišče. Ko so ga vprašali, ali bo skupno tržišče pomoč ali ovira za evropske trgovinske vezi, je Mikojan izjavil, da bo to tržišče nedvomno ovira in bo delilo Evropo.

Ko so ga vprašali, kakšni so sovjetsko - jugoslovanski odnosi, je Mikojan odgovoril, da so «odnosi med obema državama izvrstni», in da «obstajajo ideološka nasprotja med komunističnima partijama obeh držav». Dodal je: «Izrekli smo prijateljsko kritiko in mislimo ohraniti dobre odnose».

Med drugim je Mikojan tudi izjavil, da je neki časopis pripisal njegovo dobro voljo učinkom vodke, whiskyja in brandyja. S tem v zvezi je dejal: «Whisky mi nikakor ne ugaja. Ne prija mi njegov vonj. Pil sem ga enkrat v Ameriki in malokdaj v Moskvi. Ne ugaja mi, toda gre za vprašanje okusa». Dodal je, da pije brandy kakšenkrat in prav tako zelo redko pije vodko.

Na današnjem kosilu, ki ga je priredil Adenauer, je Mikojan pil vino s Porenja, Posarja in mozelsko vino. S tem v zvezi je dejal: «Ugajalo mi je zelo in je ustvarilo dobro ozračje. Toda dobrega ozračja ni ustvarilo samo vino».

Zatem je Mikojan poudaril, da je bil njegov razgovor z Adenauerjem «koristen in prijeten». «Ugotovili smo, je dejal Mikojan, da se ne smemo bati drug drugega. Nismo sovražniki in vas nimamo za sovražnike».

Omenil je zatem, da so se Rusi in Nemci dvakrat bojevali eni proti drugim, in je dodal, da ne želi več kaj takega. «Z Adenauerjem, je pripomnil, nismo samo diskutirali, pač pa smo se tudi smejali».

V zvezi z nemškim vprašanjem so Mikojana vprašali, kaj misli o svobodnih volitvah. Odgovoril je, da prebivalstvo v Vzhodni Nemčiji hoče socializem.

Zatem je izjavil, da si prizadeva za sklenitev kulturnega sporazuma in za povečanje trgovinske izmenjave. «V Sovjetski zvezi se lahko kupi skoraj vse, toda verjetno sputnika ne».

Po tiskovni konferenci je Mikojan odšel v hotel Koenigshof, kjer je sovjetsko poslaništvo priredilo sprejem, katerega se je udeležilo okoli 800 oseb. Mikojan se je razgovarjal z gosti eno uro, nato pa se je umaknil v posebno sobo, kjer je nadaljeval razgovore z Adenauerjem in z nekaterimi nemškimi voditelji, med katerimi so bili von Brentano, minister za gospodarstvo Erhard in finančni minister Etzel.

Navzoči so bili voditelj socialdemokratske opozicije Ollenhauer, sovjetski poslanik Smirnov in angleški poslanik v Bonnu Christopher Stell.

Jutri zjutraj bo Mikojan v spremstvu ministra za gospodarstvo Erharda obiskal industrijski sejem v Hannovru. V Porurju si bo ogledal tudi veliko livarno. Zatem bo obiskal Stuttgard, kjer si bo ogledal tovarne avtomobilov «Mercedes». V ponedeljek se bo z letalom vrnil iz Frankfurta v Moskvo.

Zadnji dan kongresa ZKJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsem, da se popolnoma ponovno potrjujejo načela politike aktivne koeksistence. ZKJ je na stališču, da razlike v ideoloških koncepcijah ne smejo vplivati na odnose med državami, zlasti med socialističnimi. Resolucija poudarja, da bo tudi v prihodnosti ostala osnovna usmeritev v mednarodni politiki: neodvisnost in varnost države, borba za mir in za okrepitev mednarodnega sodelovanja, predvsem s sosednimi državami. Kongres ZKJ je na stališču, da je potrebno podpirati borbo kolonialnih in polkolonialnih držav proti zatiranju in da je potrebno okrepiti OZN kot sredstvo miru in mednarodnega sodelovanja.

Resolucija poudarja, da bo ZKJ sodelovala z vsemi delavskimi in naprednimi strankami na podlagi načel enakopravnosti, dobre volje in izmenjave izkušenj. Na teh načelih bo ZKJ okrepila napore za razvoj sodelovanja s komunističnimi delavskimi strankami socialističnih dežel in se trudila da bodo dosedanje težave odstranjene. Delavski razred Jugoslavije je vedno dosledno izvršil svojo internacionalistično dolžnost in pomagal borbi delavskega gibanja in naprednih sil v svetu, pri čemer so ga vodila načela proletarskega internacionalizma. ZKJ bo še nadalje služila veliki borbi delavcev v vsem svetu in vseh ljudi za mir, za svobodo in za socializem.

Sedmi kongres poudarja težaven položaj zaradi mednarodne nepetosti, ki zahteva ne samo od komunistov, temveč od vseh naprednih sil, da vložijo vse svoje napore v borbi za ohranitev miru. Kongres meni, da borba za mir zahteva danes predvsem dvojne napore: da bi prenehala oboroževalna tekma, da bi se začela postopna razorožitev, da bi povsem prenehali poskusi z jedrskim orožjem, da bi se prenehala proizvodnja in uporaba jedrskega orožja, tako da bi jedrska energija služila izključno za miroljubne namene. Predvsem je potrebno upreti se vsem ukrepom, ki lahko poslabšajo mednarodni položaj. Med temi ukrepi navaja resolucija graditev oporišč in atomsko oboroževanje Zahodne Nemčije. ZKJ podpira sklep ZSSR o enostranski prekinitvi jedrskih poizkusov in bo pozdravila vsako spodbudo, ki bo prispevala k olajšanju nepetosti, kajti ohranitev miru je danes najvažnejše mednarodno vprašanje.

Nato prehaja resolucija na notranja vprašanja. V prvi vrsti poudarja nadaljnjo krepitev materialne baze socializma in hitrejšega razvoja proizvodnih sil, za kar je nujen bolj skladen razvoj vseh gospodarskih panog. To bo zajamčilo trdnejše odnose v gospodarstvu in dvig življenjske ravni. Modernizacija kmetijstva in njegova socialistična preobrazba predstavlja eno najvažnejših nalog. Dvigniti je potrebno življenjsko raven v skladu s povečanjem proizvodnosti dela in z ukrepi za stabilizacijo tržišča. Nujno je zidati nova stanovanja, a zidanje mora biti hitrejše in cenejše.

Kongres poudarja, da bo tudi v prihodnosti razvoj družbene samouprave med glavnimi nalogami ZKJ. Okrepitev in nadaljnji razvoj demokratičnosti v življenju in delu organov samouprave bo prav tako stalna naloga vseh socialističnih sil. Nadaljevati se mora borba za vedno širšo udeležbo delavcev pri upravi v vseh panogah socialnega življenja. Pri tem mora Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije posvetiti veliko pažnjo razvoju zavesti državljanov o njihovih pravicah in dolžnostih, tako da bo socialistično javno mnenje postalo nujno potrebni moralni in politični činitelj v razvoju socialistične demokracije. Med prvimi nalogami mora biti tudi okrepitev obrambnih sil.

Med političnimi in ideološkimi ter organizacijskimi nalogami ZKJ poudarja resolucija dolžnost Zveze da pridejo v samoupravnih organih do izraza napredne težnje. Zajamčiti je potrebno, da imajo vsi člani in vse organizacije enake koncepcije glede osnovnih socialnih in političnih vprašanj.

Organizacije ZKJ se morajo nenehno boriti proti birokratičnim težnjam, proti raznim lokalizmov, proti samovolji, proti anarhičnim in maloburžoaznim stališčem in proti tistim, ki so vzrok težav, da pridejo delavci do polne veljave kot nosilci neposredne demokracije in samouprave v komunah.

ZKJ mora skrbeti, da bo bistvena aktivnost sindikalne organizacije usmerjena v razvoj delavskega samoupravljanja. Sindikati se morajo boriti za zboljšanje življenjske ravni delavskega razreda s tem, da mobilizirajo delavske kolektive za izvajanje nalog pri stalnem povečanju produkcije.

Ob zaključku je v resoluciji rečeno, da doseženi rezultati v ekonomskem in socialnem razvoju, okrepitev socialistične zavesti delavstva in enotnost narodov omogočajo vedno bolj odločno nadaljevanje borbe za socializem, za čim boljše pogoje življenja delavcev, za utrditev mednarodnega položaja Jugoslavije. Jugoslovanski komunisti bodo dosledno nadaljevali po tej poti in vztrajno premagovali vse težave in vse ovire.

Že dopoldne pa so bila prečitana poročila o delu treh komisij, ki so razpravljale skoro dva dni.

Delegati so soglasno odobrili poročilo o delu CK ZKJ med šestim in sedmim kongresom. Kongres je izvolil tudi centralno revizijsko komisijo, ki šteje 23 članov.

Zvečer pa je bil v novi kongresni dvorani slavnostni sprejem. Maršal Tito se je na sprejemu razgovarjal z diplomatskimi predstavniki socialističnih dežel in z novinarji. Svetozar Vukmanović pa (ki je imel včeraj zvečer na sprejemu novinarjev živahno diskusijo z glavnim urednikom rimske «Unità», ki je bil hkrati tudi opazovalec v svojstvu člana CK KPI), je v razgovoru z italijanskimi novinarji poudaril, da se leto 1948 ne bo več ponovilo, ker danes svet ne pozna več tiste napetosti iz Stalinovih časov in ker ima Jugoslavija živce na pravem mestu ter se zna upirati pritisku. Dalje je dejal, da so odnosi z Italijo zelo dobri ter kažejo, kako je mogoč sporazum med komunističnimi in nekomunističnimi državami v okviru konkretnih koristi.

S. L.

Predvolilna polemika na vseh koncih

Fanfani obljublja in grozi glede sodelovanja v vladi

Videti je, da se socialdemokrati že uklanjajo volji tajnika KD v upanju, da bodo dobili mesto v bodoči vladi Fanfani pa pušča možnost, da bo s KD sodeloval v vladi lahko kdorkoli, razen skrajne levice

(Od našega dopisnika)

RIM, 26. — Stranke, ki mogoče računajo, da bi lahko po volitvah zopet prišle poleg KD na vlado, si ne smejo v volilni kampanji dovoliti vse svobode, namreč tudi svobode, da bi preveč napadale večinsko stranko. Tako vsaj je posvaril Fanfani svoje bivše zaveznike, ki jim je kar povedal, da v nasprotnem primeru ne bodo sprejeti v vlado. Doslej ni mogoče reči, da bi to svarilo imelo kak učinek na liberalnega prvaka Malagodija, ki se brez prestanka zavzema za «svobodo tržišča». Pač pa je naletelo na bolj poslušna ušesa pri socialdemokratih in to predvsem pri bivšem državnem tajniku in sedaj ravnatelju glasila stranke Pretiju.

Preti je Fanfaniju priskočil na pomoč v njegovi polemiki z Malagodijem. Pri tem mu je pomagal tako odlično, da pri vsej stvari pravzaprav ni izvlekel nič za socialdemokratsko stranko temveč za KD. V glasilu stranke je napisal članek z naslovom «Malagodi pretirava». V članku pripoveduje, kako se je pred kratkim pogovarjal z enim od najkrepkejših predstavnikov Confindustrie. Ta mu je dejal, da gre Malagodi v svojih polemikah preko vseh meja. Kako je namreč mogoče zaletavati se proti vsakemu državnemu posegu v gospodarstvo, je rekel predstavnik industrijcev, ko pa mi zasebni industrijci sami zahtevamo tak poseg, kadarkoli imamo potrebo; ministri bi nas lahko spravili v zadrego, ko bi nam začeli naštevati take naše zahteve. Malagodi je po tem industrialcu «desni radikal», ki ne bo dobil njegovega glasu, «kajti demagogija z desne ne privlačuje previdnega industrialca, kakor demagogija z levice ne priteguje naprednega delavca».

V nadaljevanju svojega članka pravi Preti, da bo Malagodi še naprej obtoževal demokristjanski volilni program, «ki je najbolj previden in najbolj zmeren, kar jih je ta stranka kdaj imela». List zaključuje z napovedjo, da se bo moral Malagodi 25. maja prepričati o svoji napaki, kajti «zakrknjeni delodajalci bodo zopet glasovali za KD, medtem ko je podproletariat Juga popolnoma gluh za Malagodijevo demagogijo in se raje «naslaja» ob ceneni demagogiji Achilla Laura».

Preti ni opazil protislovja, s katerim operira. Če je program KD najbolj ugoden za delodajalce, kar jih je stranka kdaj imela, je logično, da bodo glasovali za to stranko in torej niso nič «zakrknjeni», kot pravi Preti. Toda po mnenju Pretija bi se moral inteligentni delodajalec usmeriti k socialdemokraciji, toda tega socialdemokratski predstavnik ni hotel ali mogel povedati. Približno isto pa je naznačeno tudi v turinskem, v FIAT povezanem dnevniku. Vse to postane kolikor toliko jasno, če se upošteva, da pripada Preti sredinsko - desni večini v PSDI in da je na milanskem kongresu dejal, da je graditev socializma v Italiji «nadležna stvar».

V nekem intervjuju pa je Nenni poudaril osamljenost KD ter odgovornost socialdemokracije za neuspehe v minuli parlamentarni dobi, KD pa gre nasproti še težji parlamentarni dobi z majhno verjetnostjo da bi mogla obdržati pri življenju centrizem, pod katerega pregrinjalom je deset let izvajala monopol oblasti.

Fanfani je na shodu v Bologni priznal utemeljenost kritik, da je program KD samo suho naštevanje problemov. Dejal je, da je ta program mogoče dopolniti s programom sil, ki bodo s KD sodelovale. Fanfani pa ni prav nič omenil, katere bi lahko bile te sile in zato je tudi program dvoumen, takšen, da ga je mogoče izpolniti s programom katerih koli sil (izključeni so seveda komunisti, nikakor pa ne desnica).

A. P.

—«—

DJAKARTA, 26. — Predstavnik indonezijske vojske je sporočil, da so vladne čete zavzele Solok, kjer je bil nov sedež glavnega štaba upornikov.

Gromikov odgovor Zahodu glede priprav za konferenco

Če Zahod hoče skupne razgovore, se jih morata udeležiti tudi veleposlanika Poljske in ČSR - Resolucija ZDA v Varnostnem svetu o nadzorstvu nad arktičnim področjem

MOSKVA, 26. — Sovjetski zunanji minister Gromiko je danes povabil k sebi tri zahodne veleposlanike vsakega posebej, katerim je izročil odgovor na zadnjo zahodno noto v zvezi s pripravami konference najvišjih.

Besedilo odgovora ni bilo še objavljeno, vendar pa je predstavnik ameriškega državnega departmaja Whyte izjavil, da sovjetski odgovor pomeni zavrnitev zahodnega predloga naj bi se veleposlaniki treh zahodnih držav skupno razgovarjali z Gromikom.

V Parizu se je zvedelo, da predlaga Gromiko sledečo alternativo: če se razgovori vodijo skupno, bi se jih morala udeležiti tudi poljski in češkoslovaški veleposlanik. Drugače pa naj se razgovori vodijo na dvostranski podlagi in v tem primeru bo Gromiko ločeno sprejel francoskega, ameriškega in angleškega veleposlanika vsakega posebej.

Kar se tiče pogajanj samih, je Sovjetska zveza pripravljena spet nekaj popustiti. Gromiko namreč privoli, da veleposlaniki začnejo razgovore o izbiri vprašanj, ki naj bi jih vključil v dnevni red konference zunanjih ministrov. Do sedaj je SZ zahtevala, naj veleposlaniki govorijo samo o določitvi kraja, dneva in udeležencev te konference.

Na koncu pravi nota, da je Gromiko pripravljen nadaljevati razgovore s tremi veleposlaniki, čim se bodo ti za to odločili; s tem pušča pobudo trem zahodnim vladam.

V angleških diplomatskih krogih ugotavljajo, da Sovjetska zveza ni več pripravljena sprejeti formule «štirje veliki» pri obravnavanju mednarodnih vprašanj. Nekateri politični opazovalci menijo zaradi tega, da bodo zahodne države prisiljene sprejeti «načelo številčne paritete» pri pogajanjih med Vzhodom in Zahodom. To pa tem bolj, ker so britanski laburistični voditelji naklonjeni temu korraku.

Iz New Yorka poročajo, da je ameriški delegat Cabot Lodge izjavil, da bodo ZDA predložile Varnostnemu svetu OZN resolucijo, ki predlaga takojšnjo določitev področja in inšpekcije severno od Severnega tečajnika, da se preprečijo nenadni napadi.

Resolucija poziva člane razorožitvenega pododbora (ZDA, SZ, Francijo, Veliko Britanijo, Kanado), Dansko, Norveško in vse države, ki imajo ozemlja severno od Severnega tečajnika in ki jih želijo vključiti v področje inšpekcije, naj takoj določijo svoje predstavnike za diskusijo in za sporazum o potrebnih tehničnih ukrepih.

Resolucijo bodo ZDA predložile v okviru sovjetskega protesta proti ZDA, s katerim Sovjetska zveza zahteva prenehanje poletov ameriških letal z atomskimi in vodikovimi bombami nad arktičnim področjem.

Lodge je pripomnil, da se je o resoluciji razgovarjal s sovjetskim delegatom Soboljevom, ki je obljubil, da jo bo skrbno proučil.

Vrhovni sovjet pa je poslal poslanico ameriškemu kongresu, s katero se obrača na ameriško ljudstvo, naj združi napore s sovjetskim ljudstvom, da se prepreči oprema zahodnonemške vojske z atomskim orožjem in z raketami.

Rezervirana prognoza za Reneja Plevena

PARIZ, 26. — Politični opazovalci izrekajo nocoj za Plevena rezervirano prognozo. Naletel je namreč na težave, tako da je moral opustiti svoj načrt, da bi parlament odobril «alžirsko karto», se preden se sestavi nova vlada. Ta dokument naj bi podpisale vse «nacionalne» stranke, ki bi se s tem obvezale, da bodo bodoči vladi pomagale pri njeni akciji. Toda predsednik skupščine Le Troquer je Plevenu izjavil, da se kaj takega ne da izvesti, ker ustava ne dopušča sestave vlade, dokler njen predsednik ne dobi investiture od skupščine. Zato ne bi mogel Pleven zahtevati od parlamenta glasovanja o «alžirski karti», dokler ni še predsednik vlade. Dosedanji predsednik Gaillard pa mora opravljati samo tekoče posle. Zato se je Pleven odrekel svojemu načrtu. Nadaljeval bo vsekakor posvetovanja in bo morda dal dokončen odgovor Cotyju v ponedeljek. Kriza pa se je še bolj zapletla in za Plevena je malo upanja, da bo uspel.

7 dni v svetu

(Nadaljevanje z 2. strani)

gojev ter družbeno - ekonomskih procesov, v katerih se družba razvija. Poudaril je tudi, da se osnutek programa ne razlikuje od prejšnjih po določanju končnega cilja. Močno pa se razlikuje po določanju neposrednih ciljev akcije komunistov kakor tudi glede poti in sredstev boja za sedanje neposredne cilje. Zatem je podrobno in s številnimi utemeljevanji analiziral program in poudaril, da je ta odsev stanja socialistične misli in socialistične prakse v Jugoslaviji.

Kardelj je dalje poudaril, da je Jugoslavija za miroljubno aktivno koeksistenco prav zaradi tega, ker meni, da to ni samo sredstvo miru, temveč tudi najhitrejša pot za nadaljnji razvoj socializma v sedanjih pogojih in za njegovo krepitev. Takšne postavke so tudi podlaga za stališče programa glede odnosa socialistične Jugoslavije do sodobne blokovske razdelitve sveta. «Mi presojamo značaj blokov po njihovi konkretni vlogi v danih pogojih. V tem smislu bo varšavska zveza imela obrambno vlogo vse dotlej, dokler bodo poskušali najbolj reakcionarni krogi na svetu atlantsko zvezo in druge podobne organizacije izkoristiti kot orodje protikomunističnega križarskega pohoda».

Jasno pa je, da blokovske razdelitve sveta ni moč odpraviti z razpravo o mehaničnem enostranskem razpustu blokov, marveč edinole z odstranitvijo vzrokov v mednarodnih stikih, ki so privedli do njihove ustanovitve. To pomeni predvsem boj proti gospodarstvu s politiko sile v mednarodnih stikih.

Na koncu je Kardelj izjavil: «Mi ne mislimo, da je nepravilno in škodljivo za medsebojno sodelovanje, če nekdo pošteno in konkretno kritizira naš program. Toda odklanjamo, da nam kdo vsiljuje stališče, s katerim se ne strinjamo in o katerem smo mnenja ,da ni v interesu niti naših narodov niti mednarodnega socializma. Nam niso potrebna neka spričevala o našem marksizmu in leninizmu. ZKJ je bila vedno zvesta marksizmu - leninizmu in na tej podlagi izdeluje svoj program in ga bo formulirala tako, kot pojmuje potrebe delavskega razreda in narodov Jugoslavije kakor tudi splošne interese miru in mednarodnega socializma».

Vzhod - Zahod

Prejšnjo nedeljo smo poročali, da se je Sovjetska zveza pritožila pri Varnostnem svetu zaradi poletov ameriških letal z jedrskimi bombami nad arktičnim področjem. Po govoru vseh delegatov je ameriški delegat Cabot Lodge, ki predseduje Varnostnemu svetu v aprilu, zavrnil zahtevo sovjetskega delegata, naj sejo odloži na drugi dan. Zaradi tega je sovjetski delegat iz protesta umaknil svojo resolucijo. Pozneje je izjavil, da to ne pomeni, da je umaknil protest in da bo svoječasno spet zahteval razpravo o tem.

Medtem je Hruščev odgovoril Eisenhowerju in izrekel preseneečenje, ker ZDA zavračajo poziv o prekinitvi jedrskih poizkusov. Med drugim pravi, da se ne strinja z Eisenhowerjevim stališčem, da bi moral biti sklep o ustavitvi jedrskih poizkusov del sporazuma o splošni razorožitvi. Glede ameriškega načrta o tako imenovanem «odprtem nebu» pa pravi Hruščev, da ta načrt ne prispeva k rešitvi razorožitvenega vprašanja. Nikota Hruščev ponovno opozarja na polete ameriških letal z atomskimi in vodikovimi bombami proti mejam Sovjetske zveze in poziva ameriško vlado, naj «napravi konec tej nevarni igri z ognjem».

Glede ameriškega predloga o izkoriščanju vesolja v miroljubne namene poudarja Nikita Hruščev, da je Sovjetska zveza vedno pripravljena skleniti pogodbo v tem smislu, vendar pa poudarja, da se atomske in vodikove bombe lahko pošiljajo tudi z raketami z oporišč, ki obkrožajo Sovjetsko zvezo. Zato je mogoče govoriti o tem vprašanju samo istočasno z razgovori o likvidaciji vojaških oporišč na tujih ozemljih.

Sovjetska vlada je poslala noto tudi japonski vladi, s katero odgovarja na japonski predlog, naj bi SZ ostala pri sklepu o ustanovitvi jedrskih poizkusov, tudi če jih bosta Velika Britanija in ZDA nadaljevali. Sovjetska vlada poziva japonsko vlado, naj vpliva v Londonu in Washingtonu, da sprejmeta sovjetski predlog. Sovjetska vlada opozarja, da bo prisiljena tudi ona poizkuse nadaljevati, če bosta ameriška in angleška vlada vztrajali na svojem stališču.

Britanska vlada pa je v petek sporočila, da bo v kratkem začela svoje poizkuse z jedrskim orožjem na Božičnih otokih. Mac Millan je v spodnji zbornici izjavil, da ne misli ukiniti poizkusnih eksplozij, ker da britanski znanstveniki «potrebujejo še mnoge podatke, ki so Angliji potrebni, da si zagotovi svojo obrambo».

Kar se tiče priprav za konferenco najvišjih, pa so tri zahodne vlade poslale sovjetski vladi noto, v kateri pravijo, da bi skupni sestanki veleposlanikov treh zahodnih držav v Moskvi s sovjetskim zunanjim ministrom bolj olajšali razgovore, kakor pa razgovori z vsakim posebej. V noti je dalje rečeno da so tri zahodne sile razumele sovjetski predlog o sestanku veleposlanikov tako, da bodo razgovori v Moskvi skupni.

«Miss kriza»

Francoska vladna kriza še ni rešena. Predsednik Coty je preteklo nedeljo dal nalogo demokristjanu Bidaultu, naj skuša sestaviti novo vlado. Ta je takoj napovedoval zaostritev vojne proti Alžircem in izključeval vsako možnost sporazuma z njimi, kar se tiče njihovih zahtev. Pri posvetovanjih pa se je izkazalo, da ne bo mogel dobiti podpore skupščine. Socialisti so mu odrekli podporo in tudi njegova lastna stranka. Vsi so pričakovali, da bo Coty poveril mandat komu s parlamentarne levice. Omenjali so bivšega ministra v Mendes-Franceovi vladi Mitteranda, voditelja levega krila demokratične zveze odporniškega gibanja. Bidaultov neuspeh je jasno pokazal, da desnica v francoski skupščini nima večine. Toda Coty je dal mandat Plevenu, ki je bil v časih Dien Bien Fuja obrambni minister. Francoska desnica je takrat vpila, da ne mara nikoli več Plevena. Toda Francija sedaj potrebuje prav nov Dien Bien Fu, zato da reši svoje alžirsko vprašanje. Pleven je predlagal strankam enoletno politično premirje. V tem času naj bi skušali najti izhod iz alžirske krize. Pripravljal je tudi izjavo ki naj bi se ji pridružile vse stranke in s katero bi zavzele skupno stališče glede Alžira. Toda izkazalo se je da kaj takega ni mogoče, in zato se je Pleven tej izjavi odpovedal. Končen odgovor Cotyju bo morda dal šele v začetku prihodnjega tedna.

Novinarji, ki potrpežljivo čakajo na stopnicah pred palačo za javna dela, kjer se Pleven posvetuje, pa so poskrbeli za zabavo, s tem da so izvolili novo kraljico: «Miss kriza». Izvoljena je bila mlada manekenka Francoise Kada, ki so jo kronali kar na stopnicah. Eden izmed članov žirije je izjavil: «Miss kriza 1958 je novo jamstvo proti... te vrste krize.»

Tvrdka LORENZI

TRST, Ul. S. Lazzaro 17, tel. 24-245
Izvaža: KOLESA, LAMBRETE, VESPE, AVTOMOBILE, MOTORJE
vse po izredno nizkih cenah.

KMETJE VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike, žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti

CICLO A. MELILLO TRST Ul. A. CACCIA 3
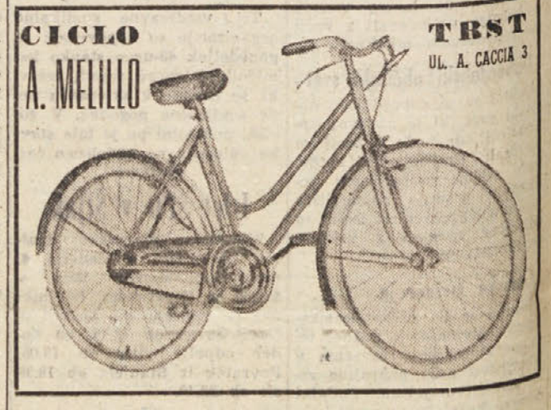

AUTOVIE CARSICHE

VOZNI RED AVTOBUSOV

PROGA TRST - BAZOVICA - PADRICE - GROPADA - TREBCE

Odhodi s postaje Trg Libertà in Stara mitnica

OB DELAVNIKIH: ob 7.30, 8.15, 9.30, 10.15, 11., 12., 13.10, 14., 15., 16., 16.50, 17.30., 18., 18.50, 19.50, 20.40, 22.40.
OB PRAZNIKIH: ob 7.25, 8.30, 10., 11., 12.30, 13.10, 13.50, 14.30, 15., 15.30, 16., 16.30, 17., 17.30, 18., 18.30, 19., 19.45, 20.30, 22.30, 24.

PROGA TRST - BLOK FRNETICI

Odhod s Trga Libertà

OB DELAVNIKIH: ob 7.30, 10.15, 13.10, 15, 18.00, 13.50, 19.45.
OB PRAZNIKIH: ob 7.25, 8.30, 10, 11, 12.30, 13.10, 14.30, 15, 15.30, 16, 16.30, 17, 17.30, 18, 18.30, 19, 20.30, 22.30.

Odhod s Fnetičev

OB DELAVNIKIH: ob 8.20, 10.50, 14.05, 15.40, 18.55, 14.20.
OB PRAZNIKIH: ob 8, 9.10, 10.50, 11.40, 13.20, 14, 15.15, 15.30, 15.50, 16.20, 16.50, 17.35, 18, 18.50, 19.20, 19.50, 20.20, 20.50, 21.45, 23.10

PROGA TRST - BLOK PESEK

Odhod s Trga Libertà

OB DELAVNIKIH: ob 7.45, 13.10, 17.30.
OB PRAZNIKIH: ob 11.30, 17.30.

Odhod s Peska

OB DELAVNIKIH: ob 8.20, 13.50, 18.05.
OB PRAZNIKIH: ob 12.05, 18.05

PROGA TRST - KOZINA - HERPELJE

Odhod s Trga Libertà ob 7.30 in 13.10. Iz Herpelj ob 9. uri in 14.30. — Vožnje vsako soboto.

PROGA TRST - DOMJO - BOLJUNEC - DOLINA - PREBENEG

Odhod s Trga Stare mitnice

OB DELAVNIKIH: ob 6.35, 7.25, 10.20.* 12.05, 13.05.* 16.35, 17.05.* 18.05, 18.35, 19.20, 20.45, 22.35
OB PRAZNIKIH: ob 9.05, 10.35, 12.35*, 14.30, 16.05, 17.05, 18.15, 19.35, 20.40, 22.05.
N. B. * Samo ti avtobusi vozijo do Prebenega, drugi se ustavijo v Dolini.

PROGA TRST - DOMJO - RICMANJE

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice

OB DELAVNIKIH: ob 7.35, 10.35, 12.20, 13.35, 18.05, 19.20
OB PRAZNIKIH: ob 9.35, 14.05, 16.20, 19.35, 22.50.

PROGA TRST - ADAMIČ - MAČKOVLJE

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice

OB DELAVNIKIH: ob 11., 13.30.
OB PRAZNIKIH: ob 13., 22.30.

PROGA TRST - OSP - MAČKOVLJE

Odhodi s Trga Libertà

OB DELAVNIKIH: ob 18.15.
OB PRAZNIKIH: ob 18.30.

PROGA TRST - PODLONJER - LONJER

Odhodi s postaje na Trgu Stare mitnice

OB DELAVNIKIH: od 6.00 ure zjutraj dalje vsake četrt ure do 22.30, in vsake pol ure do 24.00; zadnji v Lonjer ob 20.27 iz PODLONJERJA.
OB PRAZNIKIH: od 6.30 ure zjutraj dalje vsake četrt ure do 23.45, zadnji v Lonjer 23.30 iz PODLONJERJA.

Opravljamo prevoze blaga za tretje z lahkimi in težkimi kamioni ter avtocisternami tudi v inozemstvo. Za informacije kličite telefonski št. 36-794 in 55-378.